

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

26 Φεβρουαρίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1327

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Χορήγηση πιστοποίησης Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας στους αποφοίτους του κοινού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΜΣ) «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διαμεσολάβηση- Master in Intercultural Education and Mediation» των Τμημάτων Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Πατρών και Παιδαγωγικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.
- 2 Επικαιροποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Δημόσια Υγεία - Public Health» και διακριτικό τίτλο στην αγγλική γλώσσα «Public Health» του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 11767

(1)

Χορήγηση πιστοποίησης Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας στους αποφοίτους του κοινού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΜΣ) «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διαμεσολάβηση- Master in Intercultural Education and Mediation» των Τμημάτων Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Πατρών και Παιδαγωγικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις» (Α' 70).

2. Τις διατάξεις του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ειδικότερα των άρθρων 16, 79, 99, 419, 456 και 485.

3. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

4. Την παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 5029/2023 «"Ζούμε Αρμονικά Μαζί - Σπάμε τη Σιωπή": Ρυθμίσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και του εκφοβισμού στα σχολεία και άλλες διατάξεις» (Β' 55).

5. Τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 54 του ν. 4589/2019 «Συνέργειες Ε.Κ.Π.Α., Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13), σύμφωνα με την οποία η παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια πιστοποιείται με την κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ή διδακτορικού διπλώματος στις επιστήμες της αγωγής.

6. Την περ. β της παρ. 1 του άρθρου 111 του ν. 4547/2018 (Α' 102), όπου αναφέρεται ότι η παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια πιστοποιείται με την κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ή διδακτορικού διπλώματος στις επιστήμες της αγωγής, αντικαθιστώντας τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3848/2010.

7. Την υπ' αρ. 15172/28-9-2021 απόφαση, (ΦΕΚ 4773/18-10-2021) ίδρυσης του Κοινού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ): «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διαμεσολάβηση» - Master in Intercultural Education and Mediation) των Τμημάτων Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία του Πανεπιστημίου Πατρών και Παιδαγωγικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

8. Την απόφαση του Συντονιστικού Οργάνου (4η/11-12-2023) μεταξύ των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων με την οποία το κοινό ΠΜΣ τηρεί όλες τις προϋποθέσεις για την απόδοση πιστοποίησης της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας στους αποφοίτους του.

9. Το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, με το οποίο εγκρίνεται η χορήγηση πιστοποίησης Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας στους αποφοίτους του κοινού ΠΜΣ «Διαπολιτισμική

Εκπαίδευση και Διαμεσολάβηση - Master in Intercultural Education and Mediation» (5η/12-12-2023).

10. Τη θετική εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση 63/8.2.2024).

11. Το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση 231/15.2.2024).

12. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Την έγκριση χορήγησης πιστοποίησης Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας στους απόφοιτους του κοινού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διαμεσολάβηση - Master in Intercultural Education and Mediation» του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών και του Τμήματος Παιδαγωγικών Σπουδών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πάτρα, 16 Φεβρουαρίου 2024

Ο Πρύτανης

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

Αριθμ. 11768

(2)

Επικαιροποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Δημόσια Υγεία - Public Health» και διακριτικό τίτλο στην αγγλική γλώσσα «Public Health» του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τα άρθρα 79 έως και 88 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141).

2. Το υπ' αρ. 86845/14.11.2022 έγγραφο της Γραμματείας Συγκλήτου, συγκρότησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4957/2022 (ΑΔΑ: ΨΔΘΓ469Β7Θ-5ΥΗ).

3. Τον ν. 4964/2022 «Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος και λοιπές διατάξεις» (Α' 150).

4. Τον ν. 4975/2022 «Σύσταση και οργάνωση νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΕΝΩΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ - ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ» (Ε.Τ.Α.Α.Ε.), ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την

προστασία της δημόσιας υγείας και λοιπές διατάξεις» (Α' 187).

5. Την υπό στοιχεία 119929/Ζ1/30.9.2022 εγκύκλιο «Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 για τη συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία συλλογικών οργάνων των Α.Ε.Ι. και των ακαδημαϊκών μονάδων τους, την ανάδειξη των μονοπρόσωπων οργάνων των Α.Ε.Ι. και των ακαδημαϊκών μονάδων τους και λοιπά θέματα».

6. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1.11.2022 εγκύκλιο «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

7. Το π.δ. 52/2022 «Ίδρυση, Κατάργηση, Συγχώνευση, Μετονομασία και Μεταβολή έδρας Τμημάτων στο Πανεπιστήμιο Πατρών» (Α' 131).

8. Την υπό στοιχεία 108990/Ζ1/8.9.2022 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ρύθμιση των θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία δωρεάν φοίτησης σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλη φοίτησης.» (Β' 4899).

9. Τον ν. 4610/2019 «Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις» (Α' 70).

10. Τον ν. 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13).

11. Τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83).

12. Τον ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσωρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189) και ιδίως τα άρθρα 14 και 15.

13. Τις αποφάσεις της Συγκλήτου σύμφωνα με τις οποίες το ΠΜΣ «Δημόσια Υγεία» επανιδρύθηκε και τροποποιήθηκε (Β' 2969/2018, Β' 212/2019, Β' 3244/2022).

14. Τις αποφάσεις της Συγκλήτου σύμφωνα με τις οποίες εγκρίθηκε και τροποποιήθηκε ο Κανονισμός λειτουργίας του ΠΜΣ «Δημόσια Υγεία» (Β' 3856/2018, Β' 4836/2019, Β' 3244/2022).

15. Την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/16.2.2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) (Β' 1079).

16. Τον ν. 5029/2023 «Ζούμε Αρμονικά Μαζί - Σπάμε τη Σιωπή: Ρυθμίσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας και του εκφοβισμού στα σχολεία και άλλες διατάξεις» (Α' 55).

17. Την υπ' αρ. 46789/23.6.2023 απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πατρών «Έγκριση Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών» (Β' 4272).

18. Την υπ' αρ. 65088/7.09.2023 (Β' 5468) απόφαση Εσωτερικός Κανονισμός του Πανεπιστημίου Πατρών.

19. Το απόσπασμα πρακτικού (εισήγηση) της Συνέλευσης με αρ. 874/2.10.2023 του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών.

20. Το απόσπασμα πρακτικού (εισήγηση) της Συνέλευσης με αρ. 882/22.01.2024 του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών.

21. Τη θετική γνώμη της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση 63/8.2.2024).

22. Το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πατρών (συνεδρίαση 231/15.2.2024).

23. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Την επικαιροποίηση από το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Δημόσια Υγεία - Public Health» του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών, ως ακολούθως:

Άρθρο 1

Γενικές διατάξεις

Το Τμήμα Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «Δημόσια Υγεία - Public Health» (στην αγγλική Public Health), σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις του ν. 4957/2022 (Α' 141). Η διοικητική υποστήριξη του προγράμματος παρέχεται από το Τμήμα Ιατρικής.

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Σκοπός

Το προτεινόμενο πρόγραμμα έχει ως γνωστικό αντικείμενο την εκπαίδευση των Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών στη Δημόσια Υγεία.

Σκοπός του προγράμματος είναι οι κάτοχοι του σχετικού Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) να διαθέτουν υψηλού επιπέδου εκπαίδευση, στο γνωστικό αντικείμενο της Δημόσιας Υγείας και περιλαμβάνει τη μελέτη των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων Δημόσιας Υγείας, τη μελέτη των τρόπων πρόληψης και αντιμετώπισής τους κυρίως σε επίπεδο κοινωνικών ομάδων.

Τα προβλήματα αυτά αφορούν πρωτίστως το φυσικό περιβάλλον (π.χ. υδάτινο περιβάλλον, αέρας, μόλυνση φυσικού περιβάλλοντος, τρόφιμα), το κοινωνικό περιβάλλον (π.χ. κοινωνικές συμπεριφορές, συνθήκες διαβίωσης) και την ανθρώπινη γνώση και συμπεριφορά σε θέματα που αφορούν την υγεία στον εργασιακό χώρο. Βασικός στόχος του ΠΜΣ είναι να εκπαιδεύσει απόφοιτους επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων στα πεδία του σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης προγραμμάτων και δράσεων της Δημόσιας Υγείας.

Επιπλέον στόχοι του μεταπτυχιακού προγράμματος είναι:

- Να παρέχει εκπαίδευση στη Δημόσια Υγεία σε επιστήμονες που η προηγούμενη εκπαίδευσή τους και εμπειρία, τους δίνει τη δυνατότητα να ασχοληθούν με τη Δημόσια Υγεία,

- Να παρέχει εκπαίδευση προσαρμοσμένη στα διαφορετικά πεδία προέλευσης των υποψηφίων και να τους παρέχει τις βάσεις για μελλοντική δυνατότητα σταδιοδρομίας στο αντικείμενο της Δημόσιας Υγείας,

- Να αποκτήσουν οι πτυχιούχοι του Μεταπτυχιακού Προγράμματος ένα σημαντικό και βαθύ πεδίο γνώσης στα γνωστικά αντικείμενα της Δημόσιας Υγείας.

Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει τους ακόλουθους στόχους:

- να καλύψει τις ανάγκες υποψηφίων που επιζητούν να εξειδικεύσουν τις γνώσεις τους στη Δημόσια Υγεία,

- να παρέχει ένα πρόγραμμα μαθημάτων το οποίο θα προσφέρει σύγχρονο και υψηλής αξίας περιεχόμενο με την χρήση νέων τεχνολογιών,

- να συμβάλλει στην εκπαίδευση και ανάπτυξη εξειδικευμένων και ικανών μεταπτυχιακού επιπέδου επιστημόνων στη Δημόσια Υγεία.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακός Τίτλος

Το ΠΜΣ απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Δημόσια Υγεία και «Public Health».

Το ΠΜΣ έχει τις ακόλουθες ειδικεύσεις:

1. Υγεία και Περιβάλλον.
2. Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική.

Άρθρο 4

Κατηγορίες Πτυχιούχων

Κατηγορίες υποψηφίων που μπορούν να γίνουν δεκτοί/ές για την παρακολούθηση του ΠΜΣ είναι:

Πτυχιούχοι Τμημάτων Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Φαρμακευτικής, Νοσηλευτικής, Κτηνιατρικής, Βιολογίας, Χημείας, Γεωπονίας, Μηχανικών Περιβάλλοντος, Ψυχολογίας, Φυσικοθεραπείας, Οικονομικών της Υγείας, Νομικής και άλλων συναφών τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα πάντα με τις κείμενες διατάξεις.

Υποψηφιότητα για το ΠΜΣ μπορούν να θέσουν και τελειόφοιτοι φοιτητές των ανωτέρω τμημάτων με την προϋπόθεση να έχουν αποφοιτήσει πριν από την έγκριση του τελικού πίνακα των υποψηφίων εισακτέων.

Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι/ες, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά Π.Μ.Σ., εφόσον υπηρετούν στο οικείο Τμήμα και ο τίτλος σπουδών και το έργο που επιτελούν στο οικείο Τμήμα είναι συναφές με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Σύμφωνα με το άρθρο 304 του ν. 4957/2022, η αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., η οποία και αναλαμβάνει να εξετάζει τις αιτήσεις με βάση τα κριτήρια του ν. 4957/2022, χωρίς αυτές να συνοδεύονται από πράξη αναγνώρισης του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.. Εφόσον ο τίτλος σπουδών από αλλοδαπό Πανεπιστήμιο συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο

του ΔΟΑΤΑΠ (άρθρο 307), η Γραμματεία του ΠΜΣ οφείλει να ζητήσει Βεβαίωση Τόπου Σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αποκλείονται αιτήσεις στις οποίες ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

Άρθρο 5

Χρονική διάρκεια Σπουδών

Η χρονική διάρκεια που οδηγεί στη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται για την πλήρη φοίτηση σε 3 ακαδημαϊκά εξάμηνα με μέγιστο τα 6 εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Σε περίπτωση μερικής φοίτησης (part-time), ο χρόνος εκπόνησης ορίζεται σε 6 εξάμηνα με μέγιστο τα 12 εξάμηνα.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα Μαθημάτων

Για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ο/η Μεταπτυχιακός/-ή Φοιτητής/-τρια απαιτείται να συμπληρώσει συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS) ως εξής:

α) Εξήντα (60) ECTS από την επιτυχή παρακολούθηση των μαθημάτων,

β) Τριάντα (30) ECTS από την εκπόνηση, συγγραφή και παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας στο 3ο εξάμηνο.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει για το Α' εξάμηνο τρία (3) υποχρεωτικά μαθήματα και τέσσερα (4) μαθήματα επιλογής, από τα οποία επιλέγονται τα δύο (2), στο Α' εξάμηνο, και έξι (6) υποχρεωτικά μαθήματα (3 ανά ειδίκευση) και έντεκα (11) κατ' επιλογήν μαθήματα, από τα οποία επιλέγονται τα τρία (3), στο δεύτερο (Β') εξάμηνο.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων από τους Μεταπτυχιακούς Φοιτητές είναι υποχρεωτική.

Ως γλώσσα διδασκαλίας του ΠΜΣ και εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ορίζεται η ελληνική ή η Αγγλική (ανάλογα με τη συμμετοχή ξένων φοιτητών). Εξαιρέση αποτελούν τα μαθήματα των ξένων ομιλητών που θα γίνουν στην αγγλική γλώσσα.

Η διδασκαλία θα πραγματοποιείται δια ζώσης και εξ αποστάσεως, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πραγματοποιείται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα μαθημάτων διαμορφώνεται ανά εξάμηνο ως εξής:

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ				
Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ				
Κωδικός	Τίτλος	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
NPH_01	Υγιεινή Περιβάλλοντος /Προαγωγή Υγείας - Αγωγή Υγείας - Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	50 (25+25)	9
NPH_02	Βιοστατιστική / Εφαρμογές της Βιοστατιστικής στην Επιδημιολογία	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	45 (25+20)	7
NPH_03	Επιδημιολογία / Μεθοδολογία Έρευνας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	50 (30+20)	8
Υποχρεωτικά μαθήματα			145	24
Β. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (2 από 4)				
NPH_04	Ειδικές Περιπτώσεις στην Επιδημιολογία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_05	Δίκαιο Υγείας	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_06	Εισαγωγή στην Ενιαία Υγεία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_07	Αρχές της Κοινωνικής Έρευνας	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
Κατ' Επιλογήν μαθήματα		2 Επιλογής		2x3=6
ΣΥΝΟΛΟ			175	30
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (2 ειδικεύσεις κατ' επιλογήν)				
Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ				
Ειδίκευση Ι: Υγεία και Περιβάλλον (όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και 3 επιλογής)				
Κωδικός	Τίτλος	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
NPH_08	Περιβαλλοντική Επιδημιολογία και Τοξικολογία	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	45	7

NPH_09	Παγκόσμια Δημόσια Υγεία / Ενιαία Υγεία	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	40 (20+20)	7
NPH_10	Πρακτική Εργασία I	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	35	7
Υποχρεωτικά μαθήματα			120	21
Ειδίκευση II: Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική (όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και 3 επιλογής)				
NPH_11	Παγκόσμια Δημόσια Υγεία/ Διατροφή/ Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	50 (20+10+20)	8
NPH_12	Οργάνωση Συστημάτων Υγείας - Πολιτικές Υγείας και Οικονομικά της Υγείας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	40 (20+20)	6
NPH_13	Πρακτική Εργασία II	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	35	7
Υποχρεωτικά μαθήματα			125	21
B. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (3 από 11)				
NPH_14	Υγιεινή και Ασφάλεια στην Εργασία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_15	Νέες Τεχνολογίες στη Δημόσια Υγεία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_16	Υγιεινή Τροφίμων	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_17	Ενδονοσοκομειακές Λοιμώξεις	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_18	Ζωνόσοι/Αναδυόμενα λοιμώδη και Τροπικά νοσήματα	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_19	Μεθοδολογία Έρευνας και Δημόσια Υγεία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_20	Νέες Τεχνολογίες και Κοινωνική Ιατρική	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_21	Βιοηθική	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_22	Σχεδιασμός μελέτης: Γράφοντας μια ερευνητική πρόταση	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_23	Στατιστικά υπολογιστικά πακέτα στην Επιδημιολογία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_24	Σεμινάρια στη Δημόσια Υγεία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
Κατ' Επιλογήν μαθήματα		3 Επιλογής		3x3=9
ΣΥΝΟΛΟ			170	30
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ				
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ				
Κωδικός	Τίτλος	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
NPH_25	Εκπόνηση και Συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	150	30
ΣΥΝΟΛΟ			150	30

Άρθρο 7

Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε εκατό (100) Μεταπτυχιακού Φοιτητές ετησίως. Ο ελάχιστος αριθμός εισακτέων φοιτητών για να λειτουργήσει το ΠΜΣ είναι οι δέκα (10) Μεταπτυχιακοί Φοιτητές. Ο τρόπος επιλογής των εισακτέων, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής καθορίζονται στον οικείο Κατανομοσμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Άρθρο 8 Διδακτικό Προσωπικό

Για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του ΠΜΣ θα απασχοληθούν κατηγορίες διδασκόντων σύμφωνα με το άρθρο 83 του ν. 4957/2022 (Α' 141).

Άρθρο 9 Υλικοτεχνική Υποδομή

Η υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και οι υποδομές του Πανεπιστημίου Πατρών καλύπτουν τις ανάγκες λειτουργίας του ΠΜΣ. Οι εγκαταστάσεις και οι υποδομές περιλαμβάνουν:

- α) αίθουσες διδασκαλίας (1 αίθουσα ΠΜΣ και 2 αίθουσες στο κτίριο Προκλινικών Λειτουργιών),
- β) κεντρική βιβλιοθήκη και Βιβλιοθήκη Ιατρικής,
- γ) αίθουσες ηλεκτρονικών υπολογιστών με κατάλληλα προγράμματα λογισμικού,
- δ) εργαστήρια
- ε) αμφιθέατρα για τη διεξαγωγή παρουσιάσεων, συνεδρίων, κ.λπ.
- στ) διαδικτυακή πλατφόρμα.

Άρθρο 10 Χρονική διάρκεια λειτουργίας

Το ΠΜΣ θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2028-2029 με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησής του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος.

Άρθρο 11 Κόστος λειτουργίας

Το κόστος λειτουργίας του Π.Μ.Σ. «Δημόσια Υγεία» θα καλύπτεται από:

- δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- κληροδοτήματα
- πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος,
- κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων,
- από τα τέλη φοίτησης των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Η καταβολή τέλους φοίτησης κρίνεται αναγκαία για την κάλυψη πάγιων δαπανών στις οποίες - ενδεικτικά - περιλαμβάνονται: α) η αμοιβή του προσωπικού γραμματειακής υποστήριξης, β) η κάλυψη αναγκών εκπαιδευτικού υλικού ή αγοράς εκπαιδευτικού υλικού, γ) η κάλυψη της αριστείας για τους 3 πρώτους αριστούχους φοιτητές, δ) η κάλυψη εξόδων ημερίδων, συνεδρίων στ) οι δαπάνες για δημοσιότητα και προβολή του ΠΜΣ (ιστοσελίδα, διαφήμιση) ε) κάλυψη εξόδων εκπαιδευτικών εκδρομών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του ν. 4957/2022 το 30% των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον ΕΛΚΕ.

Για την εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος προβλέπεται η καταβολή τελών φοίτησης. Τα τέλη φοίτησης ανέρχονται σε 2.700 €. Τα τέλη φοίτησης καταβάλλονται τμηματικά σε περιόδους που ορίζει η Συνέλευση μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ. Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται από

τον ίδιο το μεταπτυχιακό φοιτητή ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του μεταπτυχιακού φοιτητή. Η διαχείριση των πόρων του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Πανεπιστημίου Πατρών. Σε περίπτωση οριστικής αποχώρησης δεν επιστρέφονται καταβληθέντα τέλη. Σε κάθε περίπτωση, φοιτητής, ο οποίος δεν έχει ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις, δε δικαιούται ούτε να συμμετάσχει στην ορκωμοσία, ούτε να του χορηγηθεί βεβαίωση για επιτυχή ολοκλήρωση σπουδών.

Άρθρο 12 Μεταβατικές διατάξεις

Για τους εισακτέους μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες έως και το ακαδ. έτος 2022- 2023 ισχύουν οι προηγούμενες αποφάσεις της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πατρών.

Όσα θέματα δεν προβλέπονται στην παρούσα απόφαση, θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Β. Την επικαιροποίηση του κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Δημόσια Υγεία - Public Health»/και διακριτικό τίτλο στην αγγλική «Public Health» του Τμήματος Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών από το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, ως ακολούθως:

Άρθρο 1 Γενικές διατάξεις

Ο δεύτερος κύκλος αφορά στην οργάνωση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με ελάχιστο αριθμό εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων (ECTS) και ελάχιστη διάρκεια δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020.

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας ίδρυσης προγραμμάτων σπουδών της παρ. 1 και η έναρξη της λειτουργίας τους προϋποθέτουν την προηγούμενη πιστοποίησή τους από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Για τη συνέχιση της λειτουργίας τους απαιτείται η περιοδική πιστοποίησή τους ανά πέντε (5) έτη στο πλαίσιο αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία εντάσσονται.

Ο παρών Κανονισμός λειτουργίας του προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών οργανώνει και ρυθμίζει θέματα δομής, οργάνωσης και λειτουργίας του αναφερόμενου ΠΜΣ που δεν εξειδικεύονται από την κείμενη νομοθεσία. Αποβλέπει στο να διευκρινίσει τους όρους και τις προϋποθέσεις που διέπουν την εκπαιδευτική διαδικασία από την εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών μέχρι την περάτωση των σπουδών τους. Καταρτίστηκε με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, τίθεται σε ισχύ κατόπιν έγκρισης από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Σκοπός

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «ΠΜΣ Δημόσια Υγεία - Public Health» αποσκοπεί στην παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε πτυχιούχους ΑΕΙ και ΤΕΙ, στο γνωστικό αντικείμενο της Δημόσιας Υγείας και περιλαμβάνει τη μελέτη των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων Δημόσιας Υγείας, τη μελέτη των τρόπων πρόληψης και αντιμετώπισής τους κυρίως σε επίπεδο κοινωνικών ομάδων. Τα προβλήματα αυτά αφορούν πρωτίστως το φυσικό περιβάλλον (π.χ. υδάτινο περιβάλλον, αέρας, μόλυνση φυσικού περιβάλλοντος, τρόφιμα), το κοινωνικό περιβάλλον (π.χ. κοινωνικές συμπεριφορές, συνθήκες διαβίωσης) και την ανθρώπινη γνώση και συμπεριφορά σε θέματα που αφορούν την υγεία στον εργασιακό χώρο. Βασικός στόχος του ΠΜΣ είναι να εκπαιδεύσει απόφοιτους επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων στα πεδία του σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης προγραμμάτων και δράσεων της Δημόσιας Υγείας.

Επιπλέον στόχοι του μεταπτυχιακού προγράμματος είναι:

- Να παρέχει εκπαίδευση στη Δημόσια Υγεία σε επιστήμονες που η προηγούμενη εκπαίδευσή τους και εμπειρία, τους δίνει τη δυνατότητα να ασχοληθούν με τη Δημόσια Υγεία,
- Να παρέχει εκπαίδευση προσαρμοσμένη στα διαφορετικά πεδία προέλευσης των υποψηφίων και να τους παρέχει τις βάσεις για μελλοντική δυνατότητα σταδιοδρομίας στο αντικείμενο της Δημόσιας Υγείας,
- Να αποκτήσουν οι πτυχιούχοι του Μεταπτυχιακού Προγράμματος ένα σημαντικό και βαθύ πεδίο γνώσης στα γνωστικά αντικείμενα της Δημόσιας Υγείας.

Το γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το ΠΜΣ είναι της Δημόσιας Υγείας.

Με τον τρόπο αυτό το ΠΜΣ θα αποτελέσει ένα απαραίτητο εφόδιο για απόφοιτους επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων.

Το ΠΜΣ μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος Σπουδών οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) στη «Δημόσια Υγεία- Public Health» στις ακόλουθες ειδικεύσεις: I) Υγεία και Περιβάλλον II) Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική (Master Diploma in Public Health in one of the following specializations: a) - Health and Environment b) - Preventive and Social Medicine).

Ο τίτλος απονέμεται από το Τμήμα Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Περισσότερες πληροφορίες για το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ παρέχονται στην ιστοσελίδα: <http://publichealth.med.upatras.gr/>

Άρθρο 3

Όργανα Διοίκησης του ΠΜΣ

Για την οργάνωση και την εν γένει λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) αρμόδια όργανα είναι τα ακόλουθα (παρ. 1 του άρθρου 81 του ν. 4957/2022):

α) η Σύγκλητος του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.),

β) η Συνέλευση του Τμήματος,

γ) η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.),

δ) ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. και

ε) η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών

α) Η Σύγκλητος του Ιδρύματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1) εγκρίνει την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.,

2) εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας της λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,

3) συγκροτεί την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικών ή διδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ.,

4) αποφασίζει την κατάργηση των Π.Μ.Σ. που προσφέρονται από το Α.Ε.Ι.

β) Η Συνέλευση του Τμήματος, είναι αρμόδια για την οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση του Π.Μ.Σ. και ιδίως:

1) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

2) αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.,

3) εισηγείται προς τη Σύγκλητο την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

4) εγκρίνει την μερική φοίτηση σε φοιτητές που πληρούν τα κριτήρια,

5) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

6) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Π.Μ.Σ.,

7) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

8) πραγματοποιεί την εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης και εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης,

9) εγκρίνει κάθε άλλο θέμα που απαιτείται για την ομαλή λειτουργία του ΠΜΣ.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. 1) και 5) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

γ) Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του ΠΜΣ: Με απόφαση της Συνέλευσης συγκροτείται η Συντονιστική Επιτροπή, με διετή θητεία, η οποία αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

1) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4957/2022, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

2) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

3) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,
4) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

5) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του ν. 4957/2022,

6) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

7) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

8) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών. Δύνανται να μεταβιβάζονται προς τη Συντονιστική Επιτροπή συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του ΠΜΣ, κατόπιν έκδοσης σχετικής απόφασης μεταβίβασης αρμοδιοτήτων. Στην Σ.Ε. δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

δ) Ο Διευθυντής Σπουδών του ΠΜΣ προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1) προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

2) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος σε περίπτωση μονοτηματικού Π.Μ.Σ.,

3) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

4) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 234 του ν. 4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

5) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

6) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Ορισμός νέου διευθυντή ή μέλους της συντονιστικής επιτροπής, σε περίπτωση παραίτησης μπορεί να πραγματοποιηθεί με απόφαση των αρμοδίων οργάνων, κα-

τόπιν υποβολής αίτησης των μελών και αιτιολογικής έκθεσης του αιτήματος αλλαγής/παραίτησης.

ε) Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών: Με απόφαση της Συγκλήτου, κατόπιν πρότασης των Κοσμητειών των Σχολών του Πανεπιστημίου Πατρών συγκροτείται η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η Επιτροπή αποτελείται από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή του Α.Ε.Ι., ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Α.Ε.Ι. και τον Αντιπρύτανη, που είναι αρμόδιος για ακαδημαϊκά θέματα, ως Πρόεδρος. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου σπουδών. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι:

1) η υποβολή γνώμης προς τη Σύγκλητο του Α.Ε.Ι. για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, μετά από αξιολόγηση των αιτημάτων των Συνελεύσεων των Τμημάτων για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, των σχετικών εκθέσεων σκοπιμότητας και βιωσιμότητάς τους και την κοστολόγηση της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., καθώς και η δυνατότητα αναπομπής τους, αν η εισήγηση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη ή οι συνοδευτικές εκθέσεις δεν είναι πλήρεις,

2) η κατάρτιση σχεδίου Κανονισμού για προγράμματα δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών του Α.Ε.Ι. και η υποβολή του προς τη Σύγκλητο,

3) η εκπόνηση πρότυπου σχεδίου Κανονισμού λειτουργίας προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών,

4) ο έλεγχος της τήρησης των Κανονισμών λειτουργίας των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών,

5) η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, του Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του Α.Ε.Ι. από τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών,

6) η παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης,

7) κάθε άλλη αρμοδιότητα που ορίζεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό.

Με απόφαση της Συγκλήτου, κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, εγκρίνεται ο κανονισμός προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, ο οποίος αποτελεί διακριτό κεφάλαιο του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Α.Ε.Ι.

Άρθρο 4

Διδάσκοντες του ΠΜΣ

Το διδακτικό έργο του ΠΜΣ ανατίθεται κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου του ΠΜΣ κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ, εφόσον υφίσταται, άλλως του Διευθυντή του ΠΜΣ, στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του ν. 4957/2022.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η περιγραφή του μαθήματος ή των

διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες.

Συγκεκριμένα, οι συντονιστές του κάθε μαθήματος παραδίδουν στους/στις μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες είτε με ανάρτηση e-class είτε στην αίθουσα διδασκαλίας πριν την έναρξη κάθε διδακτικού εξαμήνου αναλυτικό διάγραμμα της διδακτέας ύλης και ενδεικτική βιβλιογραφία. Έχουν την ευθύνη ομαλής διεκπεραίωσης του μαθήματος, ελέγχου και τήρησης του απουσιολογίου και της βαθμολογίας των μαθημάτων.

Τα μαθήματα μετά από απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής θα μπορούν να παρέχονται παράλληλα και με τη μορφή της Σύγχρονης τηλεκπαίδευσης μέσω του συστήματος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που παρέχεται από το Πανεπιστήμιο Πατρών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Την ευθύνη για την οργάνωση και την υλοποίηση των μαθημάτων την έχουν οι Συντονιστές κάθε μαθήματος. Παράλληλα, η πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης upatras-eclass (<https://eclass.upatras.gr/>) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων. Οι συντονιστές δημιουργούν ηλεκτρονικά μαθήματα και έχουν την ευθύνη να ανεβάζουν επικαιροποιημένο εκπαιδευτικό υλικό (έγγραφα, σημειώσεις, παρουσιάσεις powerpoint, ασκήσεις, ανακοινώσεις κ.α.) μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του κάθε μαθήματος.

Τα ΠΜΣ δύνανται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος να εφαρμόζουν τον θεσμό του Ακαδημαϊκού Συμβούλου. Σκοπός της λειτουργίας του εν λόγω θεσμού είναι η παροχή συμβουλευτικής στους μεταπτυχιακούς φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους σε ακαδημαϊκά θέματα με εξατομικευμένο τρόπο. Προσδοκώμενο αποτέλεσμα είναι η διευκόλυνση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ολοκλήρωση των σπουδών τους με παράλληλη αξιοποίηση των ιδιαίτερων δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων τους στο έδαφος της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος επιλέγει τον τρόπο προσέγγισης και παροχής συμβουλευτικής στους φοιτητές που του ανατίθενται σε κάθε ακαδημαϊκό έτος. Ένα μέλος του διδακτικού προσωπικού του ΠΜΣ ορίζεται ως ακαδημαϊκός σύμβουλος για (6) μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες.

Άρθρο 5

Εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Ο αριθμός εισακτέων κατ'έτος ορίζεται κατά ανώτατο όριο σε 100 μεταπτυχιακούς φοιτητές. (Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα κατανέμονται στις ειδικεύσεις του ΠΜΣ ως εξής: 100 φοιτητές κατ'ανώτατο όριο ανά ειδικεύση).

Η επιλογή θα γίνεται με βάση την αξιολόγηση του φακέλου των δικαιολογητικών των υποψηφίων, τη συνέντευξη από την Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων. Με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης ορίζεται κάθε έτος η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων, η οποία αποτελείται από (3) τρία μέλη ΔΕΠ του ιδίου ή συναφούς αντικειμένου, τα οποία προκύπτουν από τη Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος.

Για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών διενεργείται προκήρυξη (Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος) με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κάθε έτος με καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών το αργότερο εντός του μηνός Φεβρουαρίου. Στο πλαίσιο των εξ αποστάσεως Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών, εάν απαιτείται ειδικός τεχνολογικός εξοπλισμός για την διαδικασία της αξιολόγησης, αυτό θα πρέπει να ανακοινώνεται στην προκήρυξη που εκδίδεται για την υποβολή αιτήσεων των υποψηφίων που θέλουν να εγγραφούν στο πρόγραμμα (παρ. 2 του άρθρου 6, της υπό στοιχεία 18137/Ζ1/23 (Β' 1079) υπουργικής απόφασης). Η δημοσίευση της προκήρυξης γίνεται από το Πανεπιστήμιο Πατρών με ευθύνη του Τμήματος, ενώ το σχετικό κόστος βαρύνει το ΠΜΣ. Η προκήρυξη αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος. Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων και ο αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής (αξιολόγηση του φακέλου των δικαιολογητικών, συνέντευξη, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται. Οι αιτήσεις και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στην Γραμματεία του ΠΜΣ, σε προθεσμία που ορίζεται στην προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Οι υποψήφιοι συνιστάται να ελέγχουν προσεκτικά τις οδηγίες που αφορούν κάθε επιμέρους κριτήριο για τη μοριοδότηση τους, ώστε ο φάκελος να υποβάλλεται πλήρης στις προκαθορισμένες ημερομηνίες. Συμπληρωματικά, ελλιπή ή ετεροχρονισμένα παραστατικά δεν γίνονται δεκτά.

Οι υποψήφιοι υποβάλλουν τα παρακάτω δικαιολογητικά: (Παράρτημα 1)

- α) αίτηση συμμετοχής (ηλεκτρονικά ή/και σε έντυπη μορφή),
- β) αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών,
- γ) πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας,
- δ) αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα (αναφορά αναλυτικά σε σπουδές, διδακτική ή και επαγγελματική εμπειρία, επιστημονική δραστηριότητα),
- ε) αποδεικτικά ερευνητικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας, (εάν υπάρχουν),
- στ) δύο συστατικές επιστολές (Οι επιστολές πρέπει να υπογράφονται από μέλη ΔΕΠ του εκπαιδευτικού Ιδρύματος του υποψηφίου ή από μέλη ΔΕΠ άλλων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που είναι εξοικειωμένα με την επιστημονική κατάρτιση του υποψηφίου),
- ζ) αντίγραφο μεταπτυχιακού τίτλου (εάν υπάρχει),
- η) δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές (εάν υπάρχουν),
- θ) φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας,
- ι) αντίγραφο πιστοποιητικού γνώσης της αγγλικής γλώσσας (επιπέδου καλή) η οποία πιστοποιείται με Τίτλο σπουδών από Εκπαιδευτικό Ίδρυμα αγγλόφωνης χώρας ή αγγλόφωνου προγράμματος σπουδών, - Πιστοποιητικό First Certificate in English, - Πιστοποιητικό Toefl με βαθμολογία τουλάχιστον 500 μόρια (ή 300 με το νέο τρόπο αξιολόγησης), - Πιστοποιητικό IELTS με βαθμό

6,5 και άνω, - Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (επίπεδο B2).

Οι πτυχιούχοι αγγλόφωνων πανεπιστημίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού γλωσσομάθειας. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις για την καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, η Σ.Ε. του ΠΜΣ, θα αποφασίζει για τον τρόπο εξέτασης των υποψηφίων προκειμένων να διαπιστώνεται η επάρκεια στην αγγλική γλώσσα (π.χ. γραπτές εξετάσεις). Θετικά θα συνυπολογίζεται η γνώση και δεύτερης ξένης γλώσσας.

Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης των φοιτητών, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συντονιστική Επιτροπή και τη Γενική Συνέλευση.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα (προσκομίζεται βεβαίωση εργοδότη, αντίγραφο σύμβασης εργασίας/έργου, βεβαίωση υπηρεσιακής κατάστασης, ότι άλλο κρίνεται απαραίτητο,

β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Για τους φοιτητές που φοιτούν σε καθεστώς μερικής φοίτησης κάθε εξάμηνο προσμετράται ως μισό ακαδημαϊκό εξάμηνο. Οι φοιτητές αυτοί δεν δύνανται να εξετάζονται σε αριθμό μεγαλύτερο από το ήμισυ των μαθημάτων του εξαμήνου που προβλέπει το ΠΜΣ. Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας της κανονικής φοίτησης.

Οι υποψήφιοι υποβάλλουν την αίτησή τους ηλεκτρονικά στο portal: https://matrix.upatras.gr/sap/bc/webdynpro/sap/zup_s_pg_adm#

Για περισσότερες πληροφορίες, μπορούν να απευθύνονται στην Γραμματεία του Τμήματος Ιατρικής και

στη γραμματεία του ΠΜΣ Δημόσια Υγεία (2610969169, 2610969876 και ώρες 10:00-12:00, e-mail επικοινωνίας: mscrubhealth@upatras.gr).

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Φαρμακευτικής, Νοσηλευτικής, Κτηνιατρικής, Βιολογίας, Χημείας, Γεωπονίας, Μηχανικών Περιβάλλοντος, Ψυχολογίας, Φυσικοθεραπείας, Οικονομικών της Υγείας, Νομικής και άλλων συναφών Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Αίτηση μπορούν να υποβάλουν και τελειόφοιτοι των ανωτέρω Τμημάτων, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν προσκομίσει βεβαίωση Περάτωσης των Σπουδών τους το αργότερο μέχρι την ημερομηνία που η ΣΕ θα εισηγηθεί στην ΣΤ την έγκριση των επιλεγόμενων φοιτητών και πάντως πριν την ημερομηνία συνεδρίασης της Συνέλευσης για επικύρωση του πίνακα των επιτυχόντων. Στην περίπτωση αυτή αντίγραφο του πτυχίου ή του διπλώματός τους προσκομίζεται πριν από την ημερομηνία έναρξης του προγράμματος. Σε κάθε περίπτωση, οι επιλεγέντες θα πρέπει να προσκομίσουν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά μέχρι τη λήξη των εγγραφών.

Αίτηση δύναται να υποβάλλουν και τελειόφοιτοι αλλοδαπών Ιδρυμάτων τα οποία δεν είναι ακόμα ενταγμένα στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής του ΔΟΑΤΑΠ. Στην περίπτωση αυτή, οι αιτούντες υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση περί κατοχής τίτλου σπουδών. Σε κάθε περίπτωση, οι επιλεγέντες θα πρέπει να προσκομίσουν αποδεικτικά έγγραφα ότι έχουν προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε ο τίτλος τους και το αντίστοιχο Ίδρυμα πρόκειται να ενταχθούν στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής του ΔΟΑΤΑΠ, μέχρι την ολοκλήρωση της διάρκειας σπουδών τους. Σε διαφορετική περίπτωση γίνεται διαγραφή του φοιτητή, χωρίς να υπάρχει αξίωση από τον φοιτητή επιστροφής των χρημάτων που κατέθεσε.

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής και τα δημόσια ερευνητικά κέντρα που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας, δεσμεύονται από τα Μητρώα του άρθρου 304 του ν. 4957/2022, προκειμένου τα αρμόδια ανά περίπτωση όργανά τους να διαπιστώσουν αν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα για την αποδοχή αίτησης και εγγραφής για εισαγωγή σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Το αρμόδιο όργανο του πανεπιστημίου ή ερευνητικού κέντρου, εφόσον ο τίτλος σπουδών συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο του άρθρου 307, επιπροσθέτως των λοιπών δικαιολογητικών που καθορίζει, οφείλει να ζητήσει βεβαίωση Τόπου Σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από τον φορέα πραγματοποίησης των σπουδών ή τον φορέα εκπόνησης του ερευνητικού έργου. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η Ελληνική Επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι/ες, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά Π.Μ.Σ., εφόσον υπηρετούν στο οικείο Τμήμα και ο τίτλος σπουδών και το έργο που επιτελούν στο οικείο Τμήμα είναι συναφές με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Η επιλογή γίνεται κυρίως με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων: το γενικό βαθμό του πτυχίου/διπλώματος, τη βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, την επίδοση σε Πτυχιακή εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο και την τυχούσα ερευνητική ή επαγγελματική εμπειρία του υποψηφίου σε αντίστοιχο τομέα ή σε συναφές αντικείμενο.

A/A	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΜΟΡΙΑ ποσοστό επί τοις %
1	Βαθμός πτυχίου/ διπλώματος	Έως 30 μόρια ανάλογα με το βαθμό
2	Επίπεδο γνώσης της ξένης γλώσσας	Άριστη γνώση: 15 μόρια, Πολύ Καλή γνώση: 10 μόρια, Καλή γνώση: 5 μόρια
3	Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια	Έως 10 μόρια για έργο που πιστοποιείται από τον επιστημονικό υπεύθυνο ή διευθυντή του κάθε έργου
4	Συναφής επαγγελματική εμπειρία	Έως 10 μόρια για έργο που πιστοποιείται από υπεύθυνο ή διευθυντή της εργασίας
5	Συστατικές επιστολές	On/Off κριτήριο
6	Συνέντευξη	Άριστα: 35 μόρια
ΣΥΝΟΛΟ		100 %

Επιλέγονται οι υποψήφιοι που θα συγκεντρώνουν την υψηλότερη συνολική βαθμολογία και μέχρι της κάλυψης του μέγιστου αριθμού εισακτέων του Προγράμματος με κατώτερο βαθμό εισαγωγής τα 60 μόρια.

Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. παραλαμβάνει τις αιτήσεις και τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλουν οι υποψήφιοι/ες μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, τα οποία προβλέπονται από την προκήρυξη κάθε φορά και συντάσσει πίνακα υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών, τον οποίο διαβιβάζει στην Ε.Α.Υ. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται από τους υποψήφιους πρέπει να έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα, όπως αυτά προβλέπονται στη σχετική προκήρυξη. Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν γίνονται δεκτές. Η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων περιλαμβάνει δύο στάδια: Στο πρώτο, αξιολογούνται οι αιτήσεις με βάση την πληρότητα και την εγκυρότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών που υποβλήθηκαν, ο οποίος αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση πρόκρισης στο επόμενο στάδιο. Κατά το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας, οι υποψήφιοι/ες

καλούνται σε συνέντευξη ενώπιον της Ε.Α.Υ. Στόχος είναι να διαπιστωθεί ποιοί/ές υποψήφιοι/ες είναι ικανοί/ές να ανταποκριθούν ουσιαστικά στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ., συνεκτιμώντας το κίνητρο και το ενδιαφέρον, αλλά και τη συνολικότερη συγκρότηση και επιστημονική τους επάρκεια σε σχέση με το αντικείμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Με την ολοκλήρωση των διαδικασιών αξιολόγησης η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους τους υποψηφίους και ύστερα από τον σχετικό έλεγχο απορρίπτει όσους δεν πληρούν τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί και καλεί σε συνέντευξη τους προκρινόμενους υποψήφιους. Με βάση τη συνέντευξη και την αξιολόγηση φακέλου του υποψηφίου/υποψηφίας, ιεραρχεί τους υποψηφίους, προβαίνει στην τελική επιλογή και καταρτίζει τον τελικό πίνακα των επιτυχόντων, ο οποίος επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Σε περίπτωση που δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι συγκεντρώσουν συνολικά τον ίδιο αριθμό μορίων, γίνονται δεκτοί όλοι οι ισοβαθμισμένες, με την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν τον μέγιστο αριθμό εισακτέων που έχει οριστεί στην πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος. Στην περίπτωση που συμπληρωθεί ο μέγιστος αριθμός εισακτέων, εισάγεται ο υποψήφιος που έχει τον μεγαλύτερο βαθμό πτυχίου.

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, η έκδοση των αποτελεσμάτων και η εγγραφή των επιτυχόντων πρέπει να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο αρχές Μαρτίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

Άρθρο 6 Εγγραφές - Δηλώσεις Μαθημάτων/Ασκήσεων - Ειδίκευση

Οι επιτυχόντες υποψήφιοι καλούνται να απαντήσουν γραπτά ή ηλεκτρονικά (email) εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών εάν αποδέχονται ή όχι την ένταξη τους στο Π.Μ.Σ., αποδεχόμενοι τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία ενημερώνει τους αμέσως επόμενους στη σειρά αξιολόγησης από το σχετικό πίνακα επιτυχόντων. Ένσταση κατά των πινάκων επιτυχόντων μπορεί να γίνει μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία ανακοίνωσης των πινάκων. Η ένσταση, η οποία πρέπει να είναι συγκεκριμένη, κρίνεται τελεσίδικα από την Συνέλευση του Τμήματος.

Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη γραμματεία του ΠΜΣ έως το πρώτο δεκαήμερο του Μαρτίου σε προθεσμίες που ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης είναι δυνατή η εγγραφή μεταπτυχιακού φοιτητή μετά από τη λήξη της προθεσμίας με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου.

Οι εισακτέοι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος/την Γραμματεία του Τμήματος/την ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Οι Μ.Φ. ανεξάρτητα αν φοιτούν με πλήρη ή μερική φοίτηση, υποχρεούνται να ανανεώνουν την εγγραφή

τους ανά εξάμηνο και να δηλώσουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν. Η επανεγγραφή στο εξάμηνο και η δήλωση μαθημάτων πραγματοποιούνται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://progress.upatras.gr> σε διάστημα που ορίζεται από το Τμήμα Ιατρικής και κοινοποιείται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ. Η ανανέωση εγγραφής είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη οποιουδήποτε πιστοποιητικού σπουδών από τη Γραμματεία.

Παραβίαση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου.

Φοιτητής, που δεν ανανέωσε την εγγραφή του και δεν παρακολούθησε μαθήματα ή δεν διεξήγαγε έρευνα για δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, χάνει αυτοδίκαια την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΠΜΣ.

Άρθρο 7

Εκπαιδευτική Δομή του ΠΜΣ

Διάρκεια και διάρθρωση Σπουδών - Διδακτικό ημερολόγιο

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας. Η μέγιστη διάρκεια πλήρους φοίτησης δεν μπορεί να υπερβεί το διπλάσιο από την προβλεπόμενη κανονική διάρκεια φοίτησης. Ως εκ τούτου η ανώτατη διάρκεια πλήρους φοίτησης ανέρχεται σε έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές μερικής φοίτησης η χρονική διάρκεια φοίτησης ορίζεται σε ελάχιστο: έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα και δώδεκα (12) ακαδημαϊκά εξάμηνα η μέγιστη.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί με αίτησή του να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης (π.χ. στρατιωτική θητεία, ασθένεια, απουσία στο εξωτερικό), εφόσον προσκομίσει τα σχετικά δικαιολογητικά. Η απόφαση λαμβάνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης και δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Η αναστολή φοίτησης χορηγείται μόνο μία φορά και αφορά τους φοιτητές πλήρους φοίτησης. Οι φοιτητές που βρίσκονται σε αναστολή φοίτησης, χάνουν την φοιτητική ιδιότητα καθ'όλο το χρονικό διάστημα της διακοπής σπουδών τους.

Σε περίπτωση υπέρβασης αυτών των χρονικών ορίων ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής και απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η διδασκαλία, οι εξετάσεις του πρώτου και του δεύτερου διδακτικού εξαμήνου και οι επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου ορίζονται σύμφωνα με το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο όπως αυτό εγκρίνεται από τη Σύγκλητο.

Η δήλωση ειδίκευσης πραγματοποιείται στην αρχή του 2ου εξαμήνου με την ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων σε διάστημα που καθορίζεται από το Τμήμα Ιατρικής.

Η δήλωση της πρακτικής εργασίας πραγματοποιείται στην αρχή του 2ου εξαμήνου με την ηλεκτρονική

δήλωση μαθημάτων σε διάστημα που καθορίζεται από το Τμήμα Ιατρικής. Περισσότερες και αναλυτικότερες πληροφορίες για την πρακτική εργασία υπάρχουν στον Κανονισμό των Πρακτικών Εργασιών του ΠΜΣ Δημόσια Υγεία ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ (www.publichealth.med.upatras.gr).

Η δήλωση αντικειμένου διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο τέλος του 2ου εξαμήνου με αίτηση του φοιτητή προς τη ΣΕ του ΠΜΣ στη γραμματεία του Τμήματος Ιατρικής.

Οι όροι φοίτησης που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Σπουδών του ΠΜΣ γίνονται αποδεκτοί από κάθε υποψήφιο με την εγγραφή του. Ο υποψήφιος, πριν εγγραφεί, λαμβάνει γνώση αυτού του Κανονισμού, ο οποίος βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ (www.publichealth.med.upatras.gr).

Μαθήματα - Πρόγραμμα σπουδών

Τα μαθήματα του ΠΜΣ ξεκινούν το εαρινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους και ακολουθούν το ακαδημαϊκό ημερολόγιο του Πανεπιστημίου Πατρών. Σε περίπτωση αδυναμίας έναρξης στο εαρινό εξάμηνο, δύναται να μεταφερθεί στο χειμερινό, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Για την απόκτηση ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται σε: α) παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, β) παρακολούθηση σεμιναρίων, γ) πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης, δ) εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Για την απονομή του Δ.Μ.Σ. απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση μαθημάτων και η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Συνολικά τα μαθήματα αντιστοιχούν σε τριάντα (30) Π.Μ. ανά εξάμηνο σπουδών και συνολικά σε εξήντα (60) Π.Μ. (ECTS). Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες. Κατά τη διάρκεια του Α εξαμήνου σπουδών οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν τρία (3) υποχρεωτικά μαθήματα και δύο (2) από τέσσερα (4) μαθήματα επιλογής, συνολικά πέντε (5) μαθήματα. Κατά τη διάρκεια του Β εξαμήνου σπουδών, οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν τρία (3) υποχρεωτικά μαθήματα (ανά ειδίκευση) και τρία (3) από έντεκα (11) μαθήματα επιλογής.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης και εξ αποστάσεως. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα πραγματοποιείται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκπαίδευσης zoom meetings του Πανεπιστημίου Πατρών. Αν η εκπαιδευτική διαδικασία πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

Η γλώσσα διδασκαλίας και συγγραφής της Διπλωματικής Εργασίας είναι η ελληνική ή η Αγγλική αν υπάρχουν ξενόγλωσσοι φοιτητές. Παρέχεται η δυνατότητα συγγραφής της Διπλωματικής Εργασίας στην αγγλική γλώσσα. Το αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων ανά εξάμηνο διαμορφώνεται ως εξής:

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ				
Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ				
Ειδίκευση Ι: Υγεία και Περιβάλλον (όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και 3 επιλογής)				
Κωδικός Ενότητας	Τίτλος Ενότητας	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
NPH_01	Υγιεινή Περιβάλλοντος/Προαγωγή Υγείας - Αγωγή Υγείας - Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	50 (25 + 25)	9
NPH_02	Βιοστατιστική/ Εφαρμογές της Βιοστατιστικής στην Επιδημιολογία	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	45 (25 + 20)	7
NPH_03	Επιδημιολογία/ Μεθοδολογία Έρευνας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	50 (30+20)	8
Υποχρεωτικά μαθήματα			145	24
Β. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (2 από 4)				
NPH_04	Ειδικές Περιπτώσεις στην Επιδημιολογία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_05	Δίκαιο Υγείας	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_06	Εισαγωγή στην Ενιαία Υγεία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_07	Αρχές της Κοινωνικής Έρευνας	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
Κατ' Επιλογήν μαθήματα		2 Επιλογής		2x3=6
ΣΥΝΟΛΟ			175	30
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (κατ' επιλογήν ειδικεύσεις εκ των οποίων 1 υποχρεωτική)				
Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ				
Ειδίκευση Ι: Υγεία και Περιβάλλον (όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και 3 επιλογής)				
Κωδικός	Τίτλος	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
NPH_08	Περιβαλλοντική Επιδημιολογία και Τοξικολογία	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	45	7
NPH_09	Παγκόσμια Δημόσια Υγεία/Ενιαία Υγεία	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	40 (20+20)	7
NPH_10	Πρακτική Εργασία Ι	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	35	7
Υποχρεωτικά μαθήματα			120	21
Ειδίκευση ΙΙ: Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική (όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και 3 επιλογής)				
NPH_11	Παγκόσμια Δημόσια Υγεία/ Διατροφή/ Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	50 (20+10+20)	8
NPH_12	Οργάνωση Συστημάτων Υγείας- Πολιτικές Υγείας/ Οικονομικά της Υγείας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	40 (20+20)	6
NPH_13	Πρακτική Εργασία ΙΙ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	35	7
Υποχρεωτικά μαθήματα			125	21

Β. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (3 από 11)				
NPH_14	Υγιεινή και Ασφάλεια στην Εργασία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_15	Νέες Τεχνολογίες στη Δημόσια Υγεία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_16	Υγιεινή Τροφίμων	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_17	Ενδοοσοκομειακές Λοιμώξεις	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_18	Ζωνόσοι/Αναδυόμενα λοιμώδη και Τροπικά νοσήματα	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_19	Μεθοδολογία Έρευνας και Δημόσια Υγεία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_20	Νέες Τεχνολογίες και Κοινωνική Ιατρική	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_21	Βιοθική	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_22	Σχεδιασμός μελέτης: Γράφοντας μια ερευνητική πρόταση	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_23	Στατιστικά υπολογιστικά πακέτα στην Επιδημιολογία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
NPH_24	Σεμινάρια στη Δημόσια Υγεία	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	15	3
Κατ' Επιλογήν μαθήματα		3 Επιλογής		3x3=9
ΣΥΝΟΛΟ			170	30
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ				
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ				
Κωδικός	Τίτλος	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
NPH_25	Εκπόνηση και Συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	150	30
ΣΥΝΟΛΟ			150	30

Στην αρχή κάθε εξαμήνου και πριν την έναρξη των μαθημάτων του ΠΜΣ ανακοινώνεται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές το ακαδημαϊκό ημερολόγιο στο οποίο αναγράφονται οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξαμήνων και οι περίοδοι εξετάσεων.

Περιγραφή των μαθημάτων:

Τίτλος μαθήματος: NPH_01. Υγιεινή Περιβάλλοντος/Προαγωγή Υγείας, Αγωγή Υγείας - Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική

Υγιεινή Περιβάλλοντος

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Οι ακόλουθοι στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο των διαλέξεων, κειμένων και εργασιών. Μέχρι το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Κατανοούν την εξέλιξη του ανθρώπινου πολιτισμού, τις περιβαλλοντικές εκθέσεις, και τις ασθένειες.
- Είναι εξοικειωμένοι με την περιβαλλοντική νομοθεσία και τους φορείς.
- Περιγράφουν τους περιβαλλοντικούς κινδύνους στις κοινότητες και στους χώρους εργασίας.
- Περιγράφουν τις διαδικασίες επιτήρησης όσον αφορά τους κινδύνους στις κοινότητες και στους χώρους εργασίας.
- Κατανοούν τη βάση της γενετικής και μη - γενετικής ευαισθησίας στις περιβαλλοντικές ασθένειες. Να περιγράψει τους κύριους μηχανισμούς της τοξικότητας.
- Κατανοούν τις βασικές αρχές της τοξικοκινητικής και τοξικοδυναμικής.
- Καταλαβαίνουν πώς ένα έγγραφο αξιολόγησης του κινδύνου είναι έτοιμο τις πληροφορίες που περιέχει, και πώς χρησιμοποιείται για να τη διαχείριση του κινδύνου σε περιβαλλοντικούς κινδύνους.
- Περιγράφουν τα μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα που προκαλούνται από στερεά και επικίνδυνα απόβλητα, τη ρύπανση των υδάτων, τη ρύπανση του αέρα και τη γεωργία.
- Κατανοούν την περιβαλλοντική πολιτική των διαφόρων χωρών.
- Κατανοούν τις βασικές αρχές που διέπουν την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της στην ανθρώπινη και οικολογική υγεία.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 15 ενότητες.

Ενότητες

- Εισαγωγή: Εξέλιξη και Περιβαλλοντική πρόκληση
- Έκθεση στους περιβαλλοντικούς παράγοντες: βιολογικοί, Φυσικοί και Εργονομικοί, Επιτήρηση και Ευαισθησία.
- Ρύπανση περιβάλλοντος. Εισαγωγή, ορισμοί, υγειονομική σημασία της ρύπανσης, χαρακτηριστικά επεισόδια. Ρύπανση με φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς παράγοντες αλλοίωσης. Δηλητηριάσεις, τερατογενέσεις μεταλλάξεις καρκινογενέσεις.
- Θέματα περιβαλλοντικής τοξικολογίας. Εκτίμηση χημικού και βιολογικού κινδύνου, παραδείγματα εφαρμογής.
- Ύδρευση. Ποσοτικές ανάγκες σε νερό, πηγές υδροληψίας, ποιοτικά χαρακτηριστικά, ρύπανση και μόλυνση νερού, επεξεργασία.
- Αποχέτευση. Συστήματα αποχέτευσης, ποιότητα υγρών αποβλήτων, επεξεργασία και διάθεση.
- Στερεά απορρίμματα. Εισαγωγή, χειρισμός, διάθεση.
- Ρύπανση ατμόσφαιρας. Ορισμοί, μορφές και έκφραση της ρύπανσης. Ρυπαντές: αιωρούμενα σωματίδια, αέριοι ρύποι. Διασπορά ρύπανσης, μέτρα ελέγχου.
- Θόρυβος. Φυσικά χαρακτηριστικά, πηγές, επιδράσεις στην υγεία, έλεγχος ακουστικού περιβάλλοντος, μέτρα αντιμετώπισης
- Αερισμός - θερμοκρασία - βιοκλιματικοί δείκτες
- Κατοικία. Υγιεινή κατοικία, ικανοποίηση φυσιολογικών αναγκών και ψυχολογικών απαιτήσεων. Αγροτική κατοικία
- Φωτισμός
- Εκτίμηση κινδύνου
- Ασφάλεια τροφίμων
- Κλιματική Αλλαγή

Εισαγωγή στην Προαγωγή Υγείας - Αγωγή Υγείας - Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Οι ακόλουθοι στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο των διαλέξεων, παρουσιάσεων και εργασιών του μαθήματος. Οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Έχουν προσεγγίσει την έννοια της υγείας ανά τους αιώνες, να έχουν εξοικειωθεί με τα διάφορα μοντέλα υγείας και την ολιστική προσέγγιση της υγείας σύμφωνα με τον ΠΟΥ
- Είναι σε θέση να περιγράφουν τους παράγοντες που καθορίζουν την υγεία: Κληρονομικότητα, Περιβάλλον, (φυσικό, δομημένο, Κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, κοινωνικές ανισότητες και υγεία) Συμπεριφορά, Εργασία, Υπηρεσίες υγείας
- Γνωρίζουν την έννοια της προαγωγής υγείας, τους σκοπούς, τους στόχους της, τις προτεραιότητες καθώς και τους τομείς εφαρμογής της
- Γνωρίζουν την έννοια και τη μεθοδολογία της αγωγής υγείας. Παράλληλα να έχουν εξοικειωθεί με τις εφαρμογές της που αφορούν στην τροποποίηση των συμπεριφορών υγείας (κάπνισμα, διατροφή, κατανάλωση αλκοόλ, σωματική άσκηση κα)

- Αντιλαμβάνονται την έννοια της πρόληψης και την εφαρμογή της στην ιατρική (πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενής κα)
- Γνωρίζουν τα σύγχρονα νοσήματα που απειλούν τη δημόσια υγεία (λοιμώδη - μεταδοτικά και μη μεταδοτικά νοσήματα, ψυχικά νοσήματα) σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- Είναι εξοικειωμένοι με την έννοια των ανισοτήτων στο χώρο της υγείας

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 7 ενότητες.

Ενότητες

Ενότητα 1: Τι είναι Υγεία, Ασθένεια, Δημόσια Υγεία - Παράγοντες που καθορίζουν την υγεία

Ενότητα 2: Βασικές αρχές της Προαγωγής Υγείας - Βασικές αρχές Προληπτικής Ιατρικής

Ενότητα 3: Μεθοδολογία Αγωγής και Προαγωγής Υγείας, Θεωρητικά μοντέλα και προσεγγίσεις, θεωρίες τροποποίησης της συμπεριφοράς στο πλαίσιο της Π. Υ.

Ενότητα 4: Μεθοδολογία Αγωγής και Προαγωγής Υγείας α. Σχεδιασμός και Αξιολόγηση παρεμβάσεων Αγωγής και Προαγωγής Υγείας (εφαρμογές τροποποίησης συμπεριφορών υγείας) β. Αξιοπιστία και Εγκυρότητα Μετρήσεων και Κλιμάκων

Ενότητα 5: Χρόνια Μη Μεταδοτικά Νοσήματα (επιδημιολογία, φορτίο νοσηρότητας- θνησιμότητα, παράγοντες κινδύνου) α. Καρδιαγγειακά β. Αναπνευστικά γ. Ενδοκρινολογικά δ. Νευρολογικά ε. Κακοήθεις νεοπλασίες/ Καρκίνος δέρματος στ. Ψυχική υγεία ζ.

Ενότητα 6: Λοιμώδη -Μεταδοτικά νοσήματα (γενικές αρχές μικροβιολογίας, ανοσολογίας, επιδημιολογία λοιμωδών νοσημάτων, γενικές αρχές ανοσοποίησης-Εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμών παιδιών και ενηλίκων) α. Αερογενώς μεταδιδόμενα νοσήματα β. Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα -λογενή νοσήματα που μεταδίδονται μέσω του αίματος και των παραγώγων του γ. Νοσήματα που προλαμβάνονται με εμβολιασμό τροφιμογενή

Ενότητα 7: Ανισότητες στην υγεία

Τίτλος μαθήματος: NPH_02. Βιοστατιστική/Εφαρμογές της Βιοστατιστικής στην Επιδημιολογία

Βιοστατιστική

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Σκοπός του μαθήματος είναι η δημιουργία του βασικού στατιστικού υποστρώματος για την κατανόηση των ποσοτικών εκτιμήσεων και των αναλυτικών μεθοδολογιών που χρησιμοποιούνται στην ιατρική επιστήμη.

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα διδάσκεται μέσω διαλέξεων και φροντιστηρίων με χρήση Η/Υ. Οι διαλέξεις έχουν θεωρητικό χαρακτήρα και οι παρουσιαζόμενες έννοιες εξειδικεύονται μέσω των Φροντιστηρίων. Κατά τα φροντιστήρια χρησιμοποιείται λογισμικό για στατιστική επεξεργασία ιατρικών και βιολογικών δεδομένων (SPSS, Microsoft Excel, GraphPad Prism).

Το πρόγραμμα συνίσταται από τις παρακάτω ενότητες.

Εισαγωγή στη Βιοστατιστική: Σκοπός της Βιοστατιστικής -Περιεχόμενο της περιγραφικής στατιστικής και

της στατικής συμπερασματολογίας -Βασικές έννοιες της στατιστικής.

Περιγραφική στατιστική: Συχνότητα και αθροιστική συχνότητα - Ποιοτικά αποτελέσματα στατιστικών πειραμάτων - Ποσοτικά αποτελέσματα στατιστικών πειραμάτων - Τυχαία μεταβλητή - Πίνακες κατανομής συχνότητας - Ιστογράμματα - Αντιπροσωπευτικές τιμές της κατανομής συχνότητας - Πηγές δειγματικής διασποράς και προσδιορισμός της ολικής τυπικής απόκλισης του δείγματος - Ερμηνεία της διασποράς των κλινικών μετρήσεων.

Στοιχεία θεωρίας πιθανοτήτων: Ορισμός της πιθανότητας - Υπολογισμός των πιθανοτήτων - προβλεπτική αξία της διαγνωστικής δοκιμασίας (test) - Θεώρημα του Bayes - Ιατρικές εφαρμογές - Γενίκευση του θεωρήματος του Bayes - Ορισμός της τυχαίας μεταβλητής - κατανομή των πιθανοτήτων τυχαίων πειραματικών ενδεχομένων - Χαρακτηριστικές παράμετροι των κατανομών πιθανοτήτων - Οι κατανομές πιθανοτήτων στις εφαρμογές των Επιστημών Υγείας - Διωνυμική κατανομή - κατανομή Poisson - Κανονική κατανομή (κατανομή Gauss).

Στατιστική δειγματοληψία: κατανομή των δειγματικών μέσων τιμών - Τυπικό σφάλμα (Standard Error) της μέσης δειγματικής τιμής - Κεντρικό Οριακό Θεώρημα - Δειγματικό σφάλμα ενός ποσοστού - Δειγματικό σφάλμα της διαφοράς δύο τυχαίων μεταβλητών.

Μέθοδοι στατιστικής συμπερασματολογίας: Σημειοεκτιμητική - Προσδιορισμός διαστήματος εμπιστοσύνης στατιστικών παραμέτρων - Δοκιμασία στατιστικών υποθέσεων - Στατιστική δοκιμασία της δειγματικής μέσης τιμής - Στατιστική σύγκριση των μέσων τιμών δύο διαφορετικών δειγμάτων - Τύποι σφαλμάτων των στατιστικών συμπερασμάτων - Η ισχύς της στατιστικής δοκιμασίας και η σχέση της με το μέγεθος του δείγματος - Στατιστική ανάλυση ποσοστών - Συμπερασματολογία επί ενός δειγματικού ποσοστού - συμπερασματολογία επί δύο δειγματικών ποσοστών - Πίνακες συνάφειας και στατιστικοί έλεγχοι με βάση την κατανομή χ^2 - Εφαρμογές του στατιστικού χ^2 με βαθμούς ελευθερίας περισσότερους του ενός - Υποδιαίρεση των πινάκων συνάφειας - Στατιστική σύγκριση δύο αριθμών.

Στατιστική εξάρτηση και συσχέτιση: Εννοιολογική διαφορά μεταξύ εξάρτησης και συσχέτισης - Μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων - Χρήση των ευθειών στατιστικής εξάρτησης στην κλινική πρόβλεψη - Διάστημα εμπιστοσύνης της ευθείας - Γραμμικός συντελεστής συσχέτισης.

Ανάλυση επιβίωσης: Βασικές έννοιες - Συνάρτηση επιβίωσης - Σύγκριση καμπυλών επιβίωσης - Μοντελοποίηση χρόνων επιβίωσης - Πολυπαραγοντική ανάλυση

Εφαρμογές της Βιοστατιστικής στην Επιδημιολογία Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικές έννοιες που διέπουν τις επιδημιολογικές έρευνες και την ανάλυσή των αντίστοιχων δεδομένων ιδιαίτερα μέσω κατάλληλων στατιστικών μοντέλων ανάλογα με τον τύπο της επιδημιολογικής μελέτης και την έκβαση που μελετάται. Πιο συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση: Να μπορούν να αποφασίσουν ποια είναι η κατάλληλη στατιστική μέθοδος για την ανάλυση

επιδημιολογικών δεδομένων (λαμβάνοντας υπόψη τον τύπο της μελέτης και της έκβασης) Να μπορούν να ερμηνεύσουν τα αποτελέσματα από αναλύσεις επιδημιολογικών δεδομένων Να μπορούν να διαβάσουν κριτικά, ως προς την καταλληλότητα των στατιστικών μεθόδων και την ερμηνεία των αποτελεσμάτων, δημοσιευμένες εργασίες σε Ιατρικά περιοδικά.

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα αποτελείται από 12 διδακτικές ενότητες (10 ώρες). Θα δοθούν συνολικά 3 εργασίες στους φοιτητές που θα καλύπτουν όλη την διδακτική ύλη.

Ενότητες

Ενότητα 1: Είδη επιδημιολογικών μελετών (προοπτικές, ασθενών μαρτύρων, συγχρονικές)

Ενότητα 2: Μέτρα μέτρησης συχνότητα νοσημάτων και σύγκρισης συχνότητας νοσημάτων

Ενότητα 3: Συγχυτικοί παράγοντες, διαστρωμάτωση, προτύπωση, τροποποίηση του μέτρου της επίδρασης, αλληλεπίδραση παραγόντων κινδύνου

Ενότητα 4: Συστηματικά σφάλματα

Ενότητα 5: Πολλαπλή γραμμική εξάρτηση (προϋποθέσεις, εφαρμογή, αξιολόγηση καλής εφαρμογής, ερμηνεία και αξιολόγηση συντελεστών)

Ενότητα 6: Λογαριθμιστική εξάρτηση (εφαρμογή, σύγκριση εμφωλιασμένων μοντέλων, ερμηνεία και αξιολόγηση συντελεστών)

Ενότητα 7: Δεσμευμένη λογαριθμιστική εξάρτηση (εφαρμογή, σύγκριση εμφωλιασμένων μοντέλων, ερμηνεία και αξιολόγηση συντελεστών)

Ενότητα 8: Ανάλυση ρυθμών επίπτωσης: Poisson εξάρτηση (εφαρμογή, σύγκριση εμφωλιασμένων μοντέλων, ερμηνεία και αξιολόγηση συντελεστών)

Ενότητα 9: Ανάλυση δεδομένων χρόνου μέχρι την έκβαση (χαρακτηριστικά, λογοκριμένες παρατηρήσεις)

Ενότητα 10: Kaplan Meier καμπύλες επιβίωσης (εκτίμηση, ερμηνεία, σύγκριση)

Ενότητα 11: Μοντέλα αναλογικών κινδύνων κατά Cox (εφαρμογή, σύγκριση εμφωλιασμένων μοντέλων, ερμηνεία και αξιολόγηση συντελεστών)

Ενότητα 12: Ανταγωνιστικοί κίνδυνοι (ορισμός, αντιμετώπιση)

Τίτλος μαθήματος: NPH_03. Επιδημιολογία/Μεθοδολογία Έρευνας

Επιδημιολογία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Η Επιδημιολογία είναι η βασική επιστήμη της Δημόσιας Υγείας. Μελετά την συχνότητα και κατανομή νοσημάτων και νοσηρών καταστάσεων στον ανθρώπινο πληθυσμό, καθώς και των παραγόντων που διαμορφώνουν την κατανομή αυτή.

Σκοπός της Επιδημιολογίας είναι ο έλεγχος και η πρόληψη των ασθενειών, μέσω της καταγραφής και αξιολόγησης της κατανομής και της εξέλιξης τους στην κοινότητα, καθώς και των παραγόντων που διαμορφώνουν και επηρεάζουν τις ασθένειες.

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη της έννοιας της Επιδημιολογίας, ως επιστήμης απαραίτητης για την ολοκληρωμένη αξιολόγηση της υγείας της κοινότητας/του πληθυσμού, στα πλαίσια της οποίας ασκείται η

προληπτική και θεραπευτική ιατρική. Η αναλυτική παρουσίαση των μεθόδων της επιδημιολογίας, των τρόπων μέτρησης και αποτύπωσης της υγείας, της νοσηρότητας, της θνησιμότητας του πληθυσμού στοχεύουν στην απόκτηση δεξιοτήτων στη χρήση και αξιολόγηση των βιοστατιστικών δεδομένων, στην απόκτηση ικανότητας σχεδιασμού και εκτέλεσης μιας επιδημιολογικής έρευνας, καθώς και στη δυνατότητα ανάπτυξης προτάσεων Πολιτικής Υγείας.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 5 ενότητες.

Ενότητες

1. Εισαγωγή στην Επιδημιολογία
2. Μέτρα συχνότητας της νόσου
3. Μέτρα σχέσης
4. Είδη επιδημιολογικών μελετών
5. Επιδημιολογία του θανάτου

Μεθοδολογία Έρευνας

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας.

Περιγραφή Μαθήματος:

Στο μάθημα γίνεται μία συνοπτική εισαγωγή στο θέμα του τι είναι η Επιστημονική μέθοδος, ποια είναι τα βήματα της, ποιες οι σχέσεις μεταξύ των βημάτων και με ποιά κριτήρια επιλέγουμε, σχεδιάζουμε και υλοποιούμε την καταλληλότερη ερευνητική μεθοδολογική προσέγγιση για την διερεύνηση του ερευνητικού ερωτήματος. Η έρευνα αφορά στη συστηματική συλλογή, ανάλυση και ερμηνεία δεδομένων για την απάντηση συγκεκριμένων ερευνητικών ερωτημάτων, προάγοντας με τον τρόπο αυτό την υπάρχουσα γνώση. Στόχοι της έρευνας είναι οι εξής: εύρεση νέας γνώσης, επιβεβαίωση της υπάρχουσας γνώσης, διερεύνηση της ύπαρξης σχέσεων μεταξύ προσδιοριστών και εκβάσεων, εύρεση λύσεων σε επιστημονικά προβλήματα και εύρεση λύσεων σε προβλήματα που αφορούν την δημόσια υγεία. Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αναπτυχθούν οι βασικές αρχές μεθοδολογίας της έρευνας, να παρουσιαστεί ένας συνοπτικός και χρηστικός οδηγός συγγραφής των μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και να αναπτυχθούν οι βασικές αρχές ανάλυσης των δεδομένων που προκύπτουν από τις επιδημιολογικές μελέτες.

Το πρόγραμμα συνίσταται από 11 ενότητες.

Ενότητες

- Εισαγωγή στην Μεθοδολογία της Έρευνας
- Εκπόνηση Ερευνητικού Πρωτοκόλλου
- Αρχές ορθής κλινικής πρακτικής (GCP)
- Αναζητώντας τη βιβλιογραφία και κριτική αξιολόγηση της
- Evidence Based Medicine and Evidence Based Public Health
- Είδη κλινικών μελετών
- Εργαλεία αναζήτησης, ανάκτησης και διαχείρισης βιβλιογραφίας - Διεθνείς και Εθνικές Βάσεις Δεδομένων
- Διαχείριση και οργάνωση βιβλιογραφίας με το εργαλείο "Mendelley"
- Είδη ανασκοπήσεων της βιβλιογραφίας - Συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση

- Ερωτηματολόγια και εργαλεία μέτρησης - Κριτήρια ποιότητας των εργαλείων, (αξιοπιστία και εγκυρότητα)
- Βασικές αρχές συγγραφής επιστημονικής και μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας - Επιλογή θέματος για μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία

Τίτλος μαθήματος: NPH_04. Ειδικές Περιπτώσεις στην Επιδημιολογία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Να παρέχει παραδείγματα επιδημιολογικής προσέγγισης σε ειδικές επιδημιολογικές μελέτες

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα θα ασχοληθεί με την παρουσίαση ειδικών επιδημιολογικών μελετών. Θα πραγματοποιηθεί με την μορφή της παρουσίασης ειδικών ερευνητικών μελετών που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

Το πρόγραμμα συνίσταται από τις παρακάτω ενότητες.

- Περιβαλλοντική Επιδημιολογία
- Επιδημιολογία λοιμωδών νοσημάτων
- Μοριακή και Γενετική Επιδημιολογία
- Επιδημιολογία διατροφής
- Ταξιδιωτική Επιδημιολογία
- Οικολογικές επιδημιολογικές μελέτες
- Κτηνιατρική Επιδημιολογία

Τίτλος μαθήματος: NPH_05. Δίκαιο Υγείας

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

- Η κριτική ανάλυση νομοθεσίας και θεσμών στο χώρο της υγείας σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.
- Η εμβάθυνση σε διαδικασίες συγκριτικής ανάλυσης επιμέρους συστημάτων υγείας.
- Η ανάλυση των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν τα συστήματα υγείας και οι ιδιαιτερότητες του Ε.Σ.Υ
- Η κατανόηση της έννοιας της ευθύνης δικαίου και των νομικών συνεπειών της στο χώρο της υγείας.
- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων για ανάλυση του δικαίου υγείας σε περίοδο κρίσης

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτητές θα πρέπει να:

- Αντιλαμβάνονται την πολυπλοκότητα και τα βασικά συστατικά στοιχεία του δικαίου υγείας.
- Περιγράφουν τις έννοιες της υγείας και να γνωρίζουν διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία στο χώρο της υγείας.
- Καταλαβαίνουν και αναλύουν την σημασία του δικαιώματος στην υγεία των ευάλωτων πληθυσμών.
- Αναπτύξουν τις γνώσεις και ικανότητές τους όσον αφορά την ανάλυση νομικών κειμένων.

Περιγραφή Μαθήματος

Στο πρώτο μέρος γίνεται εισαγωγή στο δίκαιο υγείας. Παρουσιάζεται το διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό νομικό πλαίσιο υγείας και δίνεται έμφαση στις σχέσεις των ως άνω πλαισίων. Στο δεύτερο μέρος επιχειρείται η κατανόηση από μέρους των φοιτητών της άποψης ότι το σύστημα υγείας είναι η αντανάκλαση των αρχών και των αξιών μιας κοινωνίας, ως ένα πολύπλοκο σύνολο αλληλεξαρτήσεων και κοινωνικών διευθετήσεων βασισμένο

σε κανόνες που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ ανθρώπων και κυβερνήσεων.

Επιπλέον αναλύονται οι εθνικές προτεραιότητες του Ε.Σ.Υ. και τα νομοθετικά "κενά" ως προς το δικαίωμα πρόσβασης και χρήσης υπηρεσιών υγείας. Η θεωρητική αυτή προσέγγιση θα εμπλουτισθεί με τη συμμετοχή των φοιτητών σε βιωματικό εργαστήριο.

Όσον αφορά το τρίτο μέρος της θεματικής ενότητας, θα παρουσιασθεί το νομικό πλαίσιο της ευθύνης του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού με τη βοήθεια υποδειγμάτων καθώς και αποφάσεων ελληνικών και ευρωπαϊκών δικαστηρίων. Τέλος, στο τέταρτο μέρος του μαθήματος θα γίνει προσέγγιση των βασικών προκλήσεων στο χώρο της υγείας σε περίοδο οικονομικής κρίσης και θα παρουσιασθούν περιπτωσιολογικές μελέτες για εμπάθυνση των σύγχρονων μεταρρυθμίσεων στο δίκαιο υγείας.

Το πρόγραμμα συνίσταται από τις παρακάτω ενότητες: Εθνικοί, διεθνείς και ευρωπαϊκοί θεσμοί και κανονισμοί του συστήματος υγείας (4 ΩΡΕΣ)

- Έννοιες και μορφές του δικαίου υγείας.
- Πηγές διεθνούς δικαίου και ειδικές πρωτοβουλίες του Π.Ο.Υ, του ΟΟΣΑ, της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας κ.λπ.
- Ανάλυση πολιτικών με σκοπό την εναρμόνιση, τη σύγκλιση και το συντονισμό των εθνικών συστημάτων υγείας των κρατών-μελών της Ε.Ε.
- Εθνικές πηγές δικαίου υγείας και σχέσεις με τις ευρωπαϊκές πηγές.

Εξέλιξη του ΕΣΥ στην Ελλάδα (1980 έως και σήμερα) (4 ΩΡΕΣ)

- Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ελληνικού κράτους πρόνοιας
- Ανάλυση ειδικότερων συνταγματικών διατάξεων και βασικής νομοθεσίας
- Δικαίωμα στην υγεία ειδικών ομάδων πληθυσμού (μετανάστες, ηλικιωμένοι, ανασφάλιστοι κ.λπ.).
- Βιωματικό εργαστήριο αξιολόγησης σχετικών κατευθύνσεων της νομολογίας

Ευθύνη απασχολουμένων σε φορείς υγείας (4 ΩΡΕΣ)

- Αστική ευθύνη
- Ποινική ευθύνη
- Πειθαρχική ευθύνη
- Υποδείγματα (σύμβαση εργασίας, εξώδικη δήλωση, προσφυγή, ένσταση κ.λπ.).

Ευρωπαϊκές προκλήσεις για νομοθετικές μεταρρυθμίσεις της υγείας εν μέσω κρίσης (3 ώρες)

- Ευρωπαϊκά νομοθετικά πρότυπα υγείας σε περίοδο κρίσης
- Διαρθρωτικές αλλαγές στο ελληνικό σύστημα υγείας μετά την υπογραφή των Μνημονίων
- Έλλειψη νομοθετικού πλαισίου νέων φορέων πρόνοιας εν μέσω κρίσης (κοινωνικά φαρμακεία, κοινωνικά ιατρεία, mobility units ψυχικής υγείας κ.λπ.).
- Περιπτωσιολογικές μελέτες ως προς τα δικαιώματα των νοσηλευόμενων, την προστασία δεδομένων υγείας προσωπικού χαρακτήρα κ.λπ. μέσω ερευνών του Συνηγόρου του Πολίτη από το 2010 έως το 2014 και αποφάσεων ευρωπαϊκών και ελληνικών δικαστηρίων.

Τίτλος μαθήματος: NPH_06. Εισαγωγή στην Ενιαία Υγεία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Το μάθημα αποσκοπεί στο να παρέχει γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την αντιμετώπιση πολύπλευρων παγκόσμιων προκλήσεων και να φέρει αποτελεσματικές λύσεις για τη βελτίωση της υγείας: ανθρώπων, ζώων και περιβάλλοντος μέσω της εκπαίδευσης, της διεπιστημονικής έρευνας και της συνεργασίας μεταξύ των σχετικών ιδρυμάτων και των ενδιαφερομένων. Αυτή η ενότητα διδάσκεται πλήρως διαδικτυακά λόγω του COVID-19.

Μαθησιακοί στόχοι

- Κατανοήσετε την έννοια της One Health και τις διατομεακές προοπτικές της.
- Περιγράψετε περιπτώσεις One Health σε διάφορους τομείς.
- Κατανόηση της σχέσης μεταξύ της υγείας των οικοσυστημάτων και των μολυσματικών/ζωονοσογόνων ασθενειών.
- Κατανόηση της σχέσης της υγείας των οικοσυστημάτων για τη βελτίωση των πολιτικών ελέγχου των ασθενειών, των οικοσυστημάτων, της βιωσιμότητας, της επισιτιστικής ασφάλειας και της αγροτικής ανάπτυξης.
- Προσδιορίστε ένα πρόβλημα One Health.
- Αναπτύξτε ιδέες για διεπιστημονικές διαδικασίες που μπορούν να λύσουν ένα καθημερινό πρόβλημα One Health.
- Κατανοήστε τα πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις της εφαρμογής των προσεγγίσεων One Health στη βιομηχανία και τις δημόσιες διοικήσεις.
- Προσδιορίστε τους ρόλους, τις ευθύνες και τις ανάγκες των βασικών ενδιαφερομένων στις προκλήσεις της One Health.
- Περιγράψτε τους ρόλους και τις ευθύνες των ενδιαφερομένων κατά τη διάρκεια ενός κύκλου ερευνητικού έργου.
- Εφαρμόστε τις ηθικές αρχές της έρευνας και τις διαδικασίες ενημερωμένης συναίνεσης κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.
- Γνωρίστε τις θεμελιώδεις αρχές της διατομεακής οικονομίας της υγείας του ανθρώπου και των ζώων.
- Γνωρίστε τις αρχές για την ιεράρχηση της παρέμβασης μεταξύ διαφορετικών θεμάτων υγείας.
- Γνωρίστε τις αρχές για τον εντοπισμό μεθόδων για την πρόληψη και τον έλεγχο των μολυσματικών ασθενειών, των απειλών για την ασφάλεια των τροφίμων, της μικροβιακής αντοχής και των κινδύνων για την υγεία.
- Να είστε σε θέση να εφαρμόσετε διάφορες μεθόδους One Health σε συγκεκριμένα θέματα.
- Να είστε σε θέση να συζητάτε και να απαντάτε σε θέματα One Health.

Περιγραφή Μαθήματος

Η ενότητα θα επικεντρωθεί στην αντοχή στα αντιμικροβιακά και φάρμακα, στις ζωνοσόους, στα αναδυόμενα προβλήματα υγείας, στην επιτήρηση ασθενειών, στην υγεία των ζώων και στον άνθρωπο στη διεπαφή ζώων και άγριας ζωής, ασφάλεια και ασφάλεια τροφίμων και νερού, περιβαλλοντική υγεία και πολλά άλλα. Η ενότητα παρέχει μια επισκόπηση των εργαλείων που

χρησιμοποιούνται στην προσέγγιση One Health, βασιζόμενη σε επιτυχημένα διεθνή επιτεύγματα που χαρακτηρίζονται από ευρεία διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών, των ερευνητικών φορέων και του κλάδου. Η ενότητα ξεκινά με μια εντατική διάρκεια μιας εβδομάδας διαδικτυακών διαλέξεων και αλληλεπιδράσεων. Κατά τη διάρκεια της πρώτης εβδομάδας, οι φοιτητές θα εισαχθούν στην έννοια της One Health από καθηγητές που εργάζονται σε διαφορετικούς κλάδους και σε διάφορους τομείς. Κατά τη διάρκεια αυτής της εβδομάδας, οι μαθητές θα χωριστούν και θα ζητηθούν να εργαστούν σε ομάδες σε μια πρόκληση One Health που απαιτεί μια προσέγγιση One Health. Κατά τη διάρκεια της πρώτης εβδομάδας οι μαθητές θα είναι υπεύθυνοι για τη συλλογή κρίσιμων πληροφοριών από ειδικούς που εργάζονται σε διαφορετικούς κλάδους και τομείς, υπογραμμίζοντας τη σημασία της συνεργασίας. Οι μαθητές συγκεντρώνουν τις πληροφορίες και παρουσιάζουν την εργασία σε μια συζήτηση που διοργανώνεται την τελευταία ημέρα της εισαγωγικής εβδομάδας. Σε μεταγενέστερο στάδιο, οι μαθητές θα τοποθετηθούν ξανά σε ομάδες και θα εργαστούν πάνω σε μια ασθένεια που απαιτεί μια προσέγγιση One Health για να αντιμετωπιστεί. Αυτές οι περιπτώσεις ασθενειών θα ληφθούν επίσης επανειλημμένα ως παραδείγματα όταν οι βασικές έννοιες, μέθοδοι και εργαλεία της ενότητας θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν χρησιμοποιώντας ηχογραφημένες διαλέξεις PowerPoint, ασκήσεις και δημοσιευμένη βιβλιογραφία.

Τίτλος μαθήματος: NPH_07. Αρχές της Κοινωνικής Έρευνας Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Το μάθημα αποσκοπεί στα παρακάτω:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγγελματικής σκέψης

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις και αρχές που εφαρμόζονται στο σχεδιασμό και διεξαγωγή κοινωνικών ερευνών. Συγκεκριμένα, αναπτύσσονται ζητήματα που άπτονται της ποσοτικής και της ποιοτικής μεθοδολογικής προσέγγισης ενώ αναφορές γίνονται και στη μεικτή (ή συνδυαστική) μεθοδολογική προσέγγιση. Στο μάθημα θα συζητηθούν οι διαφορετικές οντολογικές, επιστημολογικές και αξιολογικές παραδοχές και κατ'επέκταση οι διαφοροποιήσεις που απαντώνται στις μεθοδολογικές παραδοχές που διέπουν την ποσοτική και την ποιοτική έρευνα. Το μάθημα εστιάζει στα σημαντικότερα είδη και

σχεδιασμούς κοινωνικών ερευνών με απώτερο σκοπό οι φοιτητές/τριες να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για τις διαφορετικές ερευνητικές διαδικασίες που απαιτούνται, τις δυνατότητες αλλά και τους περιορισμούς διαφορετικών σχεδιασμών στη διερεύνηση ερευνητικών ερωτημάτων που αφορούν στην κοινωνική πραγματικότητα και τα φαινόμενα της.

Τίτλος μαθήματος: NPH_08. Περιβαλλοντική Επιδημιολογία και Τοξικολογία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Το μάθημα ασχολείται με μεθόδους επιδημιολογικής έρευνας που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη περιβαλλοντικών εκθέσεων, από την ατμοσφαιρική ρύπανση και τα τοξικά μέταλλα μέχρι τους βιομηχανικούς ρύπους και τις χημικές ουσίες στα καταναλωτικά προϊόντα. Παρουσιάζονται οι κύριες ομάδες, οι πηγές και η περιβαλλοντική κατανομή των ρύπων. Περιγράφεται η συσχέτιση μεταξύ της έκθεσης σε περιβαλλοντικούς παράγοντες και της επακόλουθης ανάπτυξης ασθένειας (Περιβαλλοντική επιδημιολογία) καθώς και οι αιτιολογικοί μηχανισμοί (Τοξικολογία του περιβάλλοντος). Γίνεται προσέγγιση των βασικών αρχών και της μεθοδολογίας της ποιοτικής και ποσοτικής εκτίμησης κινδύνου για τη δημόσια υγεία από την έκθεση σε εξωγενείς περιβαλλοντικούς παράγοντες (public health risk assessment). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μελέτη δημοσιευμένων σχετικών ερευνών σε έγκριτα περιοδικά, ώστε οι φοιτητές να κατανοήσουν την εφαρμογή στην πράξη των αρχών και μεθοδολογιών της Περιβαλλοντικής Επιδημιολογίας και Τοξικολογίας.

Μετά το πέρας αυτού του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- μελετούν δημοσιευμένες σχετικές έρευνας σε έγκριτα περιοδικά,
- κατανοούν την εφαρμογή στην πράξη των αρχών και μεθοδολογιών της Περιβαλλοντικής Επιδημιολογίας και Τοξικολογίας,
- σχεδιάζουν και υλοποιούν μια έρευνα για τις επιδράσεις των παραγόντων του περιβάλλοντος στην υγεία και να εκτιμούν τη συνολική επιβάρυνση του πληθυσμού από αυτές τις εκθέσεις,
- διερευνούν περιβαλλοντικά προβλήματα στην πράξη,
- προβλέπουν ποσοτικά και μοντελοποιούν την έκθεση σε ρύπους και τοξικές ουσίες.

Ενότητες

Περιβαλλοντική Επιδημιολογία (Ιστορική αναδρομή, στόχοι, αίτια, σχέση περιβάλλοντος - ασθενειών, σχετικά επιστημονικά πεδία). Περιβαλλοντική Υγεία και βασικές αρχές (έκθεση, δόση, αποτέλεσμα, σχέση έκθεσης-αποτελέσματος, βιομάρτυρες). Περιβαλλοντικοί παράγοντες κινδύνου (χημικοί, φυσικοί, βιολογικοί) και κατανομή τους στα περιβαλλοντικά διαμερίσματα. Εκτίμηση περιβαλλοντικής έκθεσης και επιδράσεων στην υγεία. Μεθοδολογία σχεδιασμού έρευνας, πιθανά σφάλματα, ανάλυση δεδομένων. Επιδημιολογία χημικών ατυχημάτων και φυσικών καταστροφών. Πρακτικά ζητήματα και ζητήματα ηθικής στην υλοποίηση της έρευνας. Εκτίμηση του κινδύνου για την υγεία. Ο ρόλος της επιδημιολογίας στη λήψη αποφάσεων.

Περιγραφή Μαθήματος

- Συστάδες ασθενειών: Διερεύνηση μιας υποτιθέμενης συστάδας ασθενειών.
- Χωρική ανάλυση ενός βιομηχανικού κινδύνου.
- Ανάλυση και ερμηνεία μιας συστάδας ασθενειών.
- Ατμοσφαιρική ρύπανση: μελέτες χρονοσειρών, γεωγραφικές μελέτες.
- Ακτινοβολία: Ιονίζουσα και μη ιονίζουσα ακτινοβολία.
- Νερό και υγεία: παγκόσμια κρίση νερού, χρήση λυμάτων στη γεωργία.
- Κλιματική αλλαγή: αρχές και ακραία καιρικά φαινόμενα.
- Επιδημιολογική τεκμηρίωση: Επανεξέταση επιδημιολογικών στοιχείων, Αναδυόμενες τάσεις στην Περιβαλλοντική Υγεία και Επιδημιολογία.

Τίτλος μαθήματος: NPH_09. Παγκόσμια Δημόσια Υγεία/Ενιαία Υγεία

Παγκόσμια Δημόσια Υγεία
Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Ο κόσμος δέχεται δραματικές οικονομικές αλλά και κλιματικές αλλαγές. Οι επιπτώσεις στη Δημόσια Υγεία είναι σημαντικές. Οι κοινωνικές ανισότητες σε επίπεδο χωρών αυξάνονται έχοντας αντίκτυπο στη Δημόσια υγεία. Η οπτική της Δημόσιας Υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο δίνει τη δυνατότητα να επιλεχθούν παρεμβατικές λύσεις συνεργατικά με καλύτερα αποτελέσματα. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα αγνοηθούν και οι παρεμβάσεις σε τοπικό επίπεδο. Η Παγκόσμια Δημόσια Υγεία περιλαμβάνει παρεμβάσεις σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 7 ενότητες.

Ενότητες

- Οικολογία και Δημόσια Υγεία- Η επιστημονική βάση
- Αξιολόγηση της υγείας σε πληθυσμιακό επίπεδο
- Δημόσια Υγεία σε επίπεδο κοινότητας
- Ενσωματωμένες προσεγγίσεις στον έλεγχο ασθενειών σε παγκόσμιο επίπεδο
- Κλιματική Αλλαγή και Δημόσια Υγεία
- Νερό, Αέρας, Τρόφιμα σε παγκόσμιο επίπεδο
- Παγκόσμια Οικολογία και αναδυόμενοι κίνδυνοι
- Πανδημίες και διεθνή προβλήματα Δημόσιας Υγείας
- Εισαγωγή στην Ταξιδιωτική και Διεθνή Ιατρική
- Η προ-ταξιδιωτική ενημέρωση
- Η μετα-ταξιδιωτική φροντίδα
- Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 1 (παιδιά, έφηβοι, έγκυος, θηλάζουσα)
- Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 2 (υπερήλικας, ΑΜΕΑ, άτομα με προϋπάρχοντα προβλήματα υγείας)
- Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 3 (ανοσοκατεσταλμένοι - HIV - άλλες ειδικές ομάδες
- Διάρροια Ταξιδιωτών
- Συνοπτική ανασκόπηση της ύλης, ενδιαφέροντα περιστατικά, τροπικές λοιμώξεις
- Εμβόλια
- Μετακινήσεις σε ιδιαίτερες περιβαλλοντικές συνθήκες

Ενιαία Υγεία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Σκοπός είναι να γνωρίζουν τις επιπτώσεις των μικροοργανισμών του περιβάλλοντος στη Δημόσια Υγεία.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από τις ακόλουθες ενότητες.

- Ενότητες
- Σκοπός της Μικροβιολογίας Περιβάλλοντος (1 ώρα)
- Εισαγωγή στη Μικροβιολογία-Γενικές γνώσεις (3 ώρες)
- Τεχνικές στη Μικροβιολογία Περιβάλλοντος (2 ώρες)
- Μικροβιολογία υδάτινου περιβάλλοντος (3 ώρες)
- Υδάτινα περιβάλλοντα - Η σημασία του υδάτινου Περιβάλλοντος (2 ώρες)
- Υδατογενείς ασθένειες και επιδημίες (1 ώρα)
- Χαρακτηριστικά παραδείγματα στο υδάτινο περιβάλλον και απόβλητα (1 ώρα)
- Μικροβιολογία τροφίμων (1 ώρα)
- Αερομικροβιολογία (2 ώρες)
- Μικροβιολογία εδάφους (2 ώρες)
- Ασθένειες μέσω φορέων (1 ώρα)
- Βιολογικός πόλεμος (1 ώρα)
- Επιτήρηση-Εκτίμηση επικινδυνότητας μικροοργανισμών στο περιβάλλον (2 ώρες)
- Μέθοδοι στον έλεγχο των μικροοργανισμών στο περιβάλλον (1 ώρα)
- Εργαστήριο Μικροβιολογίας Περιβάλλοντος (1 ώρα)
- Case studies στη Μικροβιολογία Περιβάλλοντος (4 ώρες)

Τίτλος μαθήματος: NPH_10. Πρακτική Εργασία I
Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Να συμμετέχει ο φοιτητής σε μια ολοκληρωμένη πρακτική εργασία που μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ένα χώρο εργασίας. Να ολοκληρώσει τη συγγραφή και παρουσίας μιας εργασίας σε θέματα Περιβάλλοντος και Δημόσιας Υγείας. Η πρακτική εργασία μπορεί να αποτελεί και αρχική προετοιμασία για τη διπλωματική εργασία.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 3 ενότητες. Την βιβλιογραφική αναζήτηση του θέματος, την υλοποίηση της εργασίας και την συγγραφή της εργασίας.

Ενότητες

Την ευθύνη για κάθε εργασία θα την έχουν μέλη ΔΕΠ. Η εργασία θα είναι πρωτότυπη και μπορεί να είναι ανασκοπική ή πειραματική και θα ολοκληρωθεί στο πλαίσιο του εξαμήνου και θα παρουσιαστεί σε συγκεκριμένη μέρα στο τέλος του εξαμήνου σε ημερίδα που θα πραγματοποιηθεί. Η εργασία μπορεί να πραγματοποιηθεί σε χώρους εργασίας ή στο χώρο του Πανεπιστημίου.

Τίτλος μαθήματος: NPH_11. Παγκόσμια Δημόσια Υγεία/Διατροφή/Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική
Παγκόσμια Δημόσια Υγεία
Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Ο κόσμος δέχεται δραματικές οικονομικές αλλά και κλιματικές αλλαγές. Οι επιπτώσεις στη Δημόσια Υγεία είναι σημαντικές. Οι κοινωνικές ανισότητες σε επίπεδο χωρών αυξάνονται έχοντας αντίκτυπο στη Δημόσια υγεία. Η οπτική της Δημόσιας Υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο δίνει τη δυνατότητα να επιλεχθούν παρεμβατικές λύσεις συνεργατικά με καλύτερα αποτελέσματα. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα αγνοηθούν και οι παρεμβάσεις σε τοπικό επίπεδο. Η Παγκόσμια Δημόσια Υγεία περιλαμβάνει παρεμβάσεις σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 7 ενότητες.

Ενότητες

- Οικολογία και Δημόσια Υγεία - Η επιστημονική βάση
  - Αξιολόγηση της υγείας σε πληθυσμιακό επίπεδο
  - Δημόσια Υγεία σε επίπεδο κοινότητας
  - Ενσωματωμένες προσεγγίσεις στον έλεγχο ασθενειών σε παγκόσμιο επίπεδο
  - Κλιματική Αλλαγή και Δημόσια Υγεία
  - Νερό, Αέρας, Τρόφιμα σε παγκόσμιο επίπεδο
  - Παγκόσμια Οικολογία και αναδυόμενοι κίνδυνοι
  - Πανδημίες και διεθνή προβλήματα Δημόσιας Υγείας
  - Εισαγωγή στην Ταξιδιωτική και Διεθνή Ιατρική
  - Η προ-ταξιδιωτική ενημέρωση
  - Η μετα-ταξιδιωτική φροντίδα
  - Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 1 (παιδιά, έφηβοι, έγκυος, θηλάζουσα)
  - Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 2 (υπερήλικας, ΑΜΕΑ, άτομα με προϋπάρχοντα προβλήματα υγείας)
  - Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 3 (ανοσοκατεσταλμένοι - HIV - άλλες ειδικές ομάδες)
  - Διάρροια Ταξιδιωτών
  - Συνοπτική ανασκόπηση της ύλης, ενδιαφέροντα περιστατικά, τροπικές λοιμώξεις
  - Εμβόλια
  - Μετακινήσεις σε ιδιαίτερες περιβαλλοντικές συνθήκες
- Διατροφή και Υγεία
Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Οι ακόλουθοι στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο των διαλέξεων, παρουσιάσεων και εργασιών του μαθήματος.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 4 ενότητες.

Ενότητες

- Καταγραφή και αξιολόγηση της διαιτητικής πρόσληψης
- Ανθρωπομετρία και σύσταση σώματος
- Καταγραφή και αξιολόγηση της ενεργειακής δαπάνης και του ενεργειακού ισοζυγίου.
- Τροφές - συστατικά τροφίμων (Πρωτεΐνες, υδατάνθρακες, λίπη, βιταμίνες, άλατα)

Προληπτική και Κοινωνική Ιατρική

Οι φοιτητές θα πρέπει μετά το πέρας του μαθήματος να είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν την επιδημιολογία και την φυσική ιστορία συχνών χρόνιων νοσημάτων που σχετίζονται με γενετικά αίτια, περιβάλλον και συμπεριφορές
- Κατανοούν και εφαρμόζουν μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των νοσημάτων στην κοινότητα
- Εξοικειωθούν με την οργάνωση των υπηρεσιών υγείας στον τομέα της προληπτικής ιατρικής, ιδιαίτερα για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

Περιγραφή μαθήματος

Το μάθημα απαρτίζεται από 5 διδακτικές ενότητες συνολικής διάρκειας 20 ωρών. Ενότητα 1. Γενετική νοσημάτων

Ενότητα 2. Περιβάλλον - Ιοντίζουσα και μη ιοντίζουσα ακτινοβολία

Ενότητα 3. Συμπεριφορές και επίδραση στην υγεία - Παχυσαρκία, κάπνισμα, αλκοολισμός

Ενότητα 4. Προληπτική ιατρική με έμφαση στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες - ηλικιωμένοι, μετανάστες

Ενότητα 5. Παρουσιάσεις εργασιών

Ενότητες

- Προγεννητική και μοριακή διάγνωση
- Ακτινοβολία - ιοντίζουσα και μη ιοντίζουσα
- Κάπνισμα και υγεία - «μη επιβλαβές» κάπνισμα
- Παχυσαρκία
- Αλκοολισμός
- Ψυχικά νοσήματα
- Γηριατρικός πληθυσμός - άνοια, πτώσεις
- Πρόληψη σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες
- Παρουσιάσεις εργασιών

Τίτλος μαθήματος: NPH_12. Οργάνωση Συστημάτων Υγείας - Πολιτικές Υγείας/Οικονομικά της Υγείας

Οργάνωση Συστημάτων Υγείας - Πολιτικές Υγείας

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Γενικός σκοπός και Στόχοι του μαθήματος

Να εισάγει στους φοιτητές στις σύγχρονες αντιλήψεις για την διάρθρωση και οργάνωση των συστημάτων υγείας και των οργανισμών παροχής υπηρεσιών υγείας, ώστε να γίνουν κατανοητοί οι ρόλοι και οι δυναμική των λειτουργικών σχέσεων που τελικά διαμορφώνουν το επίπεδο παροχής υπηρεσιών στον πολίτη.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν οι φοιτητές θα έχουν ολοκληρώσει το μάθημα θα είναι σε θέση να:

- Αντιλαμβάνονται και κατανοούν τη σημασία του στρατηγικού σχεδιασμού και δόμησης των συστημάτων υγείας και τον ρόλο του κράτους, των φορέων χρηματοδότησης και των οργανισμών παραγωγής υπηρεσιών.
- Κατανοούν και περιγράφουν τις έννοιες και τα χαρακτηριστικά του συστήματος υγείας, αντιλαμβανόμενοι την πολυπλοκότητα και τα βασικά δομικά στοιχεία του.
- Έχουν μια ολοκληρωμένη γνώση και να μπορούν να αξιολογούν τους εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης και παροχής των υπηρεσιών υγείας.
- Διακρίνουν τις κύριες κατηγορίες συστημάτων υγείας στον αναπτυσσόμενο κόσμο και αναλύουν αυτά συγκριτικά.
- Προσεγγίζουν κριτικά τα βασικά χαρακτηριστικά των συστημάτων υγείας, τόσο από την οπτική του δημοσίου όσο και της ελεύθερης αγοράς Ερμηνεύουν ιστορικά παραδείγματα θεσμικών μεταβολών και να εντοπίζουν τις προκλήσεις των σύγχρονων συστημάτων υγείας.
- Γνωρίζουν τις εξελίξεις του Ελληνικού και Κυπριακού Συστήματος υγείας και προσεγγίζουν αξιολογικά το παρόν και το μέλλον του ΕΣΥ και του ΓΕΣΥ.
- Αντιλαμβάνονται τη σημασία της οργανωσιακής ανάπτυξης των οργανισμών παροχής υπηρεσιών υγείας και αναγνωρίζουν τις κύριες οργανωτικές διαστάσεις.
- Η κατανόηση της λειτουργίας των διαφορετικών μοντέλων οργάνωσης των οργανισμών παροχής υπηρεσιών υγείας σε αντιστοιχία με το μοντέλο χρηματοδότησης.
- Η κατανόηση των τρόπων παρέμβασης και μετασχηματισμού της οργάνωσης των μονάδων υγείας με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών για τον ασθενή και την αύξηση της αποδοτικότητας.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 15 ενότητες

Το πρώτο μέρος εισάγει τους σπουδαστές στην έννοια και χαρακτηριστικά του συστήματος υγείας και στη σημασία του στρατηγικού σχεδιασμού. Εξετάζονται οι διάφορες εννοιολογικές προσεγγίσεις της οργάνωσης συστημάτων υγείας και πολιτικών υγείας σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Περιγράφονται οι τυπολογίες συστημάτων υγείας και εξηγείται, ιδιαιτέρως, η πολιτική υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τρόπος σχεδιασμού και άσκησης πολιτικής υγείας στην ΕΕ). Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ιστορική εξέλιξη των συστημάτων υγείας για να γίνει συσχέτιση των παραγόντων που επηρεάζουν το σχεδιασμό και την εφαρμογή των εκάστοτε πολιτικών υγείας. Το πρώτο μέρος ολοκληρώνεται με εμβάθυνση στην οργάνωση του ελληνικού και κυπριακού συστήματος υγείας καθώς και των αντίστοιχων στρατηγικών τους. Το δεύτερο μέρος επικεντρώνεται στον στρατηγικό ανασχεδιασμό του συστήματος υγείας, στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών πολιτικών υγείας. Γίνεται αναφορά επίσης στο πλαίσιο συστάσεων του Π.Ο.Υ. Γίνεται με τη μορφή εργαστηρίου και θα εξετάσει τη σύνδεση των νέων στρατηγικών με την εισαγωγή μεταρρυθμίσεων στην πράξη. Το τρίτο μέρος παρουσιάζει το μικρο-επίπεδο των συστημάτων υγείας και ειδικότερα τα μοντέλα οργάνωσης των οργανισμών παροχής υπηρεσιών υγείας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις προκλήσεις που σήμερα αντιμετωπίζουν και πρέπει να απαντήσουν οι οργανισμοί σε σχέση με την καθολική πρόσβαση, την ποιοτική φροντίδα και την αποδοτικότητα.

Ενότητες

- Περιγραφή των εννοιών "σύστημα" και "πολιτική" υγείας.
- Γενικές αρχές δομής και οργάνωσης, πόροι συστημάτων υγείας και παραγόμενο προϊόν (εισροές-εκροές)
- Ιστορική εξέλιξη των συστημάτων υγείας
- Τυπολογία συστημάτων υγείας
- Μοντέλα χρηματοδότησης και δόμησης συστημάτων υγείας
- Ανάλυση οργάνωσης συστημάτων και πολιτικών υγείας σε Γαλλία, Αυστραλία, Καναδά, Φινλανδία κ.λπ.
- Σημαντικοί σταθμοί στο ελληνικό και κυπριακό σύστημα υγείας.
- Η σημασία του Στρατηγικού Σχεδιασμού στην ανάπτυξη συστημάτων υγείας.
- Διεθνείς καινοτόμες πρακτικές στρατηγικής αναδιοργάνωσης συστήματος υγείας.
- Το πλαίσιο της ΕΕ και οι συστάσεις του ΠΟΥ Εργαστήριο - συζήτηση για την χάραξη στρατηγικής αλλαγής συστήματος υγείας και την επιτυχή εισαγωγή μεταρρυθμίσεων, στο πλαίσιο Ευρωπαϊκών πολιτικών υγείας.
- Η σημασία του Στρατηγικού Σχεδιασμού του συστήματος.
- Ο ρόλος των φορέων χρηματοδότησης και οργανισμών παραγωγής υπηρεσιών εντός του συστήματος υγείας.
- Μοντέλα οργάνωσης των μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας.

- Μοντέλα οργάνωσης της διασύνδεσης των φορέων παροχής υπηρεσιών.
- Μοντέλα συντονισμού μονάδων υγείας με στόχο την καθολική κάλυψη του πληθυσμού και την παροχή ποιοτικής και αποδοτικής φροντίδας.

Οικονομικά της Υγείας

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Γενικός σκοπός και στόχοι: Να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες των οικονομικών και στις βασικές μεθόδους οικονομικής ανάλυσης, και να καταδείξει πώς αυτές σχετίζονται με τη μελέτη της υγείας και της φροντίδας υγείας

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Όταν οι φοιτητές θα έχουν ολοκληρώσει το μάθημα θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν το αντικείμενο της επιστήμης των οικονομικών της υγείας και το πεδίο εφαρμογής τους και να περιγράφουν τη συμβολή των οικονομικών της υγείας στην οργάνωση και τη λειτουργία των υγειονομικών αγορών και την επίδρασή τους στη διαμόρφωση της πολιτικής υγείας,
- να κατανοούν τη φύση και τον χαρακτήρα του αγαθού υγεία σε σχέση με την ιατρική περίθαλψη και να αναλύουν τις ιδιομορφίες της αγοράς υπηρεσιών υγείας σε σύγκριση με τις συνήθεις αγορές,
- να αναλύουν βασικές έννοιες των οικονομικών, όπως τη σπανιότητα των πόρων, τα οριακά μεγέθη, τη χρησιμότητα, την προσφορά και τη ζήτηση, και να διακρίνουν τα βασικά υποδείγματα των αγορών και να εξηγούν τη νεοκλασική θεωρία του καταναλωτή,
- να συζητούν τους παράγοντες οι οποίοι επιδρούν στην ζήτηση υπηρεσιών υγείας και να αναλύουν το φαινόμενο της προκλητής ζήτησης και να ερμηνεύουν τη σχέση της ζητούμενης ποσότητας με τις μεταβολές των τιμών και του εισοδήματος,
- να προσδιορίζουν τις εισροές και των εκροές στις υπηρεσίες υγείας και τις συναρτήσεις παραγωγής και κόστους. Να ερμηνεύουν τα φαινόμενα αυτά στην προοπτική της βραχυχρόνιας και μακροχρόνιας περιόδου, και να αξιολογούν τη σημασία της υποκατάστασης των συντελεστών παραγωγής και της οριακής ανάλυσης,
- να κατανοούν τις κυριότερες μεθόδους αποζημίωσης των προμηθευτών υπηρεσιών υγείας και να αναλύουν τα κίνητρα αυτών στη διαμόρφωση της προσφοράς και ορθολογικής κατανομής των πόρων, και να αποτιμούν το ρόλο τους στη συγκράτηση του υγειονομικού κόστους,
- να εξηγούν το γιατί η λήψη απόφασης υπό συνθήκες αβεβαιότητας είναι σημαντική για την εξήγηση του φαινομένου της ανάπτυξης της αγοράς ασφάλισης της υγείας και να ορίζουν τα «εργαλεία» αντιμετώπισης των αποτυχιών της ασφαλιστικής αγοράς. Τέλος, να συγκρίνουν την κοινωνική ασφάλιση με τη ιδιωτική ασφάλιση,
- να γνωρίζουν τις τεχνικές και τις μεθόδους μέτρησης της υγείας και της ποιότητας της ζωής και να αξιολογούν τις υγειονομικές παρεμβάσεις από την πλευρά των αποτελεσμάτων στο επίπεδο υγείας,

- να κατανοούν το ρόλο της οικονομικής αξιολόγησης στη λήψη αποφάσεων και τη διαμόρφωση πολιτικών υγείας, να διακρίνουν τις διαφορετικές μεθόδους οικονομικής αξιολόγησης και να αποτιμούν τη σχέση κόστους και έκβασης των ιατρικών παρεμβάσεων,
- να εξηγούν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και κατανομής των σπάνιων υγειονομικών πόρων,
- να μεταφράζουν τα θεωρητικά οικονομικά μεγέθη σε μετρήσιμα εμπειρικά, κατανοώντας πως αυτά συνδέονται μεταξύ τους.

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα των Οικονομικών της Υγείας αποσκοπεί σε μια γενική θεώρηση της σύγχρονης εννοιολογικής προσέγγισης των οικονομικών της υγείας από την θεωρητική θεμελίωση έως της εμπειρική εφαρμογή. Η δομή του μαθήματος εκκινεί με την επιστημολογική θεμελίωση των οικονομικών της υγείας και τις βασικές αρχές των οικονομικών της υγείας, όπως προέρχονται από την πολιτική οικονομία, τη δημόσια οικονομική και τη μακροοικονομία. Εν συνεχεία, η ανάλυση περνά στο βασικό ζήτημα της ασφάλισης υγείας, ένα εκ των θεμελιωδών ζητημάτων και λόγων ύπαρξης των οικονομικών της υγείας και της σύγχρονης μορφής των συστημάτων υγείας. Στις τελευταίες ενότητές του, το μάθημα προχωρά στο πεδίο της οικονομικής αξιολόγησης, βασικής ρυθμιστικής λειτουργίας της σύγχρονης πολιτικής υγείας και φαρμάκου και, εν τέλει τη χρήση των σύγχρονων εργαλείων των οικονομικών της υγείας αναφορικά με την κατανομή των πόρων, ουσιαστικά κλείνοντας τον κύκλο του βασικού αξιώματος της επιστήμης των οικονομικών της υγείας, ήτοι τη διερεύνηση "της ασυμμετρίας των (σπάνιων) διαθέσιμων πόρων και των αναγκών υγείας".

Ενότητες

- Ιστορική εξέλιξη, επιστημολογική θεμελίωση των οικονομικών της υγείας
- Η διαφορετικότητα της υγείας και της αγοράς υπηρεσιών υγείας
- Βασικές έννοιες των οικονομικών I
- Βασικές έννοιες των οικονομικών II
- Ζήτηση υπηρεσιών υγείας
- Προσφορά και διαδικασίες παραγωγής υπηρεσιών υγείας
- Μέθοδοι αποζημίωσης των προμηθευτών υπηρεσιών υγείας και πολιτικές ελέγχου του κόστους
- Η ασφάλιση της υγείας
- Ασφαλιστικά συστήματα (ιδιωτική και κοινωνική ασφάλιση)
- Η μέτρηση της υγείας και των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων υγείας
- Οικονομική αξιολόγηση
- Η λήψη αποφάσεων υπό το πρίσμα των οικονομικών της υγείας
- Εμπειρική μέτρηση οικονομικών μεγεθών και Συμπεράσματα και αξιολόγηση

Τίτλος μαθήματος: NPH_13. Πρακτική Εργασία II

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Να συμμετέχει ο φοιτητής σε μια ολοκληρωμένη πρακτική εργασία που μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ένα χώρο εργασίας. Να ολοκληρώσει τη συγγραφή και

παρουσίας μιας εργασίας σε θέματα Προληπτικής και Κοινωνικής Ιατρικής. Η πρακτική εργασία μπορεί να αποτελεί και αρχική προετοιμασία για τη διπλωματική εργασία.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 3 ενότητες. Την βιβλιογραφική αναζήτηση του θέματος, την υλοποίηση της εργασίας και την συγγραφή της εργασίας.

Ενότητες

Την ευθύνη για κάθε εργασία θα την έχουν μέλη ΔΕΠ. Η εργασία θα είναι πρωτότυπη και μπορεί να είναι ανασκοπική ή πειραματική και θα ολοκληρωθεί στο πλαίσιο του εξαμήνου και θα παρουσιαστεί σε συγκεκριμένη ημέρα στο τέλος του εξαμήνου σε ημερίδα που θα πραγματοποιηθεί. Η εργασία μπορεί να πραγματοποιηθεί σε χώρους εργασίας ή στο χώρο του Πανεπιστημίου.

Τίτλος μαθήματος: NPH_14. Υγιεινή και Ασφάλεια στην Εργασία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Στόχος του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση και ο τεκμηριωμένος με διάλογο προβληματισμός γύρω από θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας στην εργασία. Αντικείμενο και σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση των φοιτητών στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας στο χώρο δράσης και σε όλα τα εργασιακά πεδία και ειδικότητες. Σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές μια ολοκληρωμένη εικόνα της υγείας σε συνάρτηση με την εργασία, τον εργασιακό χώρο και τη σχέση τους με το φυσικό περιβάλλον, να εκπαιδεύσει και να εξειδικεύσει νέους επιστήμονες που να είναι σε θέση να εφαρμόζουν και να διαμορφώνουν πολιτικές Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας στη χώρα μας, να αναπτύσσουν προγράμματα σε όλα τα επίπεδα, να αξιολογούν τα προβλήματα των εργαζομένων, να εφαρμόζουν προληπτικά μέτρα και μέσα και να εξουδετερώνουν νοσογόνους παράγοντες.

Περιγραφή Μαθήματος

Ενότητες

- Εισαγωγή Ιστορική αναδρομή - Βασικές αρχές - Ορισμός επαγγελματικού κινδύνου Ευρωπαϊκή και Ελληνική νομοθεσία
- Επαγγελματικές παθήσεις - Ορισμός - Ισχύουσα νομοθεσία - Προϋποθέσεις τεκμηρίωσης - Επαγγελματικές παθήσεις- Επαγγελματικός καρκίνος
- Γραπτή Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου
- Εργατικό ατύχημα Ορισμοί-Πρόληψη-Νομοθεσία
- Φυσικοί παράγοντες στο χώρο εργασίας
- Αερισμός - Μικροκλίμα - Φωτισμός - Ρύπανση εργασιακού χώρου και παθήσεις σχετικές με τους συγκεκριμένους παράγοντες - Οριακές τιμές
- Ακτινοβολία - Θόρυβος - Δονήσεις - Ρύπανση εργασιακού χώρου και παθήσεις σχετικές με τους συγκεκριμένους παράγοντες - Οριακές τιμές - Πρόληψη
- Χημικοί παράγοντες στο χώρο εργασίας
- Μέταλλα - Σκόνες - Αμιάντος Διαλύτες - Αέρια - Ρύπανση εργασιακού χώρου και παθήσεις σχετικές με τους συγκεκριμένους παράγοντες - Οριακές τιμές - Πρόληψη
- Βιολογικοί παράγοντες Ταξινόμηση
- Εμβολιασμοί, ΜΑΠ

- Εγκάρσιοι Οργανωτικοί παράγοντες
- Χρόνοι και ρυθμοί εργασίας - Βάρδιες εργασίας - Εργασία σε δυσμενείς συνθήκες
- Εργασιακό στρες - Προϋποθέσεις καλής οργάνωσης
- Αρχές εργονομίας
- Βασικές αρχές εργονομίας - Υπηρεσίες γραφείων
- Μελέτη και σχεδιασμός θέσης εργασίας - Πρακτικές εφαρμογές

Τίτλος μαθήματος: NPH_15. Νέες Τεχνολογίες στη Δημόσια Υγεία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Θα περιγραφούν όλες οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στη μελέτη του περιβάλλοντος και των επιπτώσεων στη Δημόσια Υγεία. Επίσης θα αναλυθούν νέες τεχνολογίες επεξεργασίας του περιβάλλοντος και των τροφίμων.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 5 ενότητες

Ενότητες (Ενδεικτικά κάποιες τεχνολογίες) Μοριακές μέθοδοι στο περιβάλλον

- GIS
- Εκτίμηση Επικινδυνότητας στο περιβάλλον
- Νέες τεχνολογίες στην επεξεργασία του υδάτινου περιβάλλοντος
- Νέες τεχνολογίες στην επεξεργασία αποβλήτων/απορριμμάτων
- Νέες τεχνολογίες στην επεξεργασία τροφίμων
- Ανθρώπινη Βιο-παρακολούθηση

Τίτλος μαθήματος: NPH_16. Υγιεινή Τροφίμων

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Οι ακόλουθοι στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο των διαλέξεων, κειμένων και εργασιών. Μέχρι το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τους όρους «υγιεινή των τροφίμων, διασφάλιση ποιότητας, τροφοτοξινώσεις, τροφολοιμώξεις».
- Είναι εξοικειωμένοι με τις διάφορες κατηγορίες μικροοργανισμών.
- Γνωρίζουν και να περιγράφουν χαρακτηριστικά των βασικών τροφιμογενών παθογόνων μικροοργανισμών.
- Περιγράφουν τους παράγοντες κινδύνου κατά τα διάφορα στάδια επεξεργασίας των τροφίμων.
- Κατανοούν το σύστημα HACCP που εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις υγιεινής τροφίμων και να περιγράφουν τις 7 αρχές του.
- Κατανοούν τα βασικά συστήματα διασφάλισης ποιότητας.
- Καταλαβαίνουν το ρόλο που κατέχει η προσωπική υγιεινή, η καθαριότητα και η απολύμανση των χώρων για την διασφάλιση της υγιεινής των τροφίμων.
- Περιγράφουν πιθανούς τρόπους για απολύμανση των τροφίμων.
- Γνωρίζουν βασικές έννοιες της χημείας τροφίμων.
- Γνωρίζουν και να κατανοούν την νομοθεσία που διέπει τα τρόφιμα τόσο στην Ελλάδα όσο και σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα συνίσταται από 10 ενότητες.

Ενότητες

1. Εισαγωγή στο μάθημα, ορισμοί (υγιεινή τροφίμων, ασφάλεια τροφίμων, τροφική δηλητηρίαση, τροφική λοίμωξη, τροφοτοξίνωση, τροφοτοξικωση).

2. Μικροοργανισμοί (Βακτήρια, Μύκητες, Ιοί, Παράσιτα) που ανευρίσκονται στα τρόφιμα και προκαλούν προβλήματα παραγωγής (αλλοιογόνοι μικροοργανισμοί) και προβλήματα δημόσιας υγείας (παθογόνοι μικροοργανισμοί).

3. Κύριοι τροφιμογενείς παθογόνοι μικροοργανισμοί (Salmonella, Escherichia coli, Staphylococcus aureus, Listeria monocytogenes, Campylobacter spp. κ.α.) και οι τοξίνες τους.

4. Παράγοντες που ευνοούν την εγκατάσταση μικροοργανισμών και άλλων επιμολυντών κατά τα στάδια αποθήκευσης, επεξεργασίας και χειρισμού των τροφίμων.

5. Μέθοδοι μείωσης του μικροβιακού φορτίου των τροφίμων (παστερίωση, υπερπαστερίωση, αποστείρωση, ακτινοβολήση, επίδραση χημικών απολυμαντικών ουσιών κ.ά.).

6. Χημεία Τροφίμων (συντηρητικά, προσθετικά, κατάλοιπα κ.λπ.).

7. Σύστημα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων με βάση τις αρχές του HACCP.

8. Συστήματα διασφάλισης ποιότητας (ISO 9001, ISO 22000, ISO 17025, ISO 14001). Επισήμανση τροφίμων - Κανονισμός 1169/2011.

9. Προσωπική Υγιεινή, Καθαριότητα, Απολύμανση χώρων. Οι οδηγίες του Π.Ο.Υ για την ασφαλή παραγωγή των τροφίμων. Υγιεινή κρέατος, πουλερικών, αυγών, γαλακτοκομικών. Κανόνες ορθής υγιεινής πρακτικής. Εργαστηριακός έλεγχος για την τήρηση των κριτηρίων ασφάλειας.

10. Νομοθεσία τροφίμων (Κανονισμοί, Οδηγίες Ευρωπαϊκής Ένωσης). Οδηγοί Υγιεινής του ΕΦΕΤ για τις επιχειρήσεις τροφίμων (μαζικής εστίασης, λιανικής πώλησης κ.λπ.).

Τίτλος μαθήματος: NPH_17. Ενδονοσοκομειακές Λοιμώξεις

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Οι ακόλουθοι στόχοι θα πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο των διαλέξεων και εργασιών. Μέχρι την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζουν:

- Ποιες είναι οι ενδονοσοκομειακές λοιμώξεις και τα συχνότερα παθογόνα, οι εντοπίσεις, και οι ασθενείς υψηλού κινδύνου.
  - Παράγοντες κινδύνου λοιμώξεων
  - Η χρήση των αντιμικροβιακών παραγόντων στο νοσοκομείο
  - Επιτήρηση επιδημικών εξάρσεων
  - Πρόληψη και εφαρμογή μέτρων ελέγχου λοιμώξεων
- Περιγραφή Μαθήματος

Το πρόγραμμα αποτελείται από 10 μαθήματα ταξινομημένα σε τέσσερις ενότητες

Ενότητες

• Επιδημιολογία νοσοκομειακών λοιμώξεων

Ορισμός, Λοιμώξεις αναπνευστικού συστήματος, Ουρολοιμώξεις, Βακτηριαίμιες, Λοιμώξεις Χειρουργικών

Τραυμάτων και σχετιζόμενες με τη χρήση προσθετικών υλικών, Λοιμώξεις άλλης αιτιολογίας, Μονάδες υψηλού κινδύνου.

- Χρήση των αντιμικροβιακών

Τα αντιμικροβιακά στο νοσοκομείο (θεραπεία-προφύλαξη), παράγοντες ανάπτυξης και εξάπλωσης της αντοχής των μικροοργανισμών, ο ρόλος του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας.

- Επιτήρηση

Ορισμός επιδημικής έξαρσης, Επιτήρηση σε Διεθνές, Εθνικό και Νοσοκομειακό επίπεδο, Μικροοργανισμοί, έλεγχος, παρακολούθηση, ο ρόλος του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας, μέθοδοι επιτήρησης, η συνεργασία με τον κλινικό ιατρό.

- Πρόληψη
- Κατανόηση και ορισμός παραγόντων κινδύνου, γενικά και ειδικά μέτρα πρόληψης, ο ρόλος του περιβάλλοντος. Επιτροπή ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων. Μελέτη περιστατικών ενδονοσοκομειακών εξάρσεων, διερεύνησης και περιορισμού.

Τίτλος μαθήματος: NPH_18. Ζωνόσοι/Αναδυόμενα λοιμώδη και τροπικά νοσήματα

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Το μάθημα "Ζωνόσοι/Αναδυόμενα λοιμώδη και τροπικά νοσήματα" είναι ένα κατ' επιλογήν μάθημα του Β εξαμήνου που έχει ως στόχο την εισαγωγή του φοιτητή στις βασικές αρχές που διέπουν τα αναδυόμενα λοιμώδη νοσήματα, τις τροπικές νόσους και την ταξιδιωτική ιατρική. Τα μαθήματα διδάσκονται από ειδικούς κλινικούς ιατρούς στο πεδίο της λοιμωξιολογίας και της δημόσιας υγείας, εκ αμφιθεάτρου και παρουσιάζονται ως επί το πλείστον με τη μορφή κλινικών περιστατικών σε επίπεδο δημόσιας υγείας. Σκοπεύουν να εισάγουν το φοιτητή στις έννοιες του «εισαγόμενου» νοσήματος, τις αρχές της ταξιδιωτικής ιατρικής, των τροπικών και αναδυόμενων παθογόνων, τη βιοτρομοκρατία και τα βιοηθικά ζητήματα που διέπουν τα λοιμώδη νοσήματα.

Στο τέλος αυτού του κύκλου μαθημάτων ο φοιτητής αναμένεται:

- Να διαθέτει μια βασική κατανόηση της επιδημιολογίας και των προκλήσεων που συνοδεύουν τα αναδυόμενα λοιμώδη νοσήματα στον αναπτυσσόμενο και μοντέρνο κόσμο.
- Να διαθέτει ένα επίπεδο ικανότητας στη διάγνωση, διερεύνηση και αντιμετώπιση της «εισαγόμενης» νόσου και στη διάθεση γνώσεων και συμβουλών σε σχέση με την ταξιδιωτική ιατρική.
- Να κατανοεί τις ειδικές ανάγκες και τις απαραίτητες δεξιότητες που απαιτούνται στο χειρισμό, τη διάγνωση και την αντιμετώπιση νοσημάτων που μεταδίδονται με τα κουνούπια, τους κρότωνες ή τροφιμογενώς.
- Να διαθέτει ένα ικανό επίπεδο δυνατότητας αξιολόγησης του επιστρέφοντος ταξιδιώτη με πυρετό ή/και διάρροια.
- Να κατανοεί τη δυνατότητα χρήσης των λοιμωδών μικροοργανισμών ως βιολογικά όπλα.
- Να κατανοεί τις βασικές αρχές των επιδημιών και ζητήματα βιοηθικής που προκύπτουν.

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή, Επιδημιολογία και Διαχείριση Αναδυόμενων Παθογόνων στον αναπτυσσόμενο και ανεπτυγμένο κόσμο (Προκλήσεις και Προοπτικές)
- Αρχές Ταξιδιωτικής Ιατρικής (Αξιολόγηση κινδύνου, Αρχές προφύλαξης - αντιμετώπισης)
- Αξιολόγηση Πυρετού στον ταξιδιώτη που επιστρέφει (Ελονοσία, Leishmania, Trypanosoma, Chaga's, Hepatitis A)
- Αξιολόγηση Διάρροιας στον ταξιδιώτη που επιστρέφει και τροφιμογενών νοσημάτων (Entamoeba, Salmonella, Shigella, Typhoid and Paratyphoid, Trichinella, Listeria, Giardia).
- Παρουσίαση νοσημάτων που μεταδίδονται με τα κουνούπια (Κλινικές Εκδηλώσεις, Διάγνωση και Αντιμετώπιση Ελονοσίας, Δάγγειου Πυρετού, Κίτρινου Πυρετού, Zika, West Nile Virus, Chikungunya) και τη σημασία τους στη δημόσια υγεία
- Παρουσίαση νοσημάτων που μεταδίδονται με τους κρότωνες (Κλινικές Εκδηλώσεις, Διάγνωση και Αντιμετώπιση νόσου Lyme, Relapsing fever, Rocky Mountain Spotted fever, Babesia, Ehrlichiosis, Francisella tularensis) και τη σημασία τους στη δημόσια υγεία
- Παρουσίαση περιστατικών Ηωσινοφιλίας και παρασιτικών λοιμώξεων πνεύμονα και ΚΝΣ (Κλινικές Εκδηλώσεις, Διάγνωση και Αντιμετώπιση of Taenia solium, Schistosomiasis, Toxoplasmosis, Strongyloides)
- Αρχές Βιοηθικής στα Μεταδοτικά Νοσήματα και τη σημασία τους στη δημόσια υγεία
- Βιοτρομοκρατία, Επαγρύπνηση και Αντιμετώπιση (Κλινικές Εκδηλώσεις, Διάγνωση και Αντιμετώπιση Άνθρακα, Ebola, Ευλογιά)
- Παρουσίαση περιστατικών τροπικών δερματικών νόσων (Tropical ulcers, Buruli)
- Κλινικές Εκδηλώσεις, Διάγνωση και Αντιμετώπιση HIV και Φυματίωσης στις τροπικές χώρες και τη σημασία τους στη δημόσια υγεία

Τίτλος μαθήματος: NPH_19. Μεθοδολογία Έρευνας και Δημόσια Υγεία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας, μέσω ανάλυσης βιβλιογραφίας πάνω σε σημαντικά ζητήματα δημόσιας υγείας (PBL) και η εμπέδωση της σημασίας της μεθοδολογικής προσέγγισης στη βασική και κλινική έρευνα για την αξιόπιστη αποτίμηση και αξιολόγηση των προβλημάτων.

Περιγραφή Μαθήματος:

Στο μάθημα γίνεται μία συνοπτική εισαγωγή στο θέμα του τι είναι η Επιστημονική μέθοδος, ποια είναι τα βήματα της, ποιες οι σχέσεις μεταξύ αυτών των βημάτων και με ποια κριτήρια επιλέγουμε, σχεδιάζουμε και υλοποιούμε την καταλληλότερη ερευνητική μεθοδολογική προσέγγιση για το πρόβλημα μας. Στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστούν θέματα που αφορούν τις βασικές πρακτικές και κατευθύνσεις κλινικής έρευνας καθώς και βασικά παραδείγματα βασικής και μεταφραστικής έρευνας που αφορούν στην βιολογική βάση για την ανάπτυξη

εμβολίων με διαφορετικές μεθοδολογίες-στρατηγικές, της μοριακής

βάσης αντοχής παθογόνων μικροοργανισμών, του καρκίνου, των μεταμοσχεύσεων και της χρήσης βλαστικών κυττάρων των λοιμώξεων και των γενικότερων κινδύνων από προϊόντα διατροφής και τέλος της συμβολής της γονιδιωματικής ανάλυσης σε σχέση με θέματα Δημόσιας Υγείας.

Το πρόγραμμα συνίσταται από 5 διπλές ενότητες με ανάλυση του προβλήματος και παρουσιάσεις των φοιτητών με τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις.

Ενότητες:

- PBL1 Citius-Altius-Fortius
- PBL2 Εξαρτησιογόνες ουσίες
- PBL3 Μεταμοσχεύσεις οργάνων και ιστών: Νομικά και ηθικά διλλήματα
- PBL4 Ταξιδιωτική Ιατρική - Travelling the exotics
- PBL5 Κίνημα κατά των εμβολίων

Τίτλος μαθήματος: NPH_20. Νέες Τεχνολογίες και Κοινωνική Ιατρική

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Η εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στην κοινωνική Ιατρική.

Περιγραφή Μαθήματος

Στο μάθημα περιγράφονται και αναλύονται θέματα σχετικά με βασικά σύγχρονα τεχνολογικά στοιχεία που επηρεάζουν τη λειτουργία της κοινωνικής Ιατρικής.

Ενότητες

1. Ασύρματα Δίκτυα Αισθητήρων (ΑΔΑ) για Ιατρικές και Ambient Assisted Living (AAL) εφαρμογές.

2. Συστήματα Διάχυτων Υπολογισμών, τεχνολογίες συστημάτων τηλεϊατρικής και ηλεκτρονικά ιατρικά αρχεία ασθενών.

3. Τεχνολογία και Ιατρική Απεικόνιση.

4. Τεχνολογία και Ιατρική Απεικόνιση - Συστήματα απεικόνισης.

5. Ευφυής ανάλυση μεγάλης έκτασης ιατρικών δεδομένων και η σχέση της ανάλυσης με την ιδιωτικότητα των δεδομένων.

Αναλυτική Περιγραφή

Ενότητα 1: Ασύρματα Δίκτυα Αισθητήρων (ΑΔΑ) για Ιατρικές και Ambient Assisted Living (AAL) εφαρμογές. Χ. Αντωνόπουλος, Ηλ. Μηχανικός και Τεχνολογίας Η/Υ, PhD

Αντικείμενο: Ασύρματα Δίκτυα Αισθητήρων (ΑΔΑ) για Ιατρικές και Ambient Assisted Living (AAL) εφαρμογές, παρουσίαση και ανάλυση σύγχρονων επικοινωνιακών τεχνολογιών και επικοινωνιακών πρωτοκόλλων στα ΑΔΑ, προβλήματα, προκλήσεις, ελλείψεις και τάσεις προς το μέλλον, πρακτική παρουσίαση συγκεκριμένων αναπτυξιακών πλατφορμών από σχετικά Ευρωπαϊκά και εθνικά ερευνητικά έργα (ARMOR (FP7), RADIO (HORIZON 2020), ADVENT (Συνεργασία 2011).

Εκπαιδευτικοί Στόχοι: Γνωριμία και εξοικείωση των φοιτητών με την εφαρμογή των ΤΠΕ για Ασύρματα Δίκτυα Αισθητήρων (ΑΔΑ) σε ιατρικούς ή συναφείς χώρους, κατανόηση των βασικών λειτουργιών, δυνατοτήτων, αλλά και ελλείψεων των ΑΔΑ κατά την εφαρμογή τους σε πραγματικά περιβάλλοντα, γνωριμία και εξοικείωση με τις βασικές επικοινωνιακές τεχνολογίες των ΑΔΑ,

παρουσίαση πραγματικών αναπτυξιακές πλατφορμών που χρησιμοποιούν τεχνολογίες αιχμής.

Ενότητα 2: Συστήματα Διάχυτων Υπολογισμών, τεχνολογίες συστημάτων τηλεϊατρικής και ηλεκτρονικά ιατρικά αρχεία ασθενών (Θεόδωρος Παναγιωτακόπουλος Ηλ. Μηχανικός και Τεχνολογίας Η/Υ, PhD)

Αντικείμενο: Η έννοια του διάχυτου υπολογισμού και η εφαρμογή του στο χώρο της υγείας, αρχιτεκτονική, στόχοι και τεχνολογίες συστημάτων τηλεϊατρικής, δομή, τεχνολογίες και εφαρμογή ηλεκτρονικών ιατρικών αρχείων ασθενών, κοινωνικά δίκτυα παροχής ιατρικής φροντίδας, αρχιτεκτονική, στόχοι, τεχνολογίες και παρεχόμενες υπηρεσίες Ambient Assisted Living συστημάτων, παρουσίαση πραγματικών συστημάτων που έχουν αναπτυχθεί σε σχετικά ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα.

Εκπαιδευτικοί Στόχοι: γνωριμία με τους διάφορους τομείς εφαρμογής των υπολογιστών στο χώρο της υγείας, κατανόηση των λόγων, των στόχων και των αποτελεσμάτων της χρήσης των υπολογιστών στους επιμέρους τομείς εφαρμογής, εξοικείωση με τις τεχνολογίες αιχμής κάθε τομέα εφαρμογής, κατανόηση της δομής και των πλεονεκτημάτων χρήσης των ηλεκτρονικών αρχείων ασθενών, κατανόηση της αρχιτεκτονικής, των συστατικών, των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και του τρόπου λειτουργίας των διάχυτων και Ambient Assisted Living συστημάτων.

Ενότητα 3: Τεχνολογία και Ιατρική Απεικόνιση (Θ. Γκορίλας, Πυρηνικός Ιατρός, MD, PhD)

Αντικείμενο: Ιατρική Απεικόνιση Οι βασικές επιστήμες (Φυσική, Χημεία, Μαθηματικά, Βιολογία) καθώς και η Μηχανική, η Βιοϊατρική Τεχνολογία, η Πληροφορική κ.ά. συγκλίνουν στην αντιμετώπιση των νόσων και στη φροντίδα των ασθενών, με πολύ ταχύτερο ρυθμό και αποτελεσματικότερα από ότι συνειδητοποιούμε οι περισσότεροι, ακόμη και οι επαγγελματίες της Υγείας.

Εκπαιδευτικοί Στόχοι: Η κατανόηση της αναγκαιότητας της στενής συνεργασίας των βασικών επιστημών, της τεχνολογίας και της Ιατρικής, ώστε να παράγουν αποτελεσματικά «εργαλεία» για την προαγωγή και την αποκατάσταση της Υγείας του πληθυσμού. Η Βιοϊατρική Τεχνολογία αποτελεί στις μέρες μας το κλειδί της εφαρμογής όλων των σύγχρονων τεχνολογικών επιτευγμάτων και τάσεων στον τομέα της Υγείας. Στον Ιατρικό χώρο ο ρόλος των νέων τεχνολογιών συνεχώς διευρύνεται και γίνεται πρωταρχικός. Η κατανόηση ότι η βελτίωση των οπτικών τεχνολογιών απεικόνισης (U/S, C.T. M.R.I. SPECT, SPECT-C.T., P.E.T.-C.T. κ.λπ.) θα χρησιμοποιηθούν ακόμη περισσότερο για την έγκαιρη και έγκυρη διάγνωση και για την αξιολόγηση της πορείας της νόσου και του θεραπευτικού αποτελέσματος δυσίατων κυρίως ασθενειών, που αποτελούν τις κύριες αιτίες νοσηρότητας, όπως του καρκίνου, των καρδιαγγειακών παθήσεων, των νευροεκφυλιστικών και άλλων. Η συζήτηση και η ανάπτυξη προβληματισμού για τις επιπτώσεις στην Υγεία του πληθυσμού, αλλά και για τις κοινωνικές προεκτάσεις της αλματώδους εξέλιξης των μεθόδων της Ιατρικής απεικόνισης. Όπως: Βοηθούν αποτελεσματικά στην προάσπιση και στην προαγωγή της Υγείας του κοινωνικού συνόλου; Αυξάνουν το προσδόκιμο επιβίωσης και αναβαθμίζουν

την ποιότητα ζωής; Ποια είναι η κοινωνική και η οικονομική επίπτωση αυτής της εξέλιξης; Ποιες είναι οι επιπτώσεις στην οικονομία, στο Ασφαλιστικό Σύστημα και στο Εθνικό Σύστημα Υγείας; Αποτελούν αδιαμφισβήτητο κοινωνικό αγαθό χωρίς να υπάρχουν αρνητικές συνέπειες και «παράπλευρες απώλειες»; Ποια είναι η αντιμετώπιση και η αποδοχή των καινοτόμων μεθόδων από τον Ιατρικό κόσμο, από τους επαγγελματίες της Υγείας και από τους αποδέκτες των Ιατρικών Υπηρεσιών (εξεταζομένων και ασθενών);

Ενότητα 4: Τεχνολογία και Ιατρική Απεικόνιση - Σύστημα Απεικόνισης (Ανθή Καρατράντου, MEd, MSc, PhD)

Αντικείμενο: Η επίδραση της τεχνολογίας στην Ιατρική Απεικόνιση (Ακτινογραφία, Υπολογιστική Τομογραφία, Πυρηνική Ιατρική, Μονοφωτονιακή Τομογραφία Εκπομπής, Τομογραφία Εκπομπής Ποζιτρονίου, Μαγνητική Τομογραφία, Μέθοδοι Απεικόνισης Υπερήχων, Σύγχρονη έρευνα σε θέματα Ιατρικής Απεικόνισης) - Αξιολόγηση Τεχνολογίας Ιατρικής Απεικόνισης - Οφέλη και Κίνδυνοι Εκπαιδευτικοί Στόχοι:

- Να εισαχθούν στις εφαρμογές και την Τεχνολογία της ιατρικής Απεικόνισης
- Να εισαχθούν στις φυσικές αρχές λειτουργίας τους
- Να ενημερωθούν για την έρευνα και τις καινοτόμες μεθόδους και εφαρμογές στο χώρο της ιατρικής Απεικόνισης
- Να συζητήσουν πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της κάθε μεθόδου και εφαρμογής
- Να προβληματιστούν και να συζητήσουν σχετικά με τα οφέλη και τους κινδύνους από αυτές (σε επίπεδο ασθενή και κοινωνικού συνόλου)

Ενότητα 5: Ευφυής ανάλυση μεγάλης έκτασης ιατρικών δεδομένων και η σχέση της ανάλυσης με την ιδιωτικότητα των δεδομένων (Βερύκιος Βασίλειος, PhD)

Αντικείμενο: Ευφυής ανάλυση μεγάλης έκτασης ιατρικών δεδομένων και η σχέση της ανάλυσης με την ιδιωτικότητα των δεδομένων. Γνωριμία με εφαρμογές ανάλυσης μεγάλης έκτασης δεδομένων και με τις τεχνικές ανάλυσης με έμφαση στην Ιατρική. Χρησιμότητα αναλύσεων μεγάλης έκτασης ιατρικών δεδομένων.

Εκπαιδευτικοί Στόχοι:

- Εισαγωγή στην ευφυή ανάλυση μεγάλης έκτασης ιατρικών δεδομένων και τη σχέση της με την ιδιωτικότητα των δεδομένων.
- Εφαρμογές που εντάσσονται στο πλαίσιο της ευφυούς ανάλυσης μεγάλης έκτασης ιατρικών δεδομένων.
- Τεχνικές που αρχίζουν να εμφανίζονται για την ανάλυση μεγάλης έκτασης ιατρικών δεδομένων.
- Χρησιμότητα αναλύσεων μεγάλης έκτασης δεδομένων στην Ιατρική.

Τίτλος μαθήματος: NPH_21. Βιοηθική Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Στόχος του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση και ο τεκμηριωμένος με διάλογο προβληματισμός γύρω από θέματα δεοντολογίας και βιοηθικής στη Δημόσια Υγεία (της Ιατρικής συμπεριλαμβανομένης). Συγκεκριμένα επιδιώκεται η αναγνώριση περιπτώσεων εξάσκησης της Δημόσιας Υγείας και της Ιατρικής όπου υπάρχει δίλημμα περί του πρακτέου λόγω σύγκρουσης συγκεκριμένων και

αντιτιθεμένων ηθικών αξιών, η αναγνώριση των θιγομένων πλευρών και των επιπτώσεων σε κάθε εναλλακτική πρακτική και τέλος η διατύπωση προσωπικών προτάσεων για την επίλυση του προβλήματος.

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα διενεργείται υπό τύπου εισηγήσεων και ακόλουθη συζήτησης. Οι εισηγητές

- πλην των διδασκόντων και τυχόν προσκεκλημένων εισηγητών - συνήθως και κύρια είναι οι συμμετέχοντες/τριες φοιτητές/τριες άπαξ εκ περιτροπής. Επιλέγουν οι ίδιοι σε συνεργασία με τους διδάσκοντες ένα εκ των θεμάτων που προτείνονται στην αρχή του έτους ή κάποιο άλλο δικής τους επιλογής στα πλαίσια των εκπαιδευτικών στόχων του μαθήματος. Οι φοιτητές έχουν πρόσβαση σε ιστότοπο του μαθήματος ο οποίος περιλαμβάνει παραπομπές σε σχετική βιβλιογραφία καθώς και τις εργασίες φοιτητών από προηγούμενα έτη. Μετά την παρουσίασή τους οι φοιτητές καταθέτουν το κείμενο της εισηγησής τους και βαθμολογούνται επ' αυτού και επί της συνολικής τους συμμετοχής στο μάθημα.

Βασικά "Εργαλεία" βιοηθικής αξιολόγησης

Τα προβλήματα ηθικής και δεοντολογίας στην βιοϊατρική έρευνα αποτελούν πρόκληση γιατί:

- συχνά δεν έχουμε όση πληροφόρηση χρειάζεται για να στηρίξουμε μια απόφαση
- συχνά δεν υπάρχει καν «σωστό» και «λάθος»
- πρέπει να διαλέξουμε ανάμεσα σε ατελείς λύσεις και κατά περίπτωση

Έχουν όμως αναπτυχθεί «εργαλεία» προσπέλασης τέτοιων προβλημάτων στηρίζεται στην απάντηση 4 ερωτήσεων από τον Χ.

1. ποια αντιτιθέμενα δίκαια ή υποχρεώσεις συνιστούν τη βάση του διλήμματος;
2. ποια είναι τα άτομα που θα υποστούν τις συνέπειες της απόφασης του Χ;
3. τι ενέργειες μπορεί να κάνει ο Χ και ποιο αναμένεται να είναι το αποτέλεσμα τους;
4. Ποιες είναι οι ηθικές υποχρεώσεις του Χ;

Ενότητες

- Αρχή της Δικαιοσύνης στην Ιατρική
- Ρόλος της Βιοηθικής στη Δημόσια υγεία
- Αρχές Βιοηθικής

Παρουσιάσεις εργασιών βασισμένες στις παρακάτω ενότητες

- Βελτίωση/ενίσχυση φυσιολογικών χαρακτηριστικών
- Βιοτεχνολογία και ευρεσιτεχνιακή κατοχύρωση
- Βιοτρέπεζες
- Γενετικά δεδομένα • πρόσβαση και χρήση
- Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί
- Γονιδιακή θεραπεία
- Δεοντολογία Έρευνας
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις εργασίας σε ένα ερευνητικό εργαστήριο BIE
- Διαδικασίες δημοσιοποίησης της έρευνας στις BIE
- Διακοπή κύησης • υπόσταση του εμβρύου
- Δικαίωμα στο θάνατο; Ευθανασία/αυτοκτονία
- Εκτίμηση οφέλους/κινδύνου στην ιατρική
- Έλεγχος συμπεριφοράς
- Εμβρυϊκή έρευνα
- Επιτροπές Βιοηθικής

- Ευγονική
  - Ηθική και δεοντολογία της έρευνας (+ - στα πλαίσια ΜΠΣ)
  - Ηθικά διλήμματα στις μονάδες εντατικής παρακολούθησης
  - Καινοτομία και επιχειρηματικότητα
  - Κατανομή πόρων στην ιατρική
  - Κλινικές δοκιμές/μελέτες
  - Κλωνοποίηση/εμβρυικά βλαστικά κύτταρα
  - Κώδικες ιατρικής δεοντολογίας (μπορεί να εξειδικευθεί)
  - Μεταμοσχεύσεις
  - Νευροηθική
  - Νανοτεχνολογία
  - Όρια φυσιολογικού/παθολογικού - γενετική βελτίωση
  - Περιβαλλοντική ηθική
  - Περίθαλψη ηλικιωμένων/Ιατρική παράταση ζωής
  - Προεμφυτευτική-προγεννητική διάγνωση
  - Χρήση εθιστικών ουσιών στην ιατρική έρευνα
  - Χρήση πειραματόζων στην έρευνα
  - Χρήση placebos
  - Κοινωνικές ανισότητες και Υγεία
  - Ισότητα στη θεραπεία
  - Ειδικές ομάδες πληθυσμού και Δημόσια Υγεία
  - Αναπαραγωγικές τεχνικές
  - Αντιμετώπιση επιδημιών - βιοτρομοκρατίας
  - Αρχέγονα πολυδύναμα κύτταρα: Εμβρυϊκά/Ενηλίκων
  - Αυτονομία, συναίνεση, άρνηση θεραπεία
  - Βιοτρέπεζες/Ψηφιακός ιατρικός φάκελος
  - Γενετικές εξετάσεις
  - Γονιδιακή θεραπεία
  - Δημόσια υγεία και Ηθική
  - Έλεγχος συμπεριφοράς
  - Επιχειρηματικότητα και Βιοηθική
  - Έρευνα σε πειραματόζωα
  - Ευγονική
  - Ηθική της διενέργειας της έρευνας (+/— στα πλαίσια μεταπτυχιακών σπουδών)
  - Ηθική: Εμφάνιση, Εξέλιξη, Γενετικές, Πολιτιστικές συνιστώσες
  - Ιατροδικαστική χρήση βιοπληροφοριών
  - Κλινικές δοκιμές/Κλινικές δοκιμές σε αναπτυσσόμενες χώρες
  - Μεταμοσχεύσεις
  - Νανοιατρική: Δημιουργεί νέα ηθικά διλήμματα;
  - Νευροηθική
  - Περιβαλλοντική ηθική-δικαιώματα παρουσιών/μελλοντικών γενεών
  - Περίθαλψη ηλικιωμένων/Ιατρική παράταση ζωής
  - Προ-γεννητική/προεμφυτευτική διάγνωση
  - Συνθετική βιολογία
  - Τράπεζες κυττάρων ομφάλιου λώρου
  - «Υπέρβαση φυσιολογικού» (Enhancement)
  - Χρήση placebos
- Τίτλος μαθήματος: NPH_22. Σχεδιασμός μελέτης: Γράφοντας μια ερευνητική πρόταση
- Εκπαιδευτικοί Στόχοι
- Να κατανοήσουν οι φοιτητές την ανταγωνιστική αγορά των χρηματοδοτήσεων, επιχορηγήσεων της

έρευνας ανάλογα με τις στρατηγικές και τις δυνατότητες του φορέα εργασίας και να γνωρίσουν τα συστήματα για το συνεχή εντοπισμό προοπτικών χρηματοδότησης.

- Να μάθουν να γράφουν επαγγελματικές προτάσεις χρηματοδότησης/επιχορήγησης για τα δημόσια ή ιδιωτικά ιδρύματα και κρατικές επιχορηγήσεις και να μάθουν να παρουσιάζουν τον φορέα τους με έναν τρόπο που να μεγιστοποιεί τις πιθανότητες να πάρουν έγκριση.
- Να κατανοούν τα στοιχεία που απαιτούνται για να πάρουν επιχορήγηση συμπεριλαμβάνοντας τη γνώση των επαφών που απαιτούνται, των συναντήσεων, του τρόπου παρουσίασης της ερευνητικής πρότασης.
- Να αποκτήσουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις για να αναζητήσουν, να ζητούν και να λαμβάνουν τους τρόπους χρηματοδότησης/επιχορήγησης. Αυτό είναι ένα μάθημα βάσει δραστηριοτήτων. Η εκπαίδευση θα γίνεται πρακτικά με παραδείγματα.

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα αυτό θα επικεντρωθεί στην επιχορήγηση και την γραπτή πρόταση που θα περιλαμβάνει τη διαδικασία χρηματοδότησης της έρευνας και της προοπτικής επιχορήγησης του ιδρύματος, τις κρατικές επιχορηγήσεις και τη διαδικασία των εγκρίσεων επιχορήγησης.

Μετά το τέλος του μαθήματος, ο φοιτητής θα έχει:

1. Αναπτύξει αποτελεσματικές τεχνολογικές πρωτοβουλίες κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις καινοτόμες τεχνικές στη συγγραφή μιας πρότασης.
2. Κατανοήσει τις βιβλιογραφικές αναφορές, και πώς να χρησιμοποιηθούν στη συγγραφή προτάσεων.
3. Κατανοήσει τους μηχανισμούς αναζήτησης δημιουργίας ερευνητικών προτάσεων.
4. Κατανοήσει τις διαφορές στους τύπους χρηματοδότησης όπως οι συνθήκες και οι μέθοδοι προσέγγισης.
5. Αποκτήσει γνώσεις που και πώς θα βρεθούν πληροφορίες για τις απαραίτητες επιχορηγήσεις από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.
6. Θα έχει ερευνητικές προτάσεις ανάλογα με τους στόχους ενός φορέα.
7. Να ενδυναμώσουν την κατανόηση των διατμηματικών και διδρυματικών συνεργασιών.
8. Να παρέχει τις τεχνικές γνώσεις και τα απαραίτητα επίπεδα να φτιαχτεί ένας προϋπολογισμός.

Ενότητες

Το μάθημα θα διδαχτεί σε 4 ενότητες:

- Ενότητα 1: Κατανόηση της επιδότησης/χρηματοδότησης Επισκόπηση των μη κερδοσκοπικών οργανισμών Ανασκόπηση της αίτησης για επιχορήγηση/χρηματοδότηση Πως βρίσκουμε ευκαιρίες χρηματοδότησης
- Ενότητα 2: Φτιάχνοντας την πρόταση Αποτελεσματική προώθηση και επικοινωνία σε πιθανούς χρηματοδότες Πως συντάσσουμε τα τμήματα μιας πρότασης Πως φτιάχνουμε αποτελεσματικές συνεργασίες και συμμετοχές φορέων
- Ενότητα 3: Υποβολή πρότασης Ανασκόπηση απαιτήσεων υποβολής
- Ενότητα 4: Πραγματοποίηση της χρηματοδότησης Διαδικασία

Τίτλος μαθήματος: NPH_23. Στατιστικά Υπολογιστικά Πακέτα στην Επιδημιολογία

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν το λογισμικό SPSS για:

- Περιγραφική στατιστική
- Έλεγχο υποθέσεων
- Στατιστική συμπερασματολογία

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή και μορφοποίηση δεδομένων.
- Δημιουργία μεταβλητών.
- Περιγραφική στατιστική για ποιοτικές και ποσοτικές μεταβλητές.
- Δοκιμασίες Student's t.
- Ανάλυση διασπορών μιας κατεύθυνσης και δύο κατευθύνσεων.
- Ανάλυση συνδιασπορών.
- Συσχετίσεις.
- Μονομεταβλητική και πολυμεταβλητική ανάλυση παλινδρόμησης.
- Μη παραμετρικές δοκιμές.
- Δοκιμασία χ^2 , 2 ανεξάρτητα δείγματα, K ανεξάρτητα δείγματα.

Τίτλος μαθήματος: NPH_24. Σεμινάρια στη Δημόσια Υγεία Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση σε θέματα Δημόσιας Υγείας μέσα από σεμινάρια που θα διοργανώνονται από εξειδικευμένους προσκεκλημένους επιστήμονες.

Περιγραφή Μαθήματος: Στα σεμινάρια θα γίνονται παραδόσεις διαφόρων θεμάτων Δημόσιας Υγείας με βιωματική προσέγγιση

Τίτλος μαθήματος: NPH_25. Εκπόνηση και Συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Ο στόχος της διπλωματικής εργασίας είναι να συνδυάσει:

- την ανάπτυξη/βελτίωση των ερευνητικών, αναλυτικών, αναφορικών και επεμβατικών δεξιοτήτων των μεταπτυχιακών σπουδαστών, την αντιμετώπιση με επιστημονική επάρκεια σε θέματα ή προβλήματα Δημόσιας Υγείας
- την κριτική θεώρηση της βιβλιογραφίας επί συγκεκριμένου αντικείμενου
- την εξακρίβωση, περιγραφή, επιστημονική διερεύνηση και ανάλυση σημαντικών προβλημάτων Δημόσιας Υγείας
- την πρόταση και εφαρμογή μέτρων για την επίλυση σχετικών προβλημάτων

Προσπατούμενα

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής θα πρέπει να έχει παρακολουθήσει και εξετασθεί επιτυχώς στα μαθήματα του Α' και Β' εξαμήνου σπουδών που αντιστοιχούν σε 60 πιστωτικές μονάδες.

Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μέσα από τα μαθήματα, τα ερευνητικά σεμινάρια, την αλληλεπίδραση με τους διδάσκοντες και τα εργαστήρια τους, ενημερώνονται

για τα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύονται και υλοποιούνται στο ΠΜΣ. Μετά το τέλος των δύο κύκλων μπορούν να επιλέξουν ένα από αυτά, στο οποίο θα επιθυμούσαν να εντρυφήσουν εκπονώντας την διπλωματική τους εργασία. Η σχετική αίτηση για ανάθεση της διπλωματικής εργασίας υποβάλλεται στην αρχή του Γ' εξαμήνου. Η αίτηση γίνεται, ύστερα από συνεννόηση του ΜΦ με τον ΕΚ, και εφόσον ο ΜΦ έχει εκπληρώσει τις προαναφερθείσες υποχρεώσεις του στο Πρόγραμμα Σπουδών.

Ο ΜΦ υποβάλλει έγκαιρα στη Γραμματεία του τμήματος, αίτηση συνοδευόμενη από σύντομη περίληψη (μια μικρή περιγραφή της διπλωματικής εργασίας που θα εκπονήσει). Η αίτηση πρέπει να συνοπογράφεται από τον προτεινόμενο επιβλέποντα καθηγητή (ΕΚ), ο οποίος θα προτείνει και τα άλλα δύο μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (ΤΕΕ), εγκρίνεται από την ΣΕ.

Σε κάθε περίπτωση για την εξέταση-παρουσίαση της μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ισχύουν:

- η εξέταση-παρουσίαση γίνεται σε ανοικτό ακροατήριο
- η ανακοίνωση της ημερομηνίας, της ώρας και του τόπου παρουσίασης πρέπει να γίνεται τουλάχιστον πέντε (5) μέρες νωρίτερα και υποχρεωτικά εκτός των άλλων να κοινοποιείται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ
- ο ΜΦ έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα και έχει ολοκληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Πρόγραμμα Σπουδών.

Συγγραφή διπλωματικής εργασίας

Στο εξώφυλλο της εργασίας (άνω μέρος) θα αναγράφεται «Πανεπιστήμιο Πατρών», η ονομασία του ΠΜΣ: «Δημόσια Υγεία-Public Health» και το ονοματεπώνυμο του ΜΦ. Στο κάτω μέρος του εξωφύλλου αναγράφεται η λέξη «Πάτρα» και το έτος κατάθεσης της εργασίας. Τα ίδια επαναλαμβάνονται και στο εσώφυλλο. Στη σελίδα μετά το εσώφυλλο αναγράφονται το όνομα και ο τίτλος των μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής με πρώτο το όνομα του επιβλέποντα καθηγητή.

Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας μπορεί να γίνει στην Ελληνική (με περίληψη στην Αγγλική) ή στην Αγγλική (με εκτεταμένη περίληψη στην Ελληνική) σε ειδικές περιπτώσεις, μετά από αιτιολογημένο σχετικό αίτημα του ΜΦ και εφόσον αυτό γίνει αποδεκτό από όλα τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και τη ΣΕ του ΠΜΣ. Ως μέγεθος μπορεί να χρησιμοποιηθεί φύλλο χαρτιού Α4. Μετά την ολοκλήρωση και συγγραφή της διπλωματικής εργασίας και ύστερα από έγκριση του Επιστημονικού υπευθύνου, η εργασία υποβάλλεται προς εξέταση στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή. Ο υποψήφιος υποχρεούται δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν την δημόσια παρουσίαση να καταθέσει στη Συντονιστική Επιτροπή ανάτυπα της διπλωματικής του εργασίας.

Παρασιώπηση βιβλιογραφικών ή άλλων πηγών, υιοθέτηση απόψεων τρίτων χωρίς σχετική αναφορά στα ονόματα και τα έργα τους, μεταφορά αυτούσιου κειμένου αντλημένου από βιβλία, άρθρα ή άλλα δημοσιεύματα (συμβατικά ή ηλεκτρονικά) χωρίς τη χρήση εισαγωγικών («...»), οικειοποίηση έργων ή λόγων άλλων ακόμη και με τη σύμφωνη γνώμη τους αλλά χωρίς σαφή αναφορά στη

συμβολή τους, παρουσίαση ανέκδοτων μελετών χωρίς τη σύμφωνη γραπτή εξουσιοδότηση του συγγραφέα τους, καθώς και οποιαδήποτε άλλη μορφή λογοκλοπής συνεπάγεται απόρριψη της εργασίας ή της μεταπτυχιακής διατριβής, και διαγραφή του/της φοιτητή/τριας από το Π.Μ.Σ. Τη διαγραφή εισηγείται η Σ.Ε. του Π.Μ.Σ., κομίζοντας απαραίτητα και τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, και επικυρώνει η Συνέλευση του Τμήματος, εκτός αν κρίνει ότι τα προσκομισθέντα στοιχεία δεν είναι επαρκή".

Παρουσίαση διπλωματικής εργασίας

Η παρουσίαση γίνεται δημόσια, ενώπιον της τριμελούς Επιτροπής, η οποία ορίζεται από την ΣΕ με εισηγητή τον Επιστημονικό Υπεύθυνο της εργασίας. Περιλαμβάνει την προφορική ανάπτυξη της εργασίας εκ μέρους του ΜΦ και την υποβολή ερωτήσεων προς αυτόν, ώστε τα μέλη να διαμορφώσουν σαφή αντίληψη για το αντικείμενο της εργασίας. Η βαθμολόγηση της εργασίας στηρίζεται στην αξιολόγηση του περιεχομένου της, στην προφορική ανάπτυξη και τις απαντήσεις του ΜΦ στις υποβληθείσες ερωτήσεις. Μετά την παρουσίαση καταρτίζεται πρακτικό το οποίο υπογράφεται από την Τριμελή Επιτροπή. Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας μπορεί να ληφθεί και με τη σύμφωνη γνώμη μόνο των δύο μελών της Επιτροπής, τα οποία και βαθμολογούν. Ο βαθμός της εργασίας εκφράζεται στην βαθμολογική κλίμακα των ακεραίων αριθμών από (0-10). Η εξέταση θεωρείται επιτυχής αν ο τελικός βαθμός είναι ανώτερος ή ίσος του πέντε (5) και εφόσον οι βαθμοί των δύο τουλάχιστον εξεταστών είναι ανώτεροι ή ίσοι του πέντε (5). Σε αντίθετη περίπτωση η διπλωματική εργασία επιστρέφεται στο φοιτητή προς διόρθωση και συμπλήρωση και η εξέταση επαναλαμβάνεται εντός ενός έτους από την πρώτη εξέταση. Σε περίπτωση νέας αποτυχίας, στον φοιτητή δεν απονέμεται μεταπτυχιακό δίπλωμα αλλά χορηγείται πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας. Για την καταχώρηση της βαθμολογίας της διπλωματικής εργασίας στο δελτίο (καρτέλα) του φοιτητή, δεν απαιτείται η έκδοση βαθμολογίου, αλλά λαμβάνεται υπόψη το πρακτικό της παρουσιάσεως, το οποίο υποβάλλεται στη Γραμματεία της Ιατρικής.

Μαζί με το πρακτικό της παρουσιάσεως κατατίθεται στη Γραμματεία από το ΜΦ και έγγραφο με αναφορά στις τυχόν δημοσιεύσεις, παρουσιάσεις σε συνέδρια, ομιλίες, παρακολουθήσεις πρακτικών ασκήσεων, εκπαιδευτικές ή ερευνητικές επισκέψεις, υποτροφίες κ.λπ. που σχετίζονται με την εκπόνηση του ΠΜΣ του ΜΦ.

Με πρόταση της Συνέλευσης Τμήματος και έγκριση της Συγκλήτου μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων.

Παρακολούθηση μαθημάτων

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διарθρώνεται σε δύο (2) εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου εξετάζονται στη χειμερινή εξεταστική και του εαρινού εξαμήνου εξετάζονται στην εαρινή εξεταστική. Κατά την επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου εξετάζονται τα μαθήματα

του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Η δήλωση των μαθημάτων παρακολούθησης είναι υποχρεωτική για κάθε εξάμηνο. Παραβίαση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου. Σε αυτή την περίπτωση, για τη συνέχιση της φοίτησης απαιτείται απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ύστερα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Το ανώτατο όριο απουσιών ανά μάθημα ορίζεται στο 20% του συνολικού αριθμού των διαλέξεων. Απουσίες σε ποσοστό μεγαλύτερο του 20% σε ένα μάθημα έχει ως αποτέλεσμα ο φοιτητής να αποτυγχάνει στο συγκεκριμένο μάθημα. Σε αυτή την περίπτωση ο φοιτητής επαναλαμβάνει την παρακολούθηση του μαθήματος.

Το σύνολο των αδικαιολόγητων απουσιών δε μπορεί να ξεπερνάει το 20% των ωρών ανά μάθημα, ενώ το σύνολο των δικαιολογημένων απουσιών δεν μπορεί να ξεπερνάει το 20% των συνολικών ωρών ανά μάθημα του ΠΜΣ. Η κατάθεση των δικαιολογητικών για τις απουσίες θα πραγματοποιείται το αργότερο εντός δεκαπέντε ημερών (15) από το χρόνο απουσίας του Μ.Φ. Σε περίπτωση που κάποιος φοιτητής ξεπεράσει το όριο του 20% των συνολικών ωρών του ΠΜΣ τότε διαγράφεται από το ΠΜΣ. Η Συντονιστική Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει διαφορετικά, κατά περίπτωση, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, εφ' όσον συντρέχει λόγος ανώτερης βίας. Η παρουσία και ενεργός συμμετοχή του φοιτητή είναι απαραίτητη και υποχρεωτική σε όλα τα μαθήματα.

Μεταπτυχιακό Πιστοποιητικό στη Δημόσια Υγεία - Public Health

Όσοι υποψήφιοι επιθυμούν να διακόψουν τις σπουδές τους στο τέλος των δύο εξαμήνων (Α' και Β' εξάμηνο) και έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα των δύο εξαμήνων, δύναται να τους χορηγηθεί μεταπτυχιακό πιστοποιητικό στη Δημόσια Υγεία (Certificate in Public Health).

Τα μαθήματα - εργαστήρια πραγματοποιούνται στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

Βαθμολογία - Εξετάσεις - Ορισμός ΕΚ και ΤΕΕ

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΠΜΣ πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον διδάσκοντα του κάθε μαθήματος. Η επίδοση σε κάθε μάθημα αξιολογείται από τον/ους διδάσκοντα/ες και βαθμολογείται με την ισχύουσα, για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κλίμακα βαθμολογίας. Συγκεκριμένα, οι βαθμοί που δίδονται, κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10) με διαβαθμίσεις της ακέραης ή μισής μονάδας. Προβιβασμοί βαθμοί είναι το 5 και οι μεγαλύτεροί του.

Η βαθμολογία των μαθημάτων κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός 20 ημερών από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου.

Τα αποτελέσματα της βαθμολόγησης των μαθημάτων κοινοποιούνται με ευθύνη του/της υπεύθυνου/ης συντονιστή/τριας του μαθήματος στους/στις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες δεκαπέντε (15) ημέρες μετά την ημερομηνία εξέτασης ή στην περίπτωση που η αξιολόγηση γίνεται βάσει εργασιών, είκοσι (20) ημέρες μετά την ημερομηνία παράδοσης των εργασιών. Δεν επιτρέπεται η επαναληπτική εξέταση προκειμένου ο/η φοιτητής/τρια να βελτιώσει τη βαθμολογία του σε μαθήματα που έχει εξεταστεί επιτυχώς.

Για την απόκτηση ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι ενενήντα (90) ECTS.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται με απόφαση του αρμοδίου, κατά περίπτωση, οργάνου στην περίπτωση που αποτύχει δύο φορές στο ίδιο μάθημα ή σε περίπτωση που αποτύχει σε δύο διαφορετικά μαθήματα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επαναληπτική εξεταστική περίοδος.

Για κάθε ΜΦ ορίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων καθηγητής (ΕΚ). Η Σ.Ε. και ο ΕΚ έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας μπορεί να ληφθεί και με τη σύμφωνη γνώμη μόνο των δύο μελών της ΤΕΕ, τα οποία και βαθμολογούν.

Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση της ΜΔΕ, ο φοιτητής μπορεί να επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, όχι νωρίτερα από 3 μήνες, ούτε αργότερα από 12 μήνες, από την προηγούμενη εξέταση. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Για την απονομή του Δ.Μ.Σ., απαιτείται προαγωγικός βαθμός σε όλα τα μεταπτυχιακά μαθήματα και στη ΜΔΕ. Αν η εν λόγω προϋπόθεση δεν επιτευχθεί μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δικαιούται απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων, όπου έλαβε προαγωγικό βαθμό και αποχωρεί.

Άρθρο 8

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Στο Γ' εξαμήνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, προκειμένου να τους απονεμηθεί Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Δημόσια Υγεία- Public Health» στην ειδικότητα Υγεία και Περιβάλλον ή στην ειδικότητα της Προληπτικής και Κοινωνικής Ιατρικής. Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της ΔΕ, ο φοιτητής δεν υποχρεούται να παρακολουθεί μαθήματα.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει δικαίωμα υποβολής θέματος ΜΔΕ εφόσον έχει παρακολουθήσει και εξετασθεί επιτυχώς στα $\frac{3}{4}$ των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου σπουδών που αντιστοιχούν στο 75% των ECTS των δύο εξαμήνων και ισοδυναμούν με 45 ECTS.

Ο στόχος της ΔΕ είναι να συνδυάσει:

- την ανάπτυξη/βελτίωση των ερευνητικών, αναλυτικών, αναφορικών και επεμβατικών δεξιοτήτων των μεταπτυχιακών σπουδαστών, την αντιμετώπιση με επιστημονική επάρκεια σε θέματα ή προβλήματα Δημόσιας Υγείας
- την κριτική θεώρηση της βιβλιογραφίας επί συγκεκριμένου αντικειμένου
- την εξακρίβωση, περιγραφή, επιστημονική διερεύνηση και ανάλυση σημαντικών προβλημάτων Δημόσιας Υγείας
- την πρόταση και εφαρμογή μέτρων για την επίλυση σχετικών προβλημάτων.

Στο τέλος του Β' εξαμήνου (ο ακριβής χρόνος προσδιορίζεται από τη ΣΕ), κοινοποιούνται από τους διδάσκοντες μέλη ΔΕΠ μέσω της γραμματείας του ΠΜΣ, προτεινόμενα θέματα διπλωματικών στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Έως το τέλος του Β' εξαμήνου, οι φοιτητές πρέπει να έχουν επιλέξει το θέμα της διπλωματικής εργασίας τους και τον επιβλέποντα καθηγητή και να έχουν ορισθεί οι τριμελείς εξεταστικές επιτροπές στο πλαίσιο της συνέλευσης των διδασκόντων.

Η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων.

Τροποποίηση θέματος ή αντικατάσταση μέλους της Τ.Ε.Ε. γίνεται κατόπιν πρότασης του/της φοιτητή/φοιτήτριας ή του/της επιβλέποντα/πουσας προς το αρμόδιο όργανο του Π.Μ.Σ. και εξετάζεται κατά περίπτωση. Αλλαγή υπό την έννοια της μικρής τροποποίησης - συγκεκριμενοποίησης του τίτλου της διπλωματικής εργασίας χωρίς αλλαγή του γενικού θέματος και του βασικού σχεδιασμού της μελέτης, δύναται να γίνει μετά την υποβολή σχετικής αίτησης του/της μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας υπογεγραμμένη από τον/την επιβλέποντα/πουσα στη Γραμματεία του προγράμματος.

Μέλη ή επιβλέποντες της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της Διπλωματικής Εργασίας ορίζονται εξ όλων των κατηγοριών διδασκόντων όπως ορίζεται στο άρθρο 83 του ν. 4957/2022. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις απώλειας, αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης καθηκόντων επίβλεψης ή σπουδαίου λόγου (ασθένεια, απουσία στο εξωτερικό, κ.λπ.), είναι δυνατή η αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος.

Ο μέγιστος αριθμός επίβλεψης διπλωματικών εργασιών ανά επιβλέποντα ορίζεται σε οκτώ (8).

Ο υποψήφιος υποχρεούται δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν την δημόσια παρουσίαση να καταθέσει στην Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή αντίτυπο της διπλωματικής του εργασίας.

Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία ορίζεται από τη ΣΤ. Περιλαμβάνει την

προφορική ανάπτυξη της εργασίας εκ μέρους του ΜΦ και την υποβολή ερωτήσεων προς αυτόν, ώστε τα μέλη να διαμορφώσουν σαφή αντίληψη για το αντικείμενο της εργασίας.

Η βαθμολόγηση της ΔΕ στηρίζεται στην αξιολόγηση του περιεχομένου της, στην προφορική ανάπτυξη και τις απαντήσεις του ΜΦ στις υποβληθείσες ερωτήσεις.

Μετά το πέρας της υποστήριξης της Διπλωματικής Εργασίας από τον μεταπτυχιακό φοιτητή, η τριμελής επιτροπή αξιολογεί και βαθμολογεί.

Ο βαθμός της εργασίας εκφράζεται στη βαθμολογική κλίμακα των ακεραίων αριθμών ή μισής μονάδας από (0-10). Η εξέταση θεωρείται επιτυχής αν ο τελικός βαθμός είναι ανώτερος ή ίσος του πέντε (5) και εφόσον οι βαθμοί των δύο τουλάχιστον εξεταστών είναι ανώτεροι ή ίσοι του πέντε (5).

Η εξεταστική επιτροπή μπορεί να ζητήσει: (1) ελάχιστες διορθώσεις, στις οποίες ο/η υποψήφιος/α ανταποκρίνεται εντός χρονικού διαστήματος 30 ημερών.

Εφόσον αυτό ζητηθεί, η επιτροπή καταθέτει τον τελικό βαθμό στη Γραμματεία χωρίς περαιτέρω εξέταση, (2) μείζονος σημασίας διορθώσεις.

Στην περίπτωση (2) ορίζεται επανεξέταση του διορθωμένου κειμένου, οπότε εάν ο/η φοιτητής/τρια δεν ανταποκριθεί επιτυχώς διαγράφεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και απόφαση της ΣΕ. Στην περίπτωση αυτή, δεν απονέμεται στο/στη φοιτητή/τρια μεταπτυχιακό δίπλωμα αλλά χορηγείται πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο δικτυακό τόπο της οικείας Σχολής.

Για την καταχώρηση της βαθμολογίας της ΔΕ, το πρακτικό παρουσίασης, υποβάλλεται στη Γραμματεία από τον ΕΚ μαζί με έγγραφη αναφορά στις τυχόν δημοσιεύσεις, παρουσιάσεις σε συνέδρια, ομιλίες, παρακολουθήσεις πρακτικών ασκήσεων, εκπαιδευτικές ή ερευνητικές επισκέψεις, υποτροφίες κ.λπ. που σχετίζονται με την εκπόνηση του ΠΜΣ του ΜΦ. Για την καταχώρηση της βαθμολογίας της διπλωματικής εργασίας στο δελτίο (κάρτελα) του φοιτητή, δεν απαιτείται η έκδοση βαθμολογίου, αλλά λαμβάνεται υπόψη το πρακτικό της παρουσίασεως, το οποίο υποβάλλεται στη Γραμματεία της Ιατρικής.

Σε κάθε περίπτωση για την εξέταση-παρουσίαση της μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ισχύουν:

- η εξέταση-παρουσίαση γίνεται σε ανοικτό ακροατήριο
- η ανακοίνωση της ημερομηνίας, της ώρας και του τόπου παρουσίασης πρέπει να γίνεται τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες νωρίτερα και υποχρεωτικά εκτός των άλλων να κοινοποιείται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ
- ο ΜΦ έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα και έχει ολοκληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Πρόγραμμα Σπουδών
- ο ΜΦ να έχει τακτοποιήσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με τα τέλη φοίτησης.

Για την εκπόνηση και συγγραφή της ΜΔΕ, ισχύουν οι όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών του Πανεπιστημίου Πατρών στο Παράρτημα 2 του παρόντος.

Συγγραφή διπλωματικής εργασίας

Θέματα που αφορούν στη συγγραφή της Δ.Ε., όπως π.χ. γλώσσα, γραμματοσειρά, οδηγίες για την περίληψη, το περιεχόμενο, τη διάρθρωση και τον τρόπο παρουσίασης της εργασίας, ζητήματα βιβλιογραφίας, κ.λπ., παρατίθενται στο Παράρτημα 2 του παρόντος κανονισμού.

Μετά την παρουσίαση - υποστήριξη της Μ.Δ.Ε., η Εξεταστική Επιτροπή συντάσσει και υπογράφει πρακτικό Δημόσιας Παρουσίασης της Μ.Δ.Ε.

Για την καταχώριση της βαθμολογίας της ΔΕ, το πρακτικό παρουσίασης, υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Πρακτική Άσκηση (Π.Α.)

1. ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Βασικός στόχος της Πρακτικής Άσκησης είναι να δώσει στους φοιτητές την ευκαιρία να κατανοήσουν σε βάθος θέματος, τα προβλήματα και τις τάσεις στο τομέα της Δημόσιας Υγείας, εντάσσοντάς τους στις πραγματικές συνθήκες του χώρου της Δημόσιας Υγείας. Οι φοιτητές μπορούν έτσι να προετοιμαστούν κατάλληλα για την ένταξη τους στον κλάδο επιλογής τους, μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Οι μαθησιακοί στόχοι αναλύονται για την ευκολότερη διαχείριση της Πρακτικής Άσκησης. Οι μαθησιακοί στόχοι διευκολύνουν τη μάθηση και την απόδοση των φοιτητών κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης.

Οι γενικοί μαθησιακοί στόχοι των φοιτητών είναι οι εξής:

- Να ωφεληθούν από το συνδυασμό της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης με την εργασιακή εμπειρία έτσι ώστε να ενδυναμωθεί η κριτική σκέψη τους στις πτυχές της Δημόσιας Υγείας.
- Να βιώσουν την εμπειρία της εκτέλεσης εργασιών όπως αυτά απαιτούνται σε μια θέση εργασίας σε θέματα Δημόσιας Υγείας.
- Να αποκτήσουν καλύτερη πρακτική κατανόηση ενός τομέα της Δημόσιας Υγείας.
- Να κατανοήσουν τους τρόπους λειτουργίας του φορέα όπου πραγματοποιείται η Πρακτική Άσκηση.
- Να αναπτύξουν τα ενδιαφέροντα, ικανότητες, αξίες και δυνατότητες τους.

3. ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης, ο οποίος προέρχεται από τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) ή Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π.) ή Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) ή Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος Ιατρικής και έχει ως αντικείμενο τη γενική εποπτεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας της πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών, τον συντονισμό των Εποπτών Πρακτικής Άσκησης και των φορέων υποδοχής.

4. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ (πενταμελής)

Η επιτροπή εξέτασης απαρτίζεται από τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ «Δημόσια Υγεία»

5. ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Για την επιτυχή πραγματοποίηση της Πρακτικής Άσκησης απαιτείται στενή συνεργασία και σύμπραξη μεταξύ

του φοιτητή, του φορέα και του ΠΜΣ. Ένας φοιτητής της Πρακτικής Άσκησης διαφέρει από ένα νέο απόφοιτο στο ότι η εμπειρία της Πρακτικής Άσκησης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Έτσι, οι φοιτητές ελέγχονται από τον «Επιβλέποντα της Πρακτικής Άσκησης» που μπορεί να εργάζεται στο φορέα και από τον «Υπεύθυνο Καθηγητή της Πρακτικής Άσκησης» που μπορεί να είναι το ίδιο άτομο.

Η Πρακτική άσκηση θα μπορούσε να αποτελεί προκαταρκτικό τμήμα της διπλωματικής εργασίας (γνωριμία με το αντικείμενο) αλλά θα πρέπει να μπορεί να είναι απόλυτα διακριτή από τη διπλωματική εργασία στα δεδομένα που θα εμπεριέχει. Δεν θα πρέπει να υπάρχει καμία αλληλεπικάλυψη.

6. ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΕΣ

6.1. Υπευθυνότητες φοιτητή

Ο φοιτητής θα πρέπει να:

- αναλαμβάνει τις υπευθυνότητες της θέσης εργασίας του, είναι έμπιστος και τηρεί τους κανόνες του φορέα καθώς και τις πολιτικές υγείας και ασφάλειας.
- ορίζει συνάντηση με τον Ε.Υ. Πρακτικής Άσκησης στο Πανεπιστήμιο, με σκοπό τη συζήτηση σχετικά με τη συγγραφή της αναφοράς του (συνολικά ο φοιτητής πρέπει να συναντηθεί 3 φορές με τον υπεύθυνο Καθηγητή κατά τη διάρκεια του εξαμήνου).
- διευθετεί με το Φορέα την επίσκεψη του Ε.Υ. εντός εύλογου χρόνου από την έναρξη του εξαμήνου, για ενημέρωση της προόδου του και την επίλυση τυχών προβλημάτων.
- ικανοποιεί τις ακαδημαϊκές απαιτήσεις ετοιμάζοντας τεκμηριωμένη αναφορά που να δείχνει την επίγνωση των κανόνων δεοντολογίας κατά την εκπόνηση έρευνας στα πλαίσια μιας Πρακτικής Άσκησης.

6.2. Υπευθυνότητες του Επιβλέποντα της Πρακτικής Άσκησης

Ο Επιβλέπωντας της Πρακτικής Άσκησης (μέλος του φορέα) θα πρέπει να:

- αναθέτει στο φοιτητή πραγματικές ευθύνες
- αντιμετωπίζει το φοιτητή όπως αντιμετωπίζει και τους υπόλοιπους υπαλλήλους, όσον αφορά την κατάρτιση και την αξιολόγηση
- συμμετέχει στον καθορισμό στόχων του φοιτητή ούτως ώστε οι ρόλοι και οι υπευθυνότητες να γίνονται ξεκάθαροι
- παρακολουθεί την απόδοση του φοιτητή, αναλαμβάνοντας δράση όπου θεωρείται χρήσιμο
- συμβουλεύει το φοιτητή στην ετοιμασία της τεκμηριωμένης αναφοράς
- ενθαρρύνει τον φοιτητή να συμμετέχει σε διάφορες δραστηριότητες του φορέα
- είναι διαθέσιμος για συναντήσεις και επαφές με τον Ε.Υ. σχετικά με την πρόοδο του φοιτητή
- διαβεβαιώνει ότι ο φοιτητής έχει επίγνωση της πολιτικής υγείας και ασφάλειας της φορέας και ότι εκπαιδεύεται κατάλληλα
- συμπληρώνει ερωτηματολόγια σχετικά με την απόδοση του φοιτητή

6.3. Υπευθυνότητες του Ε.Υ. Καθηγητή της Πρακτικής Άσκησης

Ο Ε.Υ. Καθηγητής της Πρακτικής Άσκησης θα πρέπει να:

- έρχεται σε επαφή με τον Επιβλέποντα της Πρακτικής Άσκησης για να βεβαιώσει ότι ο φοιτητής σέβεται και διατηρεί τα πρότυπα του φορέα.
- επισκεφθεί τον φοιτητή και τον Επιβλέποντα αυτού στο φορέα τουλάχιστον για μια (1) φορά για να συζητήσει σχετικά με την απόδοση του φοιτητή και τις ακαδημαϊκές απαιτήσεις της εργασίας.
- έρχεται σε επαφή με τον φοιτητή για να βοηθήσει στη βελτίωση του και να μεγιστοποιήσει τις ευκαιρίες μάθησης.
- καθοδηγεί τον φοιτητή σχετικά με την εμπεριστατωμένη έκθεση μάθησης και την αναφορά του.
- αξιολογεί και βαθμολογεί την αναφορά της Πρακτικής Άσκησης του φοιτητή.

7. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

7.1. Επικοινωνία με τον Ε.Υ. Καθηγητή

Η πρώτη επαφή με τον Ε.Υ. Καθηγητή είναι υπόθεση των φοιτητών. Είναι σημαντικό να επικοινωνούν οι φοιτητές όποτε κρίνουν αναγκαίο με τον Υπεύθυνο Καθηγητή σας για να τον ενημερώνουν σχετικά με την πρόοδο καθ' όλη τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης. Είναι σημαντικό να μεριμνήσουν οι φοιτητές όπως ο Επιβλέπωντας να είναι διαθέσιμος να συναντήσει τον Ε.Υ. Καθηγητή.

7.2. Καθοδήγηση σχετικά με την αναφορά της πρακτικής άσκησης

Ο ρόλος του Ε.Υ. Καθηγητή σχετικά με την αναφορά της Πρακτικής Άσκησης περιορίζεται στη γενική καθοδήγηση και στην παροχή συμβουλών. Δεδομένου ότι η αναφορά θεωρείται γραπτή εργασία, οι υπεύθυνοι Καθηγητές δεν θα πρέπει να βαθμολογήσουν ή να σχολιάσουν μια πλήρη εκδοχή της αναφοράς (παρά μόνο την τελική που θα παραδοθεί στο τέλος της περιόδου), αλλά να παρέχουν εισηγήσεις σχετικά με το γενικό περιεχόμενο της.

7.3. Σε περίπτωση προβλήματος

Σε περίπτωση που αντιμετωπίζετε πρόβλημα με την Πρακτική σας Άσκηση, είναι σημαντικό να επικοινωνήσετε άμεσα με το ΠΜΣ ή/και τον Ε.Υ. Καθηγητή σας.

7.4. Αξιολόγηση Πρακτικής Άσκησης

Η Πρακτική Άσκηση θα αξιολογηθεί μέσα από δύο είδη εργασιών:

α) Την παρουσίαση της Πρακτικής Άσκησης σε μορφή ppt ή roster, το οποίο θα αποτελέσει το 80% του τελικού βαθμού και θα πραγματοποιηθεί μετά το τέλος της εξεταστικής περιόδου.

β) Τη σύντομη αναφορά της Πρακτικής Άσκησης σε μορφή doc/pdf η οποία θα βαθμολογηθεί με το 20% του τελικού βαθμού και θα προσκομιστεί στον Ε.Υ. πριν την ημέρα παρουσίασης.

7.5. Παρουσίαση Πρακτικής Άσκησης

Η Παρουσίαση της Πρακτικής Άσκησης έχει ως στόχο να σας ενθαρρύνει να εξετάσετε τους συνδέσμους (πραγματικούς και δυνητικούς) μεταξύ της πανεπιστημιακής σας εκπαίδευσης και της εργασιακής σας εμπειρίας και να αξιολογήσετε την ικανότητά σας. Η παρουσίαση της Πρακτικής Άσκησης δεν είναι μια επιχειρηματική παρουσίαση. Το θέμα της παρουσίασης ίσως χρειαστεί μια προκαταρκτική έρευνα (π.χ. συνεντεύξεις ή ερωτηματολόγια). Παρόλα αυτά, η έρευνα αυτή δεν είναι πάντοτε απαραίτητη. Οι κύριες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά

με το θέμα της παρουσίασής σας είναι η μεθοδολογία και ο τρόπος προσέγγισης του θέματος θα πρέπει να είναι κατάλληλα για την ανάλυση του επιλεχθέντος θέματος προς μελέτη.

Κάθε φοιτητής έχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει μια ποικιλία θεωριών και τεχνικών για να εντοπίσει προβλήματα και άλλα ζητήματα. Αυτό θα του δίνει τη δυνατότητα να διευκρινίζει και να επεξηγεί τις αποφάσεις και επιλογές του και να περιγράφει τις αλλαγές που πιστεύει θα έπρεπε να ληφθούν υπόψη. Στον τίτλο της παρουσίασης, ο όρος «Φορέας Πρακτικής Άσκησης» αναφέρεται σε όλα τα είδη των εργασιακών χώρων όπου θα πραγματοποιηθούν οι Πρακτικές Ασκήσεις. Ως εκ τούτου, μπορεί να ερμηνευτεί με την όσο το δυνατό ευρύτερη έννοια, να συμπεριλάβει δηλαδή όχι μόνο το δικό σας χώρο εργασίας αλλά το ευρύτερο οργανωτικό πλαίσιο καθώς και τον «επιχειρηματικό τομέα» στον οποίο ανήκει ο φορέας στον οποίο εργάζεστε.

Σε περίπτωση που ο φοιτητής χρησιμοποιήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που θα ανακτήσει κατά την δραστηριότητα του στο φορέα και που αυτές αποτελούν ευαίσθητο υλικό για το Φορέα, θα πρέπει είτε να εξασφαλίσει «Δεοντολογική Έγκριση» από τον Επιβλέποντα της Πρακτικής Άσκησης ή να χρησιμοποιήσει αυτό το υλικό με τρόπο που να μην βλάπτει τα συμφέροντα του φορέα. Ο φοιτητής θα πρέπει να ενημερώσει το Φορέα σχετικά με τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί στην έρευνά του/της. Κατά την παρουσίαση, ο φοιτητής θα πρέπει να δείξει όλα τα στάδια της υλοποίησης της πρακτικής εργασίας. Η Παρουσίαση της Πρακτικής Εργασίας σε.ppt έχει διάρκεια 12 λεπτά (3 λεπτά ερωτήσεις) και θα πρέπει ο φοιτητής να παρουσιάσει τεκμηριωμένα την Πρακτική Εργασία που πραγματοποίησε σε ένα φορέα. Η παρουσίαση θα πρέπει να έχει τη δομή: Τίτλος, Εισαγωγή, Σκοπός πρακτικής, Μεθοδολογία υλοποίησης, Αποτελέσματα, Συμπεράσματα, Προτάσεις.

8. ΑΝΑΦΟΡΑ

Η αναφορά θα πρέπει να αποτελεί μια περιγραφική ανάλυση της Πρακτικής Άσκησης. Σκοπός αυτής είναι να παρέχει στο ΠΜΣ και τους μελλοντικούς φοιτητές, πληροφορίες που θα βοηθήσουν στη λήψη αποφάσεων σχετικά με μελλοντικές Πρακτικές Ασκήσεις. Η αναφορά θα βοηθήσει τους φοιτητές να επιτύχουν τους καθορισμένους μαθησιακούς τους στόχους. Η αναφορά της Πρακτικής Άσκησης μπορεί να αποτελείται από 5 μέρη, με κάθε μέρος να είναι περίπου έκτασης 500 λέξεις:

α. Οργανωτικό Ιστορικό

Ποιες είναι οι δραστηριότητες και η παραγωγή του φορέα; Πώς είναι δομημένος ο φορέας και πώς το τμήμα στο οποίο εργαστήκατε ταιριάζει με την οργάνωση αυτής; Σε ποιες γεωγραφικές περιοχές δραστηριοποιείται ο φορέας;

β. Επαγγελματική Εμπειρία-Διαδικασία Ένταξης

Θα πρέπει να περιγραφούν οι Υπευθυνότητες και τα καθήκοντα που εκτελέστηκαν κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης. Ποιες ήταν οι δραστηριότητες σας; Ποια ήταν η θέση εργασίας σας; Σε ποιόν απευθυνόσασταν; Με ποιους είχατε επαφή; Γράψτε λίγα λόγια για την ένταξη σας στον φορέα και την κατάρτιση που λάβατε κατά

τις πρώτες εβδομάδες εργασίας σας. Μήπως είχατε εκ των προτέρων επικοινωνία με άλλο φοιτητή; Μήπως παρακολούθησατε ορισμένα μαθήματα; Τι σας βοήθησε να προσαρμοστείτε; Να θυμάστε ότι οι διαδικασίες ένταξης μπορεί να γίνονται ανεπίσημα μερικές φορές.

γ. Πρακτικές

Αναλύστε εν' συντομία ποιες σχετικές θεωρίες ή/και τεχνικές που είχατε διδαχθεί στο πτυχίο σας έχετε συναντήσει να εφαρμόζονται/αξιοποιούνται από τον φορέα.

δ. Συμβουλές για Μελλοντικούς Φοιτητές

Πρακτικές πληροφορίες που δύνανται να βοηθήσουν μελλοντικούς φοιτητές που θα κάνουν αίτηση στον ίδιο φορέα με εσάς: συμπεριλάβετε οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία, το κόστος διαβίωσης, τις τοπικές διευκολύνσεις, τα λεωφορεία/μεταφορικά μέσα κ.λπ.

ε. Ημερολόγιο - Εβδομαδιαία Έκθεση Μάθησης

Μια ενότητα μέσα στην έκθεση πρακτικής άσκησης που θα πρέπει να αναφέρεται στην εμπειρία που αποκομίσατε από την Πρακτική σας Άσκηση και η οποία αποτυπώνεται στα εβδομαδιαία έντυπα από την τήρηση του Ημερολογίου. Η ενότητα αυτή θα αποτελεί μια περιλήψη των όσων κατά τη γνώμη σας έχετε αποκομίσει από την Πρακτική σας Άσκηση γενικότερα, από άποψης βελτίωσης δεξιοτήτων, απόκτησης γνώσεων, εμπειριών, κατάρτισης κ.λπ., ενώ ταυτόχρονα απαιτεί από εσάς να ομαδοποιήσετε τα όσα κερδίσατε από αυτή, για παράδειγμα τις ενεργές αξίες που αποκτήσατε καθ' όλη τη διάρκεια της Πρακτικής. Είναι πολύ σημαντικό ο σχολιασμός σε αυτή την ενότητα να είναι συνοψασμένος με τα σχόλια στα εβδομαδιαία έντυπα που θα προκύψουν από την τήρηση του Ημερολογίου. Όλα τα εβδομαδιαία έντυπα από το ημερολόγιο σας θα πρέπει να συμπεριληφθούν σε ένα παράρτημα της αναφοράς της πρακτικής άσκησης.

Η Αναφορά πρέπει να συνάδει με τον «Οδηγό Συγγραφής Πτυχιακής Εργασίας». Επιπλέον θα πρέπει να τηρεί τα παρακάτω:

Η έκταση της δεν πρέπει να ξεπερνά τις 3.000-5.000 λέξεις (συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων και αναφορών). Οι αναφορές που υπερβαίνουν το καθορισμένο όριο λέξεων θα έχουν 10% αρνητικό αντίκτυπο στο βαθμό. Ο αριθμός των λέξεων θα πρέπει να αναφέρεται ρητά στην πρώτη σελίδα μετά το εξώφυλλο. Παραρτήματα (τουλάχιστον ένα παράρτημα θα πρέπει να συμπεριληφθεί στο Δοκίμιο). Τα παραρτήματα χρησιμοποιούνται για την απόδειξη ή εμφάνιση του υλικού, το οποίο υποστηρίζει το κυρίως κείμενο της αναφοράς. Για παράδειγμα, ένα παράρτημα μπορεί να είναι ένα κομμάτι από τις εταιρικές εκδόσεις, ένας πίνακας ή ένα διάγραμμα που απεικονίζει ένα συγκεκριμένο σημείο της αναφοράς. Τα παραρτήματα δεν χρησιμοποιούνται για κάλυψη της απαιτούμενης ποσότητας λέξεων. Η υπερβολική χρήση παραρτημάτων θα έχει αρνητικό αποτέλεσμα στην τελική βαθμολογία. Η έλλειψη αναφορών ή οι εσφαλμένες αναφορές θα έχουν αρνητική βαθμολογία και οι περιπτώσεις λανθασμένου τρόπου αναφοράς μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο πειθαρχικής κύρωσης για λογοκλοπή.

Οι ανωτέρω απαιτήσεις που αφορούν στην παρουσίαση της αναφοράς πρέπει να τηρούνται αυστηρά.

Οποιοσδήποτε παρεκκλίσεις θα έχουν αρνητική βαθμολογία ή θα έχουν ως αποτέλεσμα να σας ζητηθεί να υποβάλετε εκ νέου την αναφορά σας στην κατάλληλη μορφή. Οι αναφορές της Πρακτικής Άσκησης αντιμετωπίζονται όπως αντιμετωπίζεται οποιαδήποτε άλλη εξέταση. Ο σκοπός της αναφοράς της Πρακτικής Άσκησης είναι να ενθαρρύνει τους φοιτητές να εξετάσουν την πραγματική και τη δυναμική σχέση των Πανεπιστημιακών σπουδών τους με την εργασιακή τους εμπειρία. Γι' αυτό το λόγο δίνεται υψηλότερη βαθμολογία εάν αποδείξετε ότι:

- Κατανοείτε πλήρως τις σχετικές θεωρίες και τεχνικές.
- Κατέχετε τις γνώσεις και δεξιότητες, τις οποίες μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για την αξιολόγηση της εμπειρίας που αποκομίσατε κατά την Πρακτική Άσκηση.
- Εκτιμάτε την χρησιμότητα, την εγκυρότητα αλλά και τους περιορισμούς των Πανεπιστημιακών σπουδών σας, μέσω της εμπειρίας που αποκομίσατε κατά την Πρακτική Άσκηση.
- Η κριτική ανάλυση είναι ζωτικής σημασίας. Αποφύγετε την υπερβολική εξάρτηση από δευτεροβάθμιες πηγές και την άκριτη αποδοχή δηλώσεων σε έγγραφα του φορέα. Η απλή αναπαραγωγή πληροφοριών χωρίς σχόλια και επιχειρήματα δεν αρκεί.

9. ΠΛΑΙΣΙΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Κατά τη διάρκεια των πρώτων σταδίων της Πρακτικής σας Άσκησης (για παράδειγμα κατά τη διάρκεια των πρώτων εβδομάδων) θα πρέπει να οργανώσετε μια συνάντηση με τον ΕΥ της Πρακτικής Άσκησης με σκοπό να συζητήσετε και να συμφωνήσετε για το πλαίσιο της Πρακτικής σας Άσκησης. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας θα πρέπει να μεριμνήσετε και να απαντήσετε τουλάχιστον τα ακόλουθα βασικά ερωτήματα:

Ποιος είναι ο ρόλος σας μέσα στο φορέα; Τι συνεπάγεται ο ρόλος αυτός; Ποιες είναι οι υπευθυνότητες σας; Ποιοι είναι οι στόχοι σας; Ποιες προσωπικές σας δεξιότητες θέλετε να βελτιώσετε/αποκτήσετε; Πώς θα αξιολογείται η πρόοδός σας από τον Ε.Υ; Τι είδους Κατάρτισης/μάθησης/ανάπτυξη ευκαιριών θα σας δοθεί;

Το ημερολόγιο θα πρέπει να συντάσσεται μηνιαία. Θα πρέπει να δημιουργήσετε μια ξεχωριστή καταχώρηση για κάθε βδομάδα της Πρακτικής σας Άσκησης. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να συναντάτε σε μηνιαία βάση τον Ε.Υ. της Πρακτικής σας Άσκησης όπου θα του παρουσιάζεται το ημερολόγιο και αφού υπογράφεται και από τους δύο, θα παραδίδεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Οι συναντήσεις θα πρέπει να σας επιτρέπουν να:

Λαμβάνετε σχόλια σχετικά με την απόδοσή σας από τον Επιβλέποντα της Πρακτικής σας Άσκησης. Προβληματίζεστε σχετικά με το τι έχετε επιτύχει και πώς; Προβληματίζεστε σχετικά με οποιαδήποτε προβλήματα αντιμετωπίσατε, επισημαίνοντας ορισμένα ιδιαίτερα προβλήματα ή τομείς δυσκολίας που προέκυψαν, αποφασίζοντας τρόπους επίλυσης αυτών. Αποφασίζετε σχετικά με την πορεία δράσης στο επόμενο στάδιο της Πρακτικής Άσκησης, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδό σας μέχρι την καθορισμένη χρονική στιγμή.

Οι συναντήσεις αυτές θα είναι πιο αποτελεσματικές για εσάς (και τον Ε.Υ σας) εάν γίνεται σωστή προετοιμασία εκ των προτέρων. Η εν λόγω προετοιμασία θα πρέπει

να περιλαμβάνει: Προβληματισμό σχετικά με το τι έχετε πραγματοποιήσει μέχρι στιγμής. Τον τρόπο με τον οποίο το έχετε πραγματοποιήσει. Εντοπισμό προβλημάτων, περιορισμών και ευκαιριών. Τι πήγε καλά; Τι πήγε λάθος; Τι εμπόδια συναντήσατε; Πώς ξεπεράσατε τα εμπόδια αυτά; Τι έχετε μάθει; Αισθάνεστε ότι βελτιώσατε τις δεξιότητές σας; Με ποιον τρόπο; Θα αλλάζατε τον τρόπο προσέγγισής σας εάν βρισκόσασταν αντιμέτωποι με μια παρόμοια κατάσταση στο μέλλον; Με ποιόν τρόπο;

Κάθε μια από τις καταχωρήσεις του ημερολογίου θα πρέπει να περιλαμβάνει σχόλια σχετικά με:

- Τις δραστηριότητες στις οποίες έχετε εμπλακεί.
- Προβληματισμούς σχετικά με τυχόν προβλήματα που έχετε αντιμετωπίσει και τι μέτρα λάβατε για την επίλυση αυτών.
- Την εκμάθησή σας. Θα πρέπει να αναφερθείτε στις δεξιότητες που αναπτύξατε και τις γνώσεις που λάβατε καθώς και σε οποιαδήποτε βελτίωση σε προσωπικό επίπεδο λόγω των εμπειριών που αποκομίσατε. Τους βασικότερους στόχους που θέσατε για τον επόμενο μήνα. Την υπογραφή του Ε.Υ και τα σχόλια αυτού. Την υπογραφή και τα σχόλια σας.

10. ΣΥΝΔΕΣΗ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Μια ενότητα μέσα στην αναφορά της πρακτικής άσκησης η οποία θα αποτελεί μια περίληψη των όσων κατά τη γνώμη σας έχετε αποκομίσει από την Πρακτική σας Άσκηση γενικότερα. Η Περίληψη σας προτρέπει να προβληματιστείτε σχετικά με την Πρακτική Άσκηση στο σύνολό της, σχετικά με το τι έχετε μάθει, εάν έχετε εξελιχθεί ως προσωπικότητα, τι δεξιότητες έχετε αναπτύξει, πώς εξελιχθήκατε ως φοιτητές. Έχετε την ευκαιρία να αξιολογήσετε την απόδοση σας βάσει των στόχων που τέθηκαν. Έχουν επιτευχθεί αυτοί οι στόχοι; Γνωρίσατε περαιτέρω ανάπτυξη από την αναμενόμενη; Αξιολογήστε ότι έχετε διδαχθεί. (Μην ανησυχείτε εάν δεν έχετε επιτύχει όλους τους στόχους που θέσατε. Αυτό δεν θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στο βαθμό σας). Ωστόσο, σε περίπτωση αποτυχίας επίτευξης των τιθέμενων στόχων, είναι σημαντικό να προβληματιστείτε σχετικά με το λόγο αυτού του αποτελέσματος. Η ικανότητα σκέψης και προβληματισμού σας είναι κάτι που αξιολογείται στην έκθεσή σας. Παραδείγματα της εν λόγω βελτίωσης μπορεί να είναι τα ακόλουθα:

- Ίσως διαπιστώσετε ότι τώρα μπορείτε να αντιμετωπίσετε επιτυχώς ένα έργο, για το οποίο νιώθατε ανασφαλές κατά την έναρξη της Πρακτικής σας Άσκησης (για παράδειγμα το να δίνετε απαντήσεις σε ερωτήματα κατά τη διάρκεια τηλεφωνικών επικοινωνιών). Πώς νομίζετε αποκτήσατε αυτή τη πρωτόγνωρη αυτοπεποίθηση και εμπειρογνωμοσύνη;
- Σκεφτείτε ένα λάθος που κάνατε στην εργασία σας ή μια κατάσταση που βγήκε εκτός ελέγχου. Έχοντας το πλεονέκτημα της υστερινής γνώσης, πώς θα αντιδρούσατε σε μια παρόμοια κατάσταση σήμερα; Τι σας δίδαξε η εμπειρία αυτή;
- Έχετε βιώσει μια ιδιαίτερα δύσκολη ή κρίσιμη κατάσταση στη δουλειά; Πώς την αντιμετωπίσατε; Ποιο ήταν το αποτέλεσμα αυτής; Τι σας δίδαξε η εμπειρία αυτή όσον αφορά τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισης

τέτοιων καταστάσεων; Μάθατε καινούρια πράγματα για τον εαυτό σας και τις εργασιακές σας σχέσεις μέσα από αυτή την εμπειρία;

- Διαπιστώσατε ότι έχετε κάποιο πρόβλημα με την επικοινωνία ή με την αποδοχή σας από οποιοδήποτε άτομο εντός του εργασιακού σας περιβάλλοντος; Ποιοι νομίζετε είναι οι λόγοι που οδήγησαν σε κάτι τέτοιο και τι κάνατε για να το αντιμετωπίσετε; Μήπως η δυσκολία αυτή σας βοήθησε να αναπτύξετε δεξιότητες διαπροσωπικής επικοινωνίας, κατανόησης, διακριτικότητας, διορατικότητας κ.λπ.;

11. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Οι παρουσιάσεις και οι αναφορές της πρακτικής άσκησης αξιολογούνται από τριμελή Επιτροπή μέλος της οποίας είναι και Ε.Υ. Η βαθμολόγηση θα γίνεται από τον υπεύθυνο καθηγητή. Οι πιο κάτω κατευθυντήριες γραμμές καταδεικνύουν τη βαθμολόγηση και ταξινόμηση που πρέπει να δίνεται στις εργασίες των φοιτητών. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές δίνουν έμφαση στον τρόπο προσέγγισης που θα πρέπει να υιοθετηθεί από κάθε φοιτητή, κατά τη διάρκεια των σπουδών του. Κατά συνέπεια, οι φοιτητές συμβουλεύονται όπως διαβάσουν ολόκληρη την εργασία τους προτού την παραδώσουν, προκειμένου να κρίνουν κατά πόσο αυτή τηρεί τα κριτήρια που καθορίζονται για την επίτευξη μιας καλής βαθμολογίας.

12. ΣΥΜΒΟΛΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί 8 ECTS του πτυχίου σας.

13. ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Η παρουσίαση και η αναφορά της Πρακτικής Άσκησης (η οποία θα περιλαμβάνει και την παρουσίαση των προαναφερθέντων ημερολογίων) θα πρέπει να υποβληθεί σε έντυπη μορφή στο Π.Μ.Σ. και να αποσταλεί σε ηλεκτρονική μορφή στον Ε.Υ. όχι αργότερα από την Παρασκευή της τελευταίας εβδομάδας του ακαδημαϊκού εξαμήνου.

Άρθρο 9

Λοιπές Υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών

Υποχρεώσεις και δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να ανανεώνουν τη εγγραφή τους στην αρχή εκάστου διδακτικού εξαμήνου. Η ανανέωση γίνεται με αίτηση που υποβάλλεται στην αρχή κάθε εξαμήνου, μέσα σε προθεσμίες που ορίζονται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν τις κάτωθι υποχρεώσεις:

- Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του ισχύοντος προγράμματος σπουδών.
- Να υποβάλλουν τις απαιτούμενες εργασίες μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες.
- Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.
- Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, πριν την αξιολόγηση της διπλωματικής τους εργασίας, υπεύθυνη δήλωση ότι η διπλωματική εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής ούτε στο σύνολο ούτε σε επιμέρους τμήματα αυτής.
- Να καταβάλλουν τα προβλεπόμενα τέλη φοίτησης.
- Να σέβονται και να τηρούν τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, τις αποφάσεις των οργάνων του Π.Μ.Σ., του Τμήματος και του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α' κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Ίδρυμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια, συζητήσεις, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ. κ.ά. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δύναται να ασκούν επικουρικό διδακτικό έργο σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου με απόφαση αρμοδίου οργάνου του Π.Μ.Σ. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εκδίδουν υποχρεωτικά ακαδημαϊκή ταυτότητα μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Η Συνέλευση μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων όπως ορίζεται στον κανονισμό και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- φοιτητής που δεν ανανέωσε την εγγραφή του ή δεν παρακολούθησε μαθήματα για δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα χάνει αυτοδίκαια την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του Π.Μ.Σ.
- αυτοδίκαια κατόπιν σχετικής υποβολής αιτήσεως των μεταπτυχιακών φοιτητών,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης (σε κάθε περίπτωση, φοιτητής, ο οποίος δεν έχει ανταποκριθεί στις οικονομικές του υποχρεώσεις, δε δικαιούται να λάβει ούτε βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών, ούτε το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών),
- εάν δεν σέβονται και δεν τηρούν τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

1) Εγγεγραμμένοι φοιτητές Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύναται να φοιτούν δωρεάν σε Π.Μ.Σ., αν προβλέπεται η καταβολή τελών φοίτησης, εφόσον πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια του άρθρου 86 του ν. 4957/2022. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος δωρεάν φοίτησης λόγω οικονομικών ή κοινωνικών κριτηρίων είναι η πλήρωση προϋποθέσεων αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, που αντιστοιχεί κατ'ελάχιστον στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του επτάμισι με άριστα στα δέκα (7,5/10), εφόσον η αξιολόγηση στον βασικό τίτλο σπουδών που προσκομίζεται για την εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη δεκάβαθμη κλίμακα αξιολόγησης Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής, άλλως το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται αναλογικά σύμφωνα με την εκάστοτε κλίμακα αξιολόγησης, εφόσον

ο προσκομιζόμενος τίτλος σπουδών έχει χορηγηθεί από Ίδρυμα της αλλοδαπής.

2) Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που φοιτούν δωρεάν δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος. Αν, κατά τον αριθμητικό υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης προκύπτει δεκαδικός αριθμός, γίνεται στρογγυλοποίηση στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα. Αν ο αριθμός των δικαιούχων απαλλαγής υπερβαίνει το ποσοστό της παρούσας, οι δικαιούχοι επιλέγονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης έως τη συμπλήρωση του αριθμού.

3) Η υποβολή των αιτήσεων για τη δωρεάν φοίτηση ανά Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισδοχής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ και σε χρονικό διάστημα που θα ορίσει το ίδιο το Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση των υποψηφίων σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής στο Π.Μ.Σ.

4) Δικαίωμα δωρεάν φοίτησης έχει ο φοιτητής του Π.Μ.Σ. που πληροί την προϋπόθεση της παρ. 1, εφόσον ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια:

α) ο μέσος όρος του αθροίσματος των φορολογητέων εισοδημάτων των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του συνόλου των μελών της οικογένειας του αιτούντος την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, ήτοι του ίδιου του αιτούντος, των γονέων του, ανεξαρτήτως αν κάνουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, και των αδελφών του έως είκοσι έξι (26) ετών, εφόσον είναι άγαμοι και έχουν ίδιο φορολογητέο εισόδημα κατά την έννοια του άρθρου 7 του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), αν ο αιτών δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του και είναι άγαμος ή δεν έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης,

β) ο μέσος όρος του ατομικού φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., αν ο αιτών έχει συμπληρώσει το 26ο έτος της ηλικίας του,

γ) ο μέσος όρος του αθροίσματος του φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος την απαλλαγή από τέλη φοίτησης και του ή της συζύγου ή συμβιούντος του, εφόσον είναι έγγαμος ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, ανεξαρτήτως

αν υποβάλλουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

5) Αν ο αιτών την απαλλαγή δεν έχει συμπληρώσει το 26ο έτος της ηλικίας του και είναι τέκνο τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας ή τέκνο άγαμου γονέα ή ορφανός τουλάχιστον από έναν (1) γονέα ή άτομο με αναπηρία ή μέλος νοικοκυριού με άτομο με αναπηρία δύναται να

αιτηθεί την απαλλαγή κατά το ήμισυ (50%) από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης, εφόσον ο μέσος όρος στην περ. α) της παρ. 4 υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) και δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος.

6) Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος σε περίπτωση μονοτμηματικού Π.Μ.Σ. και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

7) Η δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης παρέχεται αποκλειστικά για τη φοίτηση σε ένα (1) Π.Μ.Σ. που οργανώνεται από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής.

8) Δεν δικαιούνται απαλλαγής όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή. Στην περίπτωση αυτή υποβάλλεται αίτηση η οποία επέχει θέση Υπεύθυνης Δήλωσης και το Τμήμα δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά όποιο άλλο δικαιολογητικό κρίνει απαραίτητο.

9) Το παρόν δεν εφαρμόζεται σε πολίτες τρίτων χωρών. Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 10

Απονομή και Βαθμός ΔΜΣ

Προϋποθέσεις Απονομής ΔΜΣ

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και λαμβάνει το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, όταν εκπληρώσει όλες τις, υπό του Προγράμματος και του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών, προβλεπόμενες υποχρεώσεις. Ειδικότερα:

α) περατώσει επιτυχώς με προαγωγικό βαθμό τα προβλεπόμενα μαθήματα,

β) αξιολογηθεί επιτυχώς κατά την δημόσια παρουσίαση της Μ.Δ.Ε.,

γ) εκπληρώσει όλες τις οικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις του/της.

Εάν οι εν λόγω προϋποθέσεις δεν επιτευχθούν μέσα στην μέγιστη προβλεπόμενη διάρκεια σπουδών, ο/η μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. κατόπιν πράξης διαγραφής η οποία εκδίδεται μετά από απόφαση της Συνέλευσης και κοινοποιείται στον/στην ενδιαφερόμενο/η από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Σε αυτήν την περίπτωση δικαιούται μόνον απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων, όπου έλαβε προαγωγικό βαθμό.

Ο τελικός βαθμός κάθε μαθήματος είναι το γινόμενο του βαθμού επίδοσης επί τον συντελεστή βαρύτητας που καθορίζεται από τα ECTS. Ανεπιτυχής απόδοση συνεπάγεται επανάληψη της παρακολούθησης του μαθήματος για μια ακόμη φορά.

Βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης αποτελεί ο μέσος όρος της συνολικής βαθμολογίας καθ' όλα τα έτη σπουδών, όπως αυτή προκύπτει από το άθροισμα της βαθμολογίας κάθε μαθήματος, την προσθήκη της βαθμολογίας της διπλωματικής εργασίας

συνυπολογίζοντας την βαρύτητα κάθε μαθήματος ανάλογα με τα ECTS του. Ο τελικός βαθμός του διπλώματος ειδίκευσης προκύπτει αναλυτικά ως εξής:

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από την σταθμισμένη μέση τιμή των βαθμών των μαθημάτων του ΠΜΣ και της Διπλωματικής Εργασίας (συντελεστές στάθμισης αποτελούν οι πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της Διπλωματικής Εργασίας) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο:

Ο τελικός βαθμός του ΔΜΣ προκύπτει από τον βαθμό των μεταπτυχιακών μαθημάτων και τον βαθμό της ΔΕ, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ως ακολούθως:

Εξάμηνο 1: Βαθμός μαθήματος *ECTS/90

$NPH\_01*9/90 + NPH\_02*7/90 + NPH\_03*8/90 \dots = E1$

Εξάμηνο 2: Βαθμός μαθήματος * ECTS/90

Ειδίκευση I: $NPH\_08*7/90 + NPH\_09*7/90 + NPH\_10*7/90 \dots = E2$

Ειδίκευση II: $NPH\_11*8/90 + NPH\_12*6/90 + NPH\_13*7/90 \dots = E2$

Εξάμηνο 3: $NPH\_25*30/90 = E3$

Συνολικός βαθμός: $(E1+E2) \times 60\% + E3 \times 40\%$

Ο βαθμός του ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή περάτωση των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Στα απονεμόμενα ΔΜΣ αναγράφεται χαρακτηρισμός Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα που αντιστοιχεί σε:

- «Άριστα» από 8,50 έως 10
- «Λίαν Καλώς» από 6,50 έως 8,49
- «Καλώς» από 5 έως 6,49

Η απονομή των τίτλων ΔΜΣ εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Απαραίτητα δικαιολογητικά:

1. Υποβολή της διπλωματικής εργασίας ηλεκτρονικά μέσα από το σύστημα Νημερτής (<http://nemertes.lis.upatras.gr>).

2. Αποστολή στη Γραμματεία του Τμήματος των κάτωθι δικαιολογητικών με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο:

- a. Αίτηση Ορκωμοσίας
- b. Αριθμός πρωτοκόλλου κατάθεσης διπλωματικής εργασίας στο «ΝΗΜΕΡΤΗΣ»
- c. Υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 8 ν. 1599/1986), στην οποία να δηλώνετε ότι δεν έχετε εκκρεμότητες με το Πανεπιστήμιο Πατρών
- d. Βεβαίωση παράδοσης δωματίου (για φοιτητές που κατέχουν δωμάτιο στη Φοιτητική Εστία)
- e. Βεβαίωση Erasmus (για όσους έχουν συμμετάσχει)
- f. Απόδειξη πληρωμής διδάκτρων 2ης και 3ης δόσης

3. Αποστολή στη Γραμματεία του Τμήματος των κάτωθι δικαιολογητικών ταχυδρομικώς:

- a. 1 δοκίμιο με το τελικό κείμενο της διπλωματικής εργασίας (με βιβλιοδεσία θερμοκόλλησης και όχι σπιράλ)
- b. Ακαδημαϊκή ταυτότητα (εάν υπάρχει) σε διαφορετική περίπτωση υπεύθυνη δήλωση ότι την έχετε απολέσει ή δεν την είχατε εκδώσει.
- c. Ηλεκτρομαγνητική κάρτα (εάν υπάρχει).

Τελετουργικό Απονομής ΔΜΣ

Φοιτητής που ολοκλήρωσε επιτυχώς τις μεταπτυχιακές σπουδές του, ορκίζεται σε δημόσια τελετή ορκωμοσίας,

ενώπιον του Πρύτανη ή του Αντιπρύτανη ως εκπροσώπου του Πρύτανη και του Προέδρου του Τμήματος, που γίνεται μετά τη λήξη εκάστης εξεταστικής περιόδου, σε ημέρα και ώρα, που ορίζεται από τον Πρύτανη σε συνεργασία με τους Προέδρους των Τμημάτων. Ο όρκος δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του μεταπτυχιακού διπλώματος. Για λόγους ανωτέρας βίας (π.χ. λόγοι υγείας, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, στρατιωτικές υποχρεώσεις) και με αίτησή του προς τη Γραμματεία του Τμήματος του, ο απόφοιτος μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση του τίτλου σπουδών χωρίς να συμμετάσχει στην τελετή ορκωμοσίας ή να ζητήσει να συμμετάσχει σε επόμενη τελετή ορκωμοσίας. Η εξαίρεση από την υποχρέωση συμμετοχής σε ορκωμοσία εγκρίνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Πριν από την ορκωμοσία ή την απαλλαγή από αυτή, μπορεί να δίδεται στους αποφοίτους σχετικό πιστοποιητικό για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους.

Άρθρο 11

Λογοκλοπή

Ο/Η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει με τον ενδεδειγμένο τρόπο αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης - δημοσιευμένης ή μη - χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η αντιγραφή οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του/της. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της, αφού προηγουμένως του/της δοθεί η δυνατότητα να εκθέσει, προφορικός ή γραπτώς, τις απόψεις του/της επί του θέματος.

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 12

Φοιτητικές παροχές

Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες δύνανται να χρησιμοποιούν την υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή του Πανεπιστημίου, η οποία περιλαμβάνει χώρους διδασκαλίας κατάλληλα εξοπλισμένους με σύγχρονα μέσα διδασκαλίας και Η/Υ, τη Βιβλιοθήκη, και τις εγκαταστάσεις του Τμήματος.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των

σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 (Α' 83).

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται δωρεάν σίτιση και στέγαση με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητά τους, καθώς και την έδρα του ΑΕΙ, και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτό.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές λαμβάνουν διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις τους σε όλη τη διάρκεια του έτους και τα αναγκαία μέσα για την πολιτιστική τους καλλιέργεια και ψυχαγωγία.

Φοιτητικές υποτροφίες και βραβεία

Το Π.Μ.Σ. δύναται να παρέχει έναν αριθμό υποτροφιών βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων σε φοιτητές και φοιτήτριες πλήρους φοίτησης, σύμφωνα με απόφαση της Σ.Τ., στην οποία καθορίζεται, το ύψος των υποτροφιών, τα δικαιολογητικά, τα κριτήρια αξιολόγησης, η διαδικασία χορήγησης υποτροφιών, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων.

Οι υποτροφίες εγγράφονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. Το Π.Μ.Σ. δύναται επίσης σε έκτακτες περιπτώσεις να χορηγεί βραβεία σε φοιτητές και φοιτήτριες με εξαιρετικές επιδόσεις, σύμφωνα με κριτήρια και διαδικασία που θα προβλέπεται με απόφαση της Σ.Τ. (π.χ. στον μεταπτυχιακό φοιτητή, που έχει το μεγαλύτερο μέσο όρο στη βαθμολογία του συνόλου των μαθημάτων του 1ου εξαμήνου ή προσφορά υπηρεσιών).

Υποτροφία δεν χορηγείται στην περίπτωση που ο μεταπτυχιακός φοιτητής λαμβάνει ήδη υποτροφία από άλλη πηγή και σε μεταπτυχιακό φοιτητή που έχει εισαχθεί στο ΠΜΣ χωρίς την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης.

Άρθρο 13

Παράρτημα Διπλώματος

Επιπλέον του τίτλου του Π.Μ.Σ., χορηγείται παράρτημα διπλώματος το οποίο είναι επεξηγηματικό έγγραφο και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία των μαθημάτων. Το παράρτημα διπλώματος επισυνάπτεται στον τίτλο σπουδών και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, τη διάρκεια, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία από το άτομο που αναγράφεται ονομαστικά στο πρωτότυπο του τίτλου. Επιπλέον, περιέχει πληροφορίες σχετικά με τα προσόντα και την εξειδίκευση που απέκτησε ο πτυχιούχος και τη βαθμολογία του σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECTS). Στο παράρτημα δεν γίνονται αξιολογικές κρίσεις και δεν υπάρχουν δηλώσεις ισοτιμίας ή αντιστοιχίας ή προτάσεις σχετικά με την αναγνώριση του τίτλου στο εξωτερικό. Το παράρτημα διπλώματος εκδίδεται αυτομάτως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, και πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις γνησιότητας που απαιτούνται για τον χορηγούμενο τίτλο σπουδών. Η ημερομηνία έκδοσης του παραρτήματος δεν συμπίπτει υποχρεωτικά με την ημερομηνία χορήγησης του τίτλου

σπουδών, αλλά δεν μπορεί ποτέ να είναι προγενέστερη από αυτή.

Άρθρο 14

Διοικητική Υποστήριξη - Υλικοτεχνική Υποδομή

Στο ΠΜΣ λειτουργεί Γραμματεία, η οποία ασκεί τα καθήκοντα της διοικητικής υποστήριξής του και είναι υπεύθυνη για την ομαλή, αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία του. Στην αρμοδιότητά της υπάγονται όλα τα θέματα που έχουν σχέση με την διεξαγωγή της αλληλογραφίας, την τήρηση πρωτοκόλλου και αρχείου, την τήρηση πρακτικών των συνεδριάσεων των συλλογικών οργάνων του ΠΜΣ, την κατάρτιση και τήρηση των μητρώων και ατομικών φακέλων των μεταπτυχιακών φοιτητών, την παρακολούθηση της φοιτητικής τους κατάστασης (καταχώριση βαθμολογίας, κ.λπ.), τη χορήγηση βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων σπουδών στους μεταπτυχιακούς φοιτητές, τις ορκωμοσίες, τις υποτροφίες, τις φοιτητικές ταυτότητες, κ.λπ. Το Τμήμα παρέχει την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή (αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, υπολογιστές, κ.λπ.) για την διενέργεια των μαθημάτων του ΠΜΣ.

Πιο συγκεκριμένα, το Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών διαθέτει ένα (1) κτήριο, στο οποίο στεγάζονται 8 αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια προπτυχιακής εκπαίδευσης, ερευνητικά εργαστήρια, βιβλιοθήκη, υπολογιστικό κέντρο, Γραμματεία και υπηρεσίες υποδομής για μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Στα διάφορα εργαστήρια του Τμήματος Ιατρικής υπάρχουν όργανα, τα οποία χρησιμοποιούνται για έρευνα και εκπαίδευση των φοιτητών και καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τις απαιτούμενες ανάγκες για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. Επιπροσθέτως, στο Πανεπιστήμιο Πατρών λειτουργεί Μηχανουργείο, Εργαστήριο Ενόργανης Ανάλυσης και Εργαστήριο Ηλεκτρονικής Μικροσκοπίας και Μικροανάλυσης, καθώς και οργανωμένη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης, ηλεκτρονική πλατφόρμα μέσω της οποίας διατίθεται σε μέλη ΔΕΠ και μεταπτυχιακούς φοιτητές ηλεκτρονική πρόσβαση στα σημαντικότερα διεθνή επιστημονικά περιοδικά της Ιατρικής και των συναφών επιστημών, σε τράπεζες πληροφοριών, καθώς και σε μεγάλες ελληνικές και ξένες βιβλιοθήκες.

Άρθρο 15

Πόροι ΠΜΣ - Οικονομική Διαχείριση

1. Οι πόροι ενός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύνανται να προέρχονται από: α) τέλη φοίτησης, β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, γ) κληροδοτήματα, δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

2. Η καταβολή των τελών φοίτησης, εφόσον προβλέπεται, πραγματοποιείται από τον ίδιο τον φοιτητή ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του φοιτητή, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και σε κάθε περίπτωση ο φοιτητής ενημερώνει σχετικά την Γραμματεία.

3. Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι ή από τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Ε.Ι. που έχει αναλάβει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος, σε περίπτωση διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ.

4. Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης που λαμβάνεται έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους αποφασίζεται αν το υπόλοιπο ποσό μετά από την αφαίρεση της παρακράτησης υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. μεταφέρεται στον τακτικό προϋπολογισμό ή διατίθεται για τη δημιουργία έργων/προγραμμάτων μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. με σκοπό την κάλυψη κατά προτεραιότητα των αναγκών Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης και την κάλυψη ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Α.Ε.Ι. Στα έσοδα του Π.Μ.Σ. των περ. β) έως δ) της παρ. 1 πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Για τη συμμετοχή τους στο ΠΜΣ «Δημόσια Υγεία» οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο συνολικό ποσό των δύο χιλιάδων επτακοσίων ευρώ (2700 €). Η καταβολή του τέλους γίνεται σε τρεις (3) ισόποσες δόσεις, στην αρχή κάθε εξαμήνου.

Στην περίπτωση οριστικής αποχώρησης ή διαγραφής του μεταπτυχιακού φοιτητή από το ΠΜΣ δεν επιστρέφονται τα καταβληθέντα τέλη φοίτησης.

Άρθρο 16 Αξιολόγηση

Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η αξιολόγηση γίνεται με τη χρήση ειδικού εντύπου/ερωτηματολογίου αξιολόγησης που συμπληρώνουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Το ερωτηματολόγιο καλύπτει την αξιολόγηση του μαθήματος και των διδασκόντων. Τα μαθήματα αξιολογούνται ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, το εκπαιδευτικό υλικό, και το βαθμό συσχέτισής του με τις αρχές και τη φιλοσοφία του μεταπτυχιακού προγράμματος. Οι διδάσκοντες αξιολογούνται ως προς τις γνώσεις και την ικανότητα μετάδοσής τους στους φοιτητές, την προετοιμασία τους, τη χρησιμοποίηση σύγχρονης βιβλιογραφίας, την προθυμία τους να απαντούν σε ερωτήσεις, την έγκαιρη βαθμολόγηση και επιστροφή εργασιών και γραπτών εξετάσεων και την τήρηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος.

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από το Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βι-

ωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση (παρ. 1 του άρθρου 87 του ν. 4957/2022). Αν ένα Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

Άρθρο 17 Ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Κάθε Π.Μ.Σ. έχει την ιστοσελίδα του στην ελληνική και αγγλική γλώσσα (υποχρεωτικά στα Ξενόγλωσσα ΠΜΣ) ή και σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα κρίνει το Τμήμα, ιδιαιτέρα στις περιπτώσεις Προγραμμάτων σε συνεργασία με Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Η επίσημη ιστοσελίδα εκάστου Π.Μ.Σ. ενημερώνεται διαρκώς και περιέχει όλες τις πληροφορίες και ανακοινώσεις του Προγράμματος και αποτελεί τον επίσημο χώρο ενημέρωσης των φοιτητών και φοιτητριών.

Άρθρο 18 Μεταβατικές διατάξεις

Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που έχουν εισαχθεί ως το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 ισχύουν οι προηγούμενες αποφάσεις της Συγκλήτου.

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα Κανονισμό και τον εσωτερικό Κανονισμό των Π.Μ.Σ., ρυθμίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

ΣΤ = Συνέλευση Τμήματος.

Άρθρο 19 Συντμήσεις

ΔΕ = Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ΔΜΣ = Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών ΕΑΥ = Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων ΕΚ = Επιβλέπων Καθηγητής ΔΜΣ = Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΜΦ = Μεταπτυχιακοί Φοιτητές

ΠΜΣ = Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΣΕ = Συντονιστική Επιτροπή

ΤΕΕ = Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή Α.Ε.Ι. = Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

Ε.Λ.Κ.Ε. = Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας Ε.Ε.Π. = Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

Ε.ΔΙ.Π. = Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό Ε.Τ.Ε.Π. = Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό

Άρθρο 20 Παραρτήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δικαιολογητικά υποψηφιότητας στο ΠΜΣ

- α) αίτηση συμμετοχής (ηλεκτρονικά ή/και σε έντυπη μορφή)

- β) αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών,
- γ) πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.
- δ) αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα (αναφορά αναλυτικά σε σπουδές, διδακτική ή και επαγγελματική εμπειρία, επιστημονική δραστηριότητα),
- ε) αποδεικτικά ερευνητικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας, (εάν υπάρχουν),
- ζ) δύο συστατικές επιστολές (Οι επιστολές πρέπει να υπογράφονται από μέλη ΔΕΠ του εκπαιδευτικού Ιδρύματος του υποψηφίου ή από μέλη ΔΕΠ άλλων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που είναι εξοικειωμένα με την επιστημονική κατάρτιση του υποψηφίου).
- η) αντίγραφο μεταπτυχιακού τίτλου (εάν υπάρχει),
- θ) δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές (εάν υπάρχουν),
- ι) φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας,
- κ) αντίγραφο πιστοποιητικού γνώσης της αγγλικής γλώσσας (επίπεδο καλή) η οποία πιστοποιείται με Τίτλο σπουδών από Εκπαιδευτικό Ίδρυμα αγγλόφωνης χώρας ή αγγλόφωνου προγράμματος σπουδών, - Πιστοποιητικό First Certificate in English, - Πιστοποιητικό Toefl με βαθμολογία τουλάχιστον 500 μόρια (ή 300 με το νέο τρόπο αξιολόγησης), - Πιστοποιητικό IELTS με βαθμό 6,5 και άνω, - Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (επίπεδο B2).

- Οι πτυχιούχοι αγγλόφωνων πανεπιστημίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού γλωσσομάθειας. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις για την καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας, η Σ.Ε. του ΠΜΣ, θα αποφασίζει για τον τρόπο εξέτασης των υποψηφίων προκειμένου να διαπιστώνεται η επάρκεια στην αγγλική γλώσσα (π.χ. γραπτές εξετάσεις). Θετικά θα συνυπολογίζεται η γνώση και δεύτερης ξένης γλώσσας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Οδηγίες συγγραφής ΜΔΕ (καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευση του Τμήματος)

1. Μορφή Διπλωματικής εργασίας

Η Εργασία εκτυπώνεται σε χαρτί μεγέθους Α4. Όλες οι σελίδες, εξαιρουμένης της πρώτης, πρέπει να έχουν αριθμηση στο κάτω μέρος. Οι τίτλοι των κεφαλαίων δεν χρειάζεται να είναι σε ξεχωριστή σελίδα. Δεν απαιτείται εσοχή στην πρώτη γραμμή κειμένου κάτω από ένα τίτλο ενότητας ή υποενότητας. Οι παράγραφοι πρέπει να έχουν πλήρη στοίχιση. Η προτεινόμενη γραμματοσειρά είναι Times New Roman. Το μέγεθος του κειμένου θα πρέπει να είναι 11 ή 12 σημεία. Ειδικότερα,

2. Εξώφυλλο

Στο εξώφυλλο της εργασίας (άνω μέρος) θα αναγράφεται «Πανεπιστήμιο Πατρών», η ονομασία του ΠΜΣ: «Δημόσια Υγεία» και το ονοματεπώνυμο του ΜΦ. Στο κάτω μέρος του εξωφύλλου αναγράφεται η λέξη «Πάτρα» και το έτος κατάθεσης της εργασίας. Τα ίδια επαναλαμβάνονται και στο εσώφυλλο. Στη σελίδα μετά το εσώφυλλο αναγράφονται το όνομα και ο τίτλος των μελών της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής με πρώτο το όνομα του επιβλέποντα καθηγητή.

3. Διάταξη Σελίδας
  - 3.1 Μέγεθος σελίδας: A4 (21 x 29.7 cm)
  - 3.2 Περιθώρια σελίδας: 2 εκ. αριστερά-δεξιά, 2 εκ. επάνω-κάτω
4. Γραμματοσειρές/Στίξη/Ειδικοί χαρακτήρες/Παράθεση αυτούσιου κειμένου
  - 4.1. Γραμματοσειρές
    - Κυρίως κείμενο: Times New Roman 11 pts.
    - Λίστα παραδειγμάτων: Times New Roman 11 pts.
    - Υποσημειώσεις, ευχαριστίες και τελική λίστα αναφορών (βιβλιογραφία): Times New Roman 10 pts. Οι υποσημειώσεις πρέπει να εμφανίζονται στο κάτω μέρος της σελίδας και όχι στο τέλος του κειμένου (ως σημειώσεις τέλους),
    - Επικεφαλίδες πρώτου και δεύτερου επιπέδου (headings & sub-headings): Times New Roman 12 pts., έντονα και όχι πλάγια.
    - Επικεφαλίδες τρίτου επιπέδου (sub-sub-headings): Times New Roman 11 pts., έντονα και όχι πλάγια.
5. Πρότυπη δομή διπλωματικής Περίληψη [Κείμενο περίληψης]

Λέξεις - κλειδιά: [λέξεις - κλειδιά]

  1. [Επικεφαλίδα 1] [Κυρίως κείμενο]

Πίνακας: [Λεζάντα]

- 1.1 [Επικεφαλίδα 2] [Κυρίως κείμενο]
    - 1.1.1 [Επικεφαλίδα 3] [Κυρίως κείμενο]:
      - [Λίστα εντός παραγράφου]
      - [Λίστα εντός παραγράφου] [Κυρίως κείμενο]
      - (1) [Λίστα παραδειγμάτων]
      - (2) α. [Λίστα παραδειγμάτων]
      - β. [Λίστα παραδειγμάτων]
      - γ. [Λίστα παραδειγμάτων]
- Βιβλιογραφία [Βιβλιογραφική αναφορά]
[Βιβλιογραφική αναφορά][Βιβλιογραφική αναφορά]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

1. Περιεχόμενα Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
  - Θεωρητικό μέρος (περίπου 40% του συνόλου σε έκταση).
  - Εισαγωγή
  - Σκοπός (έως 2 σελίδες)
  - Ποιος ήταν ο σκοπός της μελέτης και τα ερευνητικά ερωτήματα
  - Ανασκόπηση της σχετικής με το θέμα βιβλιογραφίας
- Ειδικό μέρος (περίπου 60% του συνόλου σε έκταση)
  - Μεθοδολογία (έως 20 σελίδες)
  - Ερευνητικά ερωτήματα
  - Δείγμα

- Πως επιλέχθηκε το δείγμα
- Ερωτηματολόγιο (χαρακτηριστικά κ.λπ.)
- Τμήματα ερωτηματολογίου ο Περιορισμοί μελέτης
- Ανάλυση - Αποτελέσματα
- Παράθεση όλων των ερωτήσεων με πίνακες, γραφήματα κ.λπ.
- Σε κάθε ερώτηση, Πίνακας, Γράφημα, Σχόλιο
- Στατιστική συσχέτιση των ερωτήσεων
- Να συζητήσουμε ποιες θα συσχετίσουμε
- Συζήτηση-Συμπεράσματα
- Σύγκριση των αποτελεσμάτων της διπλωματικής σας εργασίας με τις προϋπάρχουσες μελέτες, ζητήματα που προκύπτουν για μελλοντική έρευνα.

- Βιβλιογραφία (έως 200 αναφορές).

2. Μέγεθος Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Το μέγεθος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας εξαρτάται από τις απαιτήσεις και τις ιδιαιτερότητες του θέματος που εκπονεί ο ΜΦ. Ένα ενδεικτικό μέγεθος κυμαίνεται από 100-150 σελίδες συμπεριλαμβανόμενων της βιβλιογραφίας, των πινάκων, των διαγραμμάτων και των τυχόν παραρτημάτων, χωρίς τα ανωτέρω αναφερόμενα όρια να είναι περιοριστικά.

3. Γλώσσα συγγραφής.

Η συγγραφή της διπλωματικής εργασίας μπορεί να γίνει στην Ελληνική (με περιλήψη στην Αγγλική) ή στην Αγγλική (με εκτεταμένη περιλήψη στην Ελληνική) σε ειδικές περιπτώσεις, μετά από αιτιολογημένο σχετικό αίτημα του ΜΦ και εφόσον αυτό γίνει αποδεκτό από όλα τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και τη ΣΕ του ΠΜΣ.

4. Βιβλιογραφία.

Κάθε αναφορά σε γεγονότα και απόψεις που προέρχεται από εξωτερικές πηγές - βιβλία, περιοδικά, κ.τ.λ. πρέπει να επισημαίνεται, τόσο μέσα στο κείμενο όσο και στη βιβλιογραφία, στο τέλος της εργασίας. Αυτού του είδους οι παραπομπές διασφαλίζουν τα πνευματικά δικαιώματα του συγγραφέα κατοχυρώνοντάς τον νομικά και φανερώνουν σεβασμό στους άγραφους νόμους της επιστημονικής δεοντολογίας.

Παρασιώπηση βιβλιογραφικών ή άλλων πηγών, υιοθέτηση απόψεων τρίτων χωρίς σχετική αναφορά στα ονόματα και τα έργα τους, μεταφορά αυτούσιου κειμένου αντλημένου από βιβλία, άρθρα ή άλλα δημοσιεύματα (συμβατικά ή ηλεκτρονικά) χωρίς τη χρήση εισαγωγικών («...»), οικειοποίηση έργων ή λόγων άλλων ακόμη και με τη σύμφωνη γνώμη τους αλλά χωρίς σαφή αναφορά στη συμβολή τους, παρουσίαση ανέκδοτων μελετών χωρίς τη σύμφωνη γραπτή εξουσιοδότηση του συγγραφέα τους, καθώς και οποιαδήποτε άλλη μορφή λογοκλοπής συνεπάγεται απόρριψη της εργασίας ή της μεταπτυχιακής διατριβής, και διαγραφή του/της φοιτητή/τριας από το Π.Μ.Σ. Τη διαγραφή εισηγείται η Σ.Ε. του Π.Μ.Σ., κομίζοντας απαραίτητα και τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, και επικυρώνει η Ε.Δ.Ε. εκτός αν κρίνει ότι τα προσκομισθέντα στοιχεία δεν είναι επαρκή".

5. Παράθεση των βιβλιογραφικών αναφορών

Ακολουθούν ενδεικτικά παραδείγματα για την παράθεση των βιβλιογραφικών αναφορών που βασί-

ζονται στην 6η έκδοση του Εγχειριδίου Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρείας (Publication Manual of the American Psychological Association - APA) (http://www.ecu.edu/cs-dhs/laupuslibrary/upload/apa_style_guide_6th_ed_oct09.pdf).

Όλες οι αναφορές παρατίθενται σε αλφαβητική σειρά χωρίς αρίθμηση και πρέπει να υπάρχουν οπωσδήποτε μέσα στο κυρίως κείμενο της εργασίας. Με πλάγια στοιχεία αναγράφονται οι τίτλοι των βιβλίων, οι τίτλοι των περιοδικών, ο αριθμός τόμου του περιοδικού.

10.1. Αναφορές εντός του κειμένου Αυτολεξεί παράθεση σύντομου κειμένου:

Οι Orr et. al. (2015: 338) καταλήγουν ότι «η δυναμική των μολυσματικών ασθενειών σε επίπεδο πληθυσμού καθοδηγείται απολύτως από τις επιμέρους συμπεριφορές των ανθρώπων» [Μετάφραση: Α.Β.].

Βιβλίο με έναν συγγραφέα:

Aronsson (2000) παρατήρησε ότι...

..... (Aronsson, 2000).

Βιβλίο με δύο συγγραφείς:

• (Χρήση του και ανάμεσα στα ονόματα των συγγραφέων όταν γίνεται αναφορά σε πρόταση εντός κειμένου)
Οι Cushing και Allan (2001) συνέκριναν....

• (Χρήση του συμβόλου και ανάμεσα στα ονόματα των συγγραφέων όταν βρίσκονται εντός παρενθέσεων)

.....(Cushing & Allan, 2001). Βιβλίο με πολλούς συγγραφείς:

• 1η αναφορά στο κείμενο:

Σύμφωνα με τους Hayes, Strosahl, και Wilson (1999)...

.....(Hayes, Strosahl, & Wilson, 1999).

• Επόμενες αναφορές στο κείμενο:

Οι Hayes et al. (1999) ανακάλυψαν ότι....

.....(Hayes et al., 1999).

10.2. Λίστα αναφορών (Παραδείγματα)

Βιβλίο:

Aronsson, L. (2000). *The development of sustainable*

tourism. London, England: Continuum

Cushing, C. E., & Allan, J. D. (2001). *Streams: Their*

ecology and life. San Diego, CA: Academic Press.

Hayes, S. C., Strosahl, K. D., & Wilson, K. G. (1999). *Acceptance and Subsequent citations: commitment therapy*. New York, NY: Guilford Press.

Ξυδόπουλος, Γ. (2008). *Εισαγωγή στη μελέτη της λέξης και του λεξικού*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Συλλογικός τόμος:

Regulus, T. A. (1995). *Gang violence*. Στο R. L. Edwards

(επιμ.), *Encyclopedia of social work* (19th ed., Vol. 2, pp. 1045-1055). Washington, DC: National Association of Social Workers.

Περιοδικό:

Koopman, W. J. (2001). *Prospects for autoimmune disease: Research advances in rheumatoid arthritis*. *JAMA: Journal of the American Medical Association*,

285, 648-650.

Πρακτικά συνεδρίων:

Iacobini, C. 1999. *Distinguishing derivational prefixes from initial combining forms*. Στο G. Booij, A. Ralli & S.

Scalise (επιμ.), Proceedings of the first Mediterranean Morphology Meeting. Patras: University of Patras, 132-140.

Προφορική ή γραπτή ανακοίνωση:

Πογιατζή, Α., Ασημακόπουλος Κ., Γουρζής Φ., και Βανταράκης Α. (2017). Συγκριτική μελέτη για τη ψυχολογική επιβάρυνση μεταξύ των ανέργων και απασχολούμενων. Προφορική ανακοίνωση στο 7ο Πανελλήνιο Συνέδριο του Φόρουμ Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Ιατρικής. 3-5 Νοεμβρίου 2017, Πάτρα

Κείμενο στο διαδίκτυο με ημερομηνία

Betzig, L. (2018, Απρίλιος). Easter Island: A Short History of Human Migration. Ανάκτηση από <https://www.psychologytoday.com/us/blog/the-political-animal/201804/easter-island> (01/04/2018).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΟΡΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

Κάθε τόμος με το κείμενο της εργασίας φέρει ευδιάκριτα στο πίσω μέρος της σελίδας τίτλου του τα ακόλουθα:

Πανεπιστήμιο Πατρών, [Τμήμα]

[Όνομα Συγγραφέα]

© [έτος] - Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος

1. Ο/Η Προπτυχιακός Φοιτητής (ΠΦ), Μεταπτυχιακός Φοιτητής (ΜΦ) ή Υποψήφιος Διδάκτορας (ΥΔ) -μέσα από τη σχετική φόρμα κατάθεσης της εργασίας στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Νημερτής- εκχωρεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών και στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης το μη αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσής της μέσα από το διαδίκτυο για σκοπούς συστηματικής και πλήρους συλλογής της ερευνητικής παραγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών, καταγραφής, διαφάνειας και προαγωγής της έρευνας.

2. Κάθε ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ που εκπονεί τη διπλωματική, μεταπτυχιακή εργασία του ή τη διδακτορική διατριβή του σε Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών, θεωρείται ότι έχει λάβει γνώση και αποδέχεται τα ακόλουθα:

- Το σύνολο της εργασίας αποτελεί πρωτότυπο έργο, παραχθέν από τον/ην ίδιο/α, και δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων καθ' οιονδήποτε τρόπο.

- Εάν η εργασία περιέχει υλικό, το οποίο δεν έχει παραχθεί από τον/ην ίδιο/α, αυτό πρέπει να είναι ευδιάκριτο και να αναφέρεται ρητώς εντός του κειμένου της εργασίας ως προϊόν εργασίας τρίτου, σημειώνοντας με παρομοίως σαφή τρόπο τα στοιχεία ταυτοποίησής του, ενώ παράλληλα βεβαιώνει πως στην περίπτωση χρήσης αυτούσιων γραφικών αναπαραστάσεων, εικόνων, γραφημάτων κ.λπ., έχει λάβει τη χωρίς περιορισμούς άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων για την συμπερίληψη και επακόλουθη δημοσίευση του υλικού αυτού.

- Ο/Η ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ φέρει αποκλειστικά την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησε και τίθεται αποκλειστικός υπεύθυνος των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής. Αναγνωρίζει δε ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν φέρει, ούτε αναλαμβάνει οιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από πλημμελή εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων.

- Η σύνταξη, κατάθεση και διάθεση της εργασίας δεν κωλύεται από οποιαδήποτε παραχώρηση των πνευματικών δικαιωμάτων του συγγραφέα σε τρίτους, π.χ. σε εκδότες μονογραφιών ή επιστημονικών περιοδικών, σε οποιοδήποτε διάστημα, πριν ή μετά τη δημοσίευση της εργασίας, και πως ο συγγραφέας αναγνωρίζει ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν απεμπολεί τα δικαιώματα διάθεσης του περιεχομένου της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με τα μέσα που το ίδιο επιλέγει.

- Για τους παραπάνω λόγους κατά την υποβολή της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής ο/η ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και γνωρίζει τις συνέπειες του νόμου και των οριζόμενων στους Κανονισμούς Σπουδών του ΠΜΣ και του Τμήματος και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και ότι η εργασία που καταθέτει με θέμα «.....» έχει εκπονηθεί με δική του ευθύνη τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις και στον παρόντα Κανονισμό για τα πνευματικά δικαιώματα.

3. Οι εργασίες δημοσιεύονται στο Ιδρυματικό Αποθετήριο το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών. Η Συντονιστική Επιτροπή ενός ΜΠΣ ή η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να ζητήσει, μετά από επαρκώς τεκμηριωμένη αίτηση του Επιβλέποντος καθηγητή και του/της ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ, την προσωρινή εξαίρεση της δημοσιοποίησης της εργασίας/διατριβής στο Ιδρυματικό Αποθετήριο, για σοβαρούς λόγους που σχετίζονται με την περαιτέρω πρόοδο και εξέλιξη της ερευνητικής δραστηριότητας, εάν θίγονται συμφέροντα του ιδίου ή άλλων φυσικών προσώπων, φορέων, εταιριών κ.λπ.

Η περίοδος εξαίρεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριαντάξι μήνες (36) μήνες, εφόσον δεν συντρέχουν άλλα νομικά κωλύματα. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή παρουσίασή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και πριν την απονομή του τίτλου σπουδών, αλλά η διάθεσή της ρυθμίζεται από τη Βιβλιοθήκη ανάλογα με το σχετικό αίτημα.

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΗΜΕΡΤΗ

Η κατάθεση της εργασίας στις δομές της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης (ΒΚΠ), σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης (Συνεδρίαση Συγκλήτου 382/20.04.05, αναθεώρηση 59/04.06.15), είναι υποχρεωτική για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές ή Υποψήφιους Διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ για τους Υποψήφιους Διδάκτορες και σε έντυπη. Με την κατάθεση της εργασίας η ΒΚΠ χορηγεί τις απαραίτητες βεβαιώσεις για τις Γραμματείες των Τμημάτων τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

**ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ/ΤΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ/ΗΣ ΦΟΙΤΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ**

Η Συνεδρίαση γίνεται στ..... του Πανεπιστημίου Πατρών στις ..... 20...., ημέρα
..... και ώρα .....

Στη Συνεδρίαση είναι παρόντα τα τρία μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής, τα οποία
ορίστηκαν από τη Συνέλευση του Τμήματος Ιατρικής στην υπ' αριθμ. .../.....20.. συνεδρίαση
της.

Καλείται ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/ήτρια ..... και αναπτύσσει για 30 λεπτά της
ώρας το περιεχόμενο της διπλωματικής της εργασίας με θέμα:

.....

Στη συνέχεια διεξάγεται συζήτηση και υποβάλλονται διευκρινιστικές ερωτήσεις στο/η
μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/ήτρια από τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής στο
αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας του/ης, οι οποίες σκοπό έχουν τον έλεγχο της
επιστημονικής συγκρότησής της, προκειμένου να διαμορφώσουν σαφή άποψη για το
περιεχόμενό της.

Μετά το τέλος της ανάπτυξης της εργασίας του/ης, το λόγο παίρνει ο/η εισηγητής/ήτρια κ.
..... ο/η οποίος/α προτείνει την έγκριση της διπλωματικής εργασίας και ρωτά
τα μέλη αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/ήτρια κ. .... πέτυχε στη
δοκιμασία και αν εγκρίνουν την διπλωματική του/ης εργασία.

Τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής ψηφίζουν κατά αλφαβητική σειρά αρχίζοντας από
το γράμμα που κληρώθηκε ως ακολούθως.

1. ....

Ψηφίζω υπέρ της εγκρίσεως της διπλωματικής εργασίας του/της μεταπτυχιακού/ής
φοιτητή/ήτριας ..... επειδή τη θεωρώ επιστημονικά επαρκή και το περιεχόμενό
της ανταποκρίνεται στο δοθέν θέμα.

2. ....

Ψηφίζω υπέρ της εγκρίσεως της διπλωματικής εργασίας του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/ήτριας .....επειδή τη θεωρώ επιστημονικά επαρκή και το περιεχόμενό της ανταποκρίνεται στο δοθέν θέμα.

3. ....

Ψηφίζω υπέρ της εγκρίσεως της διπλωματικής εργασίας του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/..... επειδή τη θεωρώ επιστημονικά επαρκή και το περιεχόμενό της ανταποκρίνεται στο δοθέν θέμα.

Μετά τα παραπάνω αποτελέσματα της ψηφοφορίας η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή εγκρίνει τη διπλωματική εργασία του/ης μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/ήτριας .....

Ακολούθως ο/η εισηγητής/ήτρια ..... προτείνει στα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής να απονεμηθεί για τη διπλωματική εργασία του/της παραπάνω μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/ήτριας ο βαθμός ..... γιατί υπήρξε μία ολοκληρωμένη και πρωτότυπη ερευνητική εργασία, την οποία ο εξεταζόμενος παρουσίασε άψογα και απάντησε με σαφήνεια στις ερωτήσεις των κριτών.

Τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής απονέμουν την παρακάτω βαθμολογία:

	<i>Βαθμός</i>
1. (Επιβλέπων)	_____
2. (Μέλος)	_____
3. (Μέλος)	_____

Μετά από την παραπάνω βαθμολογία η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή αποφασίζει να απονεμηθεί για τη διπλωματική εργασία του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/ήτριας ..... ο γενικός βαθμός ..... και προτείνει στη Συντονιστική Επιτροπή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος να προχωρήσει η διαδικασία για την ανακήρυξή του/ης σε διπλωματούχο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημόσια Υγεία-Public Health».

Η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

1. ....

2. ....

3. ....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

Ο πρότοπος τίτλος (Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών) που απονέμει το ΠΜΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ: 000

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ**ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ****ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ****ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ****ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ – PUBLIC HEALTH****ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ**

.....
Ο/Η ..... ΤΟΥ .....

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ/ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΕΞ/ΕΚ ..... ΟΡΜΩΜΕΝΟΣ/Η

ΣΠΟΥΔΑΣΕ

ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ - PUBLIC HEALTH

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΤΟΥ/ΤΗΣ ΑΠΟΝΕΜΕΤΑΙ Ο ΒΑΘΜΟΣ

.....

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΣΤΟΥΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΥΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΗΝ/ΣΤΙΣ .....

Η ΑΠΟΝΟΜΗ ΕΠΙΚΥΡΩΘΗΚΕ ΤΗΝ/ΣΤΙΣ .....

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΟΛΟ		
Υπογραφή φοιτητή		Υπογραφή Ε.Υ

Ο φοιτητής απαιτείται να διατηρεί αρχείο των εβδομαδιαίων δραστηριοτήτων του στην Πρακτική Εργασία. Συνολικές ώρες, υπογραφή φοιτητή και Ε.Υ. επίσης απαιτούνται. Επαναλάβετε τη διαδικασία για κάθε μήνα.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πάτρα, 16 Φεβρουαρίου 2024

Ο Πρύτανης

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

